

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ГО «МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЯ
ОСВІТИ І НАУКИ»

ВГО «НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК
ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ»

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ»

Кафедра практики англійської
мови та методики викладання

Кафедра іноземної та
української філології

Факультет
іноземної філології

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції
здобувачів вищої освіти та молодих вчених

Рівне, 20 травня 2024 року

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

МИХАЛЬЧУК Наталія Олександрівна – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри практики англійської мови та методики викладання (Рівненський державний гуманітарний університет).

Заступники головного редактора:

БІГУНОВ Дмитро Олександрович – кандидат психологічних наук, доцент кафедри практики англійської мови та методики викладання (Рівненський державний гуманітарний університет);

ІВАШКЕВИЧ Ернест Едуардович – кандидат психологічних наук, доцент кафедри практики англійської мови та методики викладання (Рівненський державний гуманітарний університет)

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

ПАВЕЛКІВ Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор, академік Академії наук Вищої школи України, в.о. ректора Рівненського державного гуманітарного університету;

НІКОЛАЙЧУК Галина Іванівна – кандидат педагогічних наук, професор, декан філологічного факультету (Рівненський державний гуманітарний університет);

КОВАЛЬЧУК Інна В'ячеславівна – кандидат психологічних наук, доцент, декан факультету романо-германських мов (Національний університет «Острозька академія»);

ГЕРАСИМЧУК Галина Андріївна – кандидат технічних наук, доцент, декан факультету цифрових, освітніх та соціальних технологій Луцького національного технічного університету

БІГУНОВА Світозара Анатоліївна – кандидат психологічних наук, доцент кафедри практики англійської мови та методики викладання Рівненського державного гуманітарного університету;

ГУБІНА Алла Михайлівна – кандидат психологічних наук, доцент кафедри іноземної та української філології (Луцький національний технічний університет);

КАЛІНІЧЕНКО Михайло Михайлович – кандидат філологічних наук, доцент кафедри романо-германської філології (Рівненський державний гуманітарний університет);

МАРТИНЮК Алла Петрівна – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри іноземної та української філології (Луцький національний технічний університет)

Актуальні проблеми сучасної іноземної філології: матеріали V Всеукр. наук.-практ. конф. здобувачів вищ. освіти та молодих вчених, м. Рівне, 20 трав. 2024 р. Рівне, 2024. 181, [2]с.

Затверджено вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 7 від 26.06.2024 р.).

До збірника увійшли матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти та молодих вчених «Актуальні проблеми сучасної іноземної філології», присвячені актуальним напрямкам досліджень у галузі філології та методики викладання мов. Матеріали збірника можуть бути корисними для науковців, дослідників, лінгвістів, аспірантів, пошукувачів, викладачів та студентів вищих мовних навчальних закладів.

Відповідальність за достовірність викладеного матеріалу, відсутність плагіату і коректність висновків, правильність цитування наукових джерел і посилання на них несе автор і науковий керівник. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ФОНЕТИЧНА, ЛЕКСИЧНА ТА ГРАМАТИЧНА СИСТЕМИ МОВИ І МЕТОДИ ЇХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Алиєва А. Д., Бурачук Х. В.	7
Лексико-семантичні особливості вивчення англійської термінології з агрономії	
Васейко К. В.	10
General Characteristics of Idioms	
Лавринюк Т. Є.	13
Англіцизми та американізми у тік ток контенті українських блогерів архітекторів. Їх поділ та причини поширення	
Наконечна К. О.	18
The Structure of the Linguocultural Concepts of “Time” and “Space”	
Новосадюк А. В.	21
Неологічні одиниці у сфері інформаційних технологій	

СЕКЦІЯ 2. МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ В АСПЕКТІ СУЧАСНИХ ЛІНГВІСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Білоус Т. М., Єфимчук А. А.	23
Intercultural Competence as a Developmental Phenomenon	
Василіскін В. В.	26
Interkulturelle fremdsprachliche Kommunikation und das Internet	
Гречко О. Б.	29
Literature Review: Enhancing EFL Students’ Cultural Awareness through Sitcoms	
Міщук Б. А.	33
European Development in Education	
Подерня В. С., Безкоровайна О. В.	35
Культурні стереотипи та їх вплив на міжкультурну комунікацію	
Схабюк А. О.	39
Міжкультурна комунікація в у мовах глобалізації	

СЕКЦІЯ 3. ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ПЕРЕКЛАДУ

Кікець Д. І.	43
Improving Translation with Computer Technologies: Transforming Linguistic Communication	
Купира Б. В.	45
The Influence of Artificial Intelligence on Automated Translation: Progress, Hurdles, and Future Outlook	
Самчук Т. В.	47
Принцип метонімії в перекладі	

СЕКЦІЯ 4. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА, ПСИХОЛІНГВІСТИКИ І СУЧАСНОЇ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Балух С.	50
Актуальні проблеми сучасної психології: тенденції, виклики та перспективи	
Боліщук К. В.	52
Принцип гуманізму у методах психології та соціології	
Бортник Н. В.	55
Вплив соціальних мереж на особистість: аналіз та дослідження	
Годун Г. В.	57
Механізми формування стереотипів та упереджень	
Какоріна М.	60
Розвиток у молоді мотивації до навчання	
Ковальчук С.	62
Психологічні особливості адаптації учнів молодших класів з інтелектуальними порушеннями	
Левіцька М.	65
Кримінальна психологія: дослідження злочинності та психологічні аспекти	
Матвійчук М. В.	71
Професійне вигорання: причини, наслідки та шляхи подолання	
Оздемір О. В.	74
Емоційний інтелект як один із ключових факторів формування професійної компетентності студентів-філологів	
Пасічник І. С.	78
Вплив соціальних мереж на міжособистісні стосунки та психологічне здоров'я	
Сидорук В.	82
Причини конфліктів у студентській групі	
Тарасенко С. О.	86
Роль стереотипів у формуванні етнічної самосвідомості	
Цукор Т.	90
Сучасні дослідження когнітивної психології	

СЕКЦІЯ 5. НОВІТНІ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Андрощук Г. І.	93
Challenges and Solutions in Assessing Learner Autonomy in the English Classroom	
Бичишина Д. О.	96
Інтеграція мультимедійних засобів у процес навчання іноземних мов	
Большакова Д. А.	98
The Cultural Approach of Teaching English in Contemporary Secondary Schools	
Борис А. С.	101
The Concept of Errors in Foreign Language Learning	
Воропай А. В.	103
Використання online ресурсів для вивчення іноземної мови	

Дараш М. М.	106
Educational Activity and Its Two Subsystems	
Демковець О. С.	110
The Value and a Place of Sound Equipment in Teaching a Foreign Language	
Демченко А. П.	112
The Ways of Teaching a Monologue at Secondary School	
Демчук Ю. С.	114
Інтерактивне навчання на уроках іноземної мови учнів початкової школи	
Дем'янчук І.А., Середюк Л. А.	117
Роль ігрових освітніх технологій у навчанні іноземним мовам	
Дорошко І. О.	121
The Usage of Multimedia Technologies at the English Lessons in a Secondary School	
Костюк І. О.	124
The Impact of Teacher Presence on Student Engagement	
Коваль Д. В.	127
The Role of Perception in EFL Studying	
Коротка А. О.	130
Second Language Acquisition Theories	
Кривда С. І.	132
Навчання лексики на уроці німецької мови як іноземної	
Крушинський М. В.	134
Tasks with a Cultural Orientation for Pupils at Primary School	
Кудря О. М.	137
The Problem of Managing Pupils' English Language Classroom and the Levels of Knowledge	
Леоновець О. О., Гронь Л.В.	139
Teaching Middle School Students Monologue Speech at English Lessons	
Мац Д. В.	141
The Tendencies of Communicative Method of Teaching a Foreign Language According to Community Perception Standards	
Мельничук Д. В.	144
Rolle von Übungen und Aufgaben für einen kommunikativ orientierten Deutschunterricht	
Міщук З. Д.	147
Ukrainian System of Teaching a Foreign Language	
Панчук С. А., Гронь Л.В.	150
Teaching Foreign Language Grammar to Young Learners	
Пацалай М. А.	153
Вивчення лексики з використанням CHATGPT	
Прадош В. В.	155
A Variety of Information and Communication Technology Tools and Their Applicability in the Educational Process	

Рибак Д. В.	158
The Problem of Intensification of Oral English Language Speech in ELT Classroom	
Сова Я. В.	161
Song as a Type of Authentic Material	
Соловей І. О.	163
The Brief History of the Concept of Learner’s Autonomy	
Студенко О. І.	165
Інноваційні технології та методи у вивченні іноземних мов	
Трушевська О. О., Юшак В. М.	168
Інноваційні методи навчання англійської мови з використанням цифрових інструментів у базовій школі	
Фордзюн М. І.	171
Modern English Lesson, Its Main Characteristics	
Циганков С. С.	174
Використання інтерактивних мультимедійних засобів для покращення ефективності навчання іноземних мов	
Шматко І. В.	177
Effective Approaches and Methods for Teaching English Young Learners: Introduction into This Problem	
Яковець А. В.	180
Promoting Learner Autonomy through Task-Based Lesson Planning	

СЕКЦІЯ 1. ФОНЕТИЧНА, ЛЕКСИЧНА ТА ГРАМАТИЧНА СИСТЕМИ МОВИ І МЕТОДИ ЇХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Альвіна Джавідівна Алиєва

Христина Бурачук

Луцький національний технічний університет

Луцьк

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ З АГРОНОМІЇ

У сучасному світі ефективна комунікація має важливе значення. Особливо це стосується наукових галузей, де точність і чіткість висловлювань є ключовими. Агрономія, як наука про сільське господарство, не є винятком. У цьому контексті набуває важливості вивчення лексико-семантичних особливостей англійської термінології в агрономії.

Англійська мова, яка використовується у сфері агрономії, насичена різноманітними термінами, які відображають усі аспекти сільського господарства: від сівозміни до вирощування та збирання культур. При цьому багатство термінології відображає не лише широкий спектр діяльностей в галузі, але і високий рівень спеціалізації та професіоналізму фахівців.

Для студентів, які обирають аграрні спеціальності, знання англійської мови та фахової термінології стає важливою складовою успішного навчання і майбутньої кар'єри. Проте, вивчення англійської мови в контексті агрономії може бути викликом через велику кількість специфічних термінів та їхньої особливої семантики.

Фахова термінологія в агрономії вимагає від студентів не лише засвоєння нових слів, але й розуміння їхніх значень в конкретному контексті. Це ставить підвищені вимоги до методів навчання та викладу мови, щоб забезпечити ефективне засвоєння та використання фахової лексики. Деякі терміни можуть мати різне значення залежно від контексту, що може призвести до помилкового вживання мовних одиниць аграрної галузі.

З огляду на вищезазначене, необхідно пропонувати студентам-аграріям лексико-семантичні вправи, наприклад:

1. *Мозковий штурм*. Студентам пропонується скласти список англійських термінів, які пов'язані з певною агрономічною темою (наприклад, “*plant protection*”, “*fertilizers*” тощо). Потім здобувачі освіти мають розширити свій словниковий запас, шукаючи нові терміни, що стосуються цієї теми.

2. *Гра «Знайди партнера»*. Студентам роздаються картки з англійськими та українськими термінами, пов'язаними з агрономією. Завдання – знайти партнера зі словниковим еквівалентом. Наприклад, «*продуктивність ґрунту*» – “*soil fertility*”.

3. *Створення контекстуальних речень.* Студентам пропонується список термінів, з якими потрібно скласти речення, де ці терміни використовуються відповідно до контексту. Наприклад, «розсада» – “*The seedlings were carefully planted in the prepared soil*”.

4. *Асоціації та мікс-матч.* Студентам дається слово чи фраза, з якими вони мають записати всі асоціації. Наприклад, слово *harvest* / «збір врожаю» може асоціюватися зі словами “*tractor*” / «трактор», “*farmer*” / «фермер», “*field*” / «поле» тощо. Потім студенти обмінюються асоціаціями та пояснюють, чому вони їх обрали.

5. *Розв’язування кросвордів або сканвордів.* Студентам пропонується кросворд або сканворд з термінами з агрономії англійською мовою. Здобувачам освіти потрібно знайти відповіді, розширюючи свій словниковий запас.

Запропоновані вправи сприятимуть як розширенню словникового запасу студентів, так і закріпленню та відпрацюванню фахової термінології в англійській мові.

Одним з найважливіших інструментів для формування та розширення лексичного запасу майбутніх агрономів є спеціалізовані словники та глосарії. Ці довідники надають студентам та фахівцям доступ до широкого спектра фахових термінів, їх визначень та використання в практичній діяльності. Активне використання спеціалізованих словників та глосаріїв сприяє не лише розширенню лексичного запасу, але і підвищенню рівня професійної компетентності та комунікаційних навичок у галузі агрономії.

Працюючи зі словниками, слід звернути увагу студентів на те, що, наприклад, в англійській мові, спостерігається використання іменників в якості означень. У цьому разі смислове навантаження несе основний іменник, а той, що використовується як означення, реалізує додаткове навантаження.

Іменник в якості прикметника, вказує на те, що «об’єкт, який передається цим іменником характеризується через відношення до іншого об’єкту» (Вдовенко, 2021). Такий іменник є іменником, який перетворився на прикметник лише у цьому конкретному випадку. Такий новоутворений прикметник не є зафіксованим у словнику англійської мови, а є прикладом лише тимчасового використання:

- *flax shoots n. pl.* – сходи льону
- *internal combustion engine n.* – двигун внутрішнього згорання
- *yield capacity n.* – врожайність
- *ammonia saltpetre n.* – аміачна селітра
- *PTO-shaft n. (power-take-off shaft)* – вал відбору потужності
- *waxen film n.* – восковий наліт (Зубков, 2019).

Отже, працюючи над термінологією, необхідно розробити комплекс вправ, такі як вправи на перифраз, вправи на інтерпретацію терміну українською мовою, аналіз

багатокомпонентних слів тощо. Вивчення лексико-семантичних особливостей англійської термінології в агрономії виявляється складним, але надзвичайно важливим завданням для студентів та фахівців у цій галузі. Розуміння впливу фахової термінології на процес вивчення англійської мови, роль спеціалізованих словників та глосаріїв виявляються ключовими для успішної комунікації та розвитку агрономічної науки та освіти.

ЛІТЕРАТУРА:

Зубков М. Г., Мюллер В. К., Федієнко В. Сучасний англо-український та українсько-англійський словник: 200000 слів та словосполучень: вид. 3-тє, випр. та доп. Харків: Школа, 2019. 944 с.

Вдовенко Т. Аграрна лексика в сучасній англійській мові. *Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету*. 2021. № 47. С. 18-22.

Kateryna Vaseiko

*Rivne State University of the Humanities
Rivne*

*(Supervisor – Doctor of Psychology, Professor,
the head of the Department of English Language Practice
and Teaching Methodology of
Rivne State University of the Humanities N. O. Mykhalchuk)*

GENERAL CHARACTERISTICS OF IDIOMS

Idiom is a fixed group of words with a special different meaning from the meaning of the separate words. Idioms, or phraseological units, represent what can be probably described as the most picturesque, colorful and expressive part of the language's vocabulary (Tayler, 1990).

If synonyms can be figuratively referred to as the tints and colors of the vocabulary, then phraseology is a kind of picture gallery in which are collected vivid and amusing sketches of the nation's customs, traditions and prejudices, recollections of its past history, scraps of folk songs and fairy-tales. Quotations from great poets are preserved here alongside the dubious pearls of philistine wisdom and crude slang witticisms, for phraseology is not only the most colorful but probably the most democratic area of vocabulary and draws its resources mostly from the very depths of popular speech.

And what a variety of odd and grotesque images, figures and personalities one finds in this amazing picture gallery: dark horses, white elephants, bulls in China shops and green-eyed monsters, cats escaping from bags or looking at kings, dogs barking up the wrong tree and men either wearing their hearts on their sleeves or having it in their mouths or even in their boots. Sometimes this parade of funny animals and quaint human beings looks more like a hilarious fancy-dress ball than a peaceful picture gallery and it is really a pity that the only interest some scholars seem to take in it is whether the leading component of the idiom is expressed by a verb or a noun.

The metaphor *fancy-dress ball* may seem far-fetched to skeptical minds, and yet it aptly reflects a very important feature of the linguistic phenomenon under discussion: most participants of the carnival, if we accept the metaphor, wear masks, are disguised as something or somebody else, or, dropping metaphors, word-groups known as phraseological units or idioms are characterized by a double sense: the current meanings of constituent words build up a certain picture, but the actual meaning of the whole unit has little or nothing to do with that picture in itself creating an entirely new image.

So, *a dark horse* mentioned above is actually not a horse but a person about whom no one knows anything definite, and so one is not sure what can be expected from him. The imagery of *a bull in a china shop* lies very much on the surface: the idiom describes a clumsy person. *A white elephant*, however, is not even a person but a valuable object which involves great expense or trouble

for its owner, out of all proportion to its usefulness or value, and which is also difficult to dispose of. *The green-eyed monster* is jealousy, the image being drawn from Othello. *To let the cat out of the bag* has actually nothing to do with cats, but means simply “to let something become known”. In *to bark up the wrong tree*, the current meanings of the constituents create a vivid and amusing picture of a foolish dog sitting under tree and barking at it while the cat or the squirrel has long escaped. But the actual meaning of the idiom is “a false scent; to look for somebody or something in a wrong place; to expect from somebody what is unlikely to do”.

V. Collins (Collins, 1958) writes in his *Book of English Idioms*. In standard spoken and written English today idioms an established and essential element that used with care, ornaments and enriches the language. *Used with care* is an important warning because speech overloaded with idioms loses its freshness and originality. Idioms, after all, are ready-made speech units, and their continual repetition sometimes wears them out: they lose their colors and become trite clichés. Such idioms can hardly be said to “ornament” or enrich the language.

On the other hand, oral or written speech lacking idioms loses much in expressiveness, color and emotional force.

In modern linguistics, there is considerable confusion about the terminology associated with these word-groups. Most scholars use the term “phraseological unit” which was first introduced by scientists (Lawrence, 1994) whose contribution to the theory of phraseology cannot be overestimated. The term “idiom” widely used by western scholars has comparatively recently found its way into phraseology but is applied mostly to only a certain type of phraseological unit as it will be clear from further explanations.

There are some other terms denoting more or less the same linguistic phenomenon: *set-expressions, set-phrases, phrases, fixed word-groups collocations*.

The confusion in the terminology reflects insufficiency of positive or wholly reliable criteria by which phraseological units can be distinguished from “free” word-groups.

It should be pointed out at once that the freedom of free word-groups is relative and arbitrary. Nothing is entirely “free” in speech as its linear relationships are governed, restricted and regulated, on the one hand by requirements of logic and common sense and, on the other, by the rules of grammar and combinability. One can speak of *a black-eyed girl* but not of *a black-eyed table* (unless in a piece of modernistic poetry where anything is possible). Also, to say *the child was glad* is quite correct, but *a glad child* is wrong because in Modern English *glad* is attributively used only with a very limited number of nouns (e.g., *glad news*), and names of persons are not among them.

Free word-groups are so called not because of any absolute freedom in using them but simply because they are each time built up anew in the speech process whereas idioms are used as ready-made units with fixed and constant structures.

REFERENCES:

Lawrence, D.H. (1994). Collected stories. London. 1397 p.

Taylor, A. (1990). The principles of the translation. London. 240 p.

Тетяна Лавринюк

*Луцький національний технічний університет
Луцьк*

(Науковий керівник – канд. пед. наук, доцент, завідувач кафедри іноземної та української філології ЛНТУ Мартинюк А.П.)

АНГЛІЦИЗМИ ТА АМЕРИКАНІЗМИ У ТІКТОК КОНТЕНТІ УКРАЇНСЬКИХ БЛОГЕРІВ-АРХІТЕКТОРІВ. ЇХ ПОДІЛ ТА ПРИЧИНИ ПОШИРЕННЯ

Поширення англiцизмiв та американiзмiв – тема, що неодноразово спричиняла дискусii у наукових колах i не тiльки. «Своєрiдним «чемпiоном» серед мов свiту, якi є джерелами запозичень, виступає англiйська мова. Її роль у сучасному життi, у розвитку процесiв обмiну мiжнародною iнформацiєю можна порiвняти тiльки з роллю латинської мови в епоху середньовiччя.» (Есенова, 2018: 2) Цю тему вивчали Лесь Белей, Алiна Гончаренко, Iрина Олександрук та iншi. Новий поштовх поширення англiцизмiв та американiзмiв з'явився з стрiмким розвитком цифрових медiа та соцiальних мереж. Серед них активно збiльшує свою аудиторiю тiкток. Українськi блогери створюють контент на цiй платформi у рiзних сферах, впливаючи на молодь i культуру в цiлому. Тож виникає питання про використання англiцизмiв та американiзмiв у контентi цих блогерiв. Цей дослiд зосереджується на аналізі творцiв-архiтекторiв та створенню класифiкацiї використаних у ньому англiцизмiв. Причиною для звуження теми є змога зробити подiл англiцизмiв та американiзмiв, знайти причини iхньої появи через призму досвiду навчання на факультетi архiтектури, будiвництва та дизайну.

Мета полягає у проведеннi аналізу контенту українських тiкток блогерiв-архiтекторiв для виокремлення серед нього англiцизмiв та американiзмiв. Визначити можливі фактори, що впливають на iх появу та поширення. Також у цьому дослiдженнi ми створимо систему подiлу англiцизмiв та американiзмiв, визначимо критерiї за якими він можливий.

База даних, методи та методологiя проведення дослiдження. Ми використали як основу тiкток акаунти: margo.gorval, realostap, architect.lera, bohdana.kucher, oiaarchitects. Контент-аналiз був основною використаною методологiєю, оскiльки наш метод збору iнформацiї полягав у збираннi слiв та iх подальшому розподiленнi. Серед загальнонаукових методiв ми використали синтез, iндукцiя, дедукцiя тощо.

Поширення англiцизмiв та американiзмiв у соцiальних мережах триває щоденно, оминаючи нашу увагу. Ми дiйсно не можемо повнiстю контролювати цей процес, проте це не означає, що вiдслiдковувати його немає сенсу. Оскiльки вивченню описаної теми придiляється недостатньо уваги, варто зазначити, що подiбнi дiї можуть стати фатумом на укрiпленi нашої державностi через втрату культурної iдентичностi у цiлому пластi нашого життя.

Наше дослiдження охопило контент українських блогерiв-архiтекторiв на тiкток, де ми виявили та проаналiзували значну кiлькiсть англiцизмiв та американiзмiв. На основi цього ми

розробили класифікацію за різними рисами. Зібрані англіцизми ми в першу чергу поділили за ступенем специфічності на декілька груп:

- загальноживані – терміни, що широко використовуються в різних галузях та сферах діяльності і є відомими більшості людей. Приклади: *лайфхак, вінтаж, блог, блогер*
- специфічні – терміни, що відносяться до спеціалізованих або технічних концепцій, які відомі серед фахівців різних сфер, але не є загальноживаними. Приклади: *апсайклінг* (екоактивісти, дизайнери та архітектори), *віжуал* (стилісти, дизайнери, архітектори та смм-спеціалісти)
- нішеві – дуже специфічні терміни, що можуть бути новими, модними або використовуватися в обмежених групах. Зазвичай вони відносяться лише до проектування будівель, іноді до одного етапу. Приклади: *рендер*.

Ступінь специфічності прямо пропорційний до частоти вживання цих слів. До прикладу слово «*лайфхак*», відоме широкій масі людей, зустрічається частіше ніж «*рендер*», що охоплює лише мале професійне коло, зустрічаючись лише у відео майстер класах. Як наслідок, при поділі за ступенем вживаності ми можемо виділити категорії:

- активновживані (*лайфхак*)
- помірноживані (*апсайклінг та віжуал*)
- маловживані (*рендер*)

Ще один варіант поділу можливий на категорії:

- матеріали (*вельвет*)
- стилі (*хайтек, лофт, грандж*)
- елементи будівництва (*паркінг, бункер*)
- процеси (*апгрейдити, менеджерити, моніторити*)

Розглядаючи всі слова з призми студента-архітектора ми створили поділ на слова, що описують загальні професійне життя архітектора (*тимблдинг, мітинг*) та слова що описують процес проектування будівлі (*рендерити, бриф, скетч, фотошоп*). Крім того, другу категорію ми розділили на підгрупи за етапами проектування:

- аналіз та планування (*прокрастинувати, бриф, референс, трекер, дедлайн*)
- концептуалізація та дизайн (*рендерити, фотошоп, слайд, вінтаж*)
- технічне проектування та будівництво (*паркінг, інклюзивний, менеджерити*)

Ця класифікація відображає причини появи та поширення англіцизмів та американізмів. Не лише очевидна глобалізація та створення одного культурного простору завдяки технічному прогресу відіграють роль. Ми згодні з причинами, які вже були висловлені Анастасією Азаровою, а саме:

1. «потреба в найменуванні нового об'єкта»;
2. потреба в розмежуванні змістовно близьких, проте нетотожних понять»;
3. потреба в спеціалізації поняття в тій чи іншій сфері»;
4. тенденція до нерозчленованого представлення номінації: об'єкт мислиться носіями мови як ціле»;
5. наявність у мові, яка запозичує, сформованих терміносистем, що мають традиційні джерела запозичення термінів»;
6. соціально-психологічні причини – сприйняття іншомовного слова як престижнішого»;
7. дія принципу мовної економії, що виявляється в конкуренції стислих номінативних одиниць англійської мови з менш компактними слов'янським назвами: юзер «користувач», байк «велосипед»»;
8. маргінальний білінгвізм певних соціальних прошарків і пов'язана з ним практика спонтанного перемикування кодів» (Азарова, 2013)

Найвідповідніші для нашого дослідження:

- Потреба в найменуванні нового об'єкта, що виникла з причини технічного розвитку (*рендерити, файл, слайд*),
- Потреба в розмежуванні змістовно близьких, проте нетотожних понять (*фотошоп та фотошопити*),
- Сприйняття іншомовного слова як престижнішого; (*воркшоп – майстер-клас, урбан – міський, фідбек – відгук*)

Висновки. Ми виявили значну кількість вживання англіцизмів та американізмів, проаналізувавши українські тікток-блоги у сфері архітектури. Існує декілька причин, що пояснюють це явище. По-перше, відсутність українського аналога, що може відобразити термін у всій його повноті, тому застосування іншомовних термінів стає необхідним. Крім того, іноді іноземні слова сприймаються як більш елітарні. Розроблена класифікація розділяє англіцизми та американізми згідно з різними критеріями, такими як специфічність, частота вживання та відношення до різних етапів проектування.

Наше дослідження має потенціал для розвитку у різних напрямках, зважаючи на те, що ми охопили лише частину широкого спектру українського контенту. Один із можливих шляхів розвитку – це природне розширення обсягу контенту, що створить додаткові можливості для аналізу використання англіцизмів та американізмів і їхнього впливу на українську мову та культуру. Інший напрямок полягає у включенні тікток-блогерів інших сфер, таких як художники та дизайнери.

Перелік значень англіцизмів та американізмів, що використані в цій статті, наведено зі словника новітніх англіцизмів:

«АПГРЕЙДИТИ, апгрейдити, апгрейджу, апгрейдиш (upgrade). Покращувати, удосконалювати.

АПСАЙКЛІНГ, апсайклінг, -у, ч. (upcycling). Самостійна переробка відходів у предмети мистецтва, побутові вироби, аксесуари, одяг тощо.

БЛОГ, блог, -у, ч. (blog). 1. Серія дописів (тексти, аудіо, зображення, відео) тематичні, персональні, корпоративні, які публікуються на спеціалізованих платформах під окремим обліковим записом або в окремій рубриці інтернет-видань. 2. Окремий допис (текст, відео тощо) на блоговому сервісі або в інтернет-виданні.

БЛОГЕР/КА, блогер/ка, -а/-и, ч./ж. (blogger). Особа, що веде блог.

БРИФ, бриф, у, ч. (brief). 1. Вимоги і побажання від замовника до виконавця, передані усно або письмово.

ВІЗУАЛ, -у, ч. (visual). 1. Візуальний аспект чогось.

ВІНТАЖ, -у, ч. (vintage). 1. Антикварні елементи одягу, механізми, побутові предмети тощо. 2. Стиль, що імітує антикварні речі.

ВОРКШОП, -у, ч. (workshop). Майстер-клас.

ДЕДЛАЙН, -у, ч. (deadline). Кінцевий термін виконання певного завдання.

ЛАЙФХАК, лайфгак, -а, ч. (life hack). Корисна порада, підказка, хитрість, яка допомагає виконати завдання. 2. Відео, що демонструє такі підказки, хитрощі тощо.

МЕНЕДЖЕРИТИ, -рю, -риш, (manage). розм. Здійснювати управління персоналом, проектом, процесом виробництва.

МІТИНГ, -у, ч. (meeting). Робоча нарада.

МОНІТОРИТИ, -рю, риш (monitor). Здійснювати моніторинг.

ПРОКРАСТИНУВАТИ, -ую, -уєш (procrastinate), псих. Займатися прокрастинацією.

РЕНДЕР, рендерер, -у, ч. (render), комп. Зображення або послідовність зображень, створених за допомогою комп'ютерної графіки на основі дво- або тривимірних даних.

РЕФЕРЕНС, -у, ч. (reference). комп. Ескіз у моделюванні, мультиплікації.

СКЕТЧ, а, ч. (sketch). Ескіз, нарис.

СЛАЙД, -а, ч. (slide). комп. Фрагмент презентації.

ТИМБІЛДІНГ, тимбілдинг, тимбілдінг, тімбілдінг, тімбілдінг, -у, ч. (team building). Командотворення; згуртування колективу шляхом залучення співробітників до спільної участі в різних видах активності та іграх.

ТРЕКЕР, -а, ч. (tracker). Додаток або програма, що відстежує певні дії, стан системи або користувача (звички, пульс, трафік тощо).

УРБАН, невідм. (urban), розм. 1. Міський.

ФАЙЛ, 4. (file). -у, комп. Сукупність інформації, збереженої на комп'ютері під одним іменем.

ФІДБЕК, -у, ч. (feedback). 1. Зворотний зв'язок.

ФОТОШОП, -а, ч. (Photoshop), Фото, оброблене за допомогою графічного редактора, не обов'язково однойменного.

ФОТОШОПИТИ, фотошоплю, фотошопиш (Photoshop), комп., розм. Обробляти фотографію за допомогою Adobe Photoshop чи іншого графічного редактора.» (Белей, Гончаренко, Ківу, Олександрук, 2022)

ЛІТЕРАТУРА:

Азарова А.К. Вплив англіцизмів на сучасну українську культуру. Пед. керівник
Бондаренко Н. А. Київ, 2013. URL: <https://bondarenkona.wixsite.com/pedblogger/single-post/2015/09/25/вплив-англіцизмів-на-сучасну-українську-мову-та-культуру>

Есенова Е.Й. Англіцизми та американізми: теоретичні аспекти проблеми. *Сучасні дослідження з іноземної філології. Збірник наукових праць*. Ужгород, 2018. Вип. 16. С. 74–83.

Белей Л., Гончаренко А., Ківу М., Олександрук І. Словник новітніх англіцизмів. Київ: Наукова думка, 2022. 320 с.

Kateryna Nakonechna
Rivne State University of the Humanities
Rivne

(Supervisor – PhD in Psychology, Associate Professor
Rivne State University of the Humanities O. Ye. Verovkina)

THE STRUCTURE OF THE LINGUOCULTURAL CONCEPTS OF “TIME” AND “SPACE”

The term “concept” is used in a wide variety of ways in modern scientific literature. In Latin, “conceptus” means a concept, an idea, a general abstract notion of an object or phenomenon. Besides logical and philosophical uses, the term has come to include scientific philological (linguocultural) concepts.

The linguocultural aspect of the interpretation of the concept determines the features of its perception by representatives of a certain linguistic culture. The emphasis is on the concept as a mental formation that has already been formed. In the center of this approach is the understanding of the concept as a value, because it serves the study of culture. It is based on the value principle. The concept is conditional, variable. It does not have clearly delineated boundaries.

Since the concept reflects the specifics of a certain linguistic culture, it traces the layering of cultural meanings. The word objectifies the concept in language and opens access to conceptual knowledge. The study of cultural phenomena is impossible without taking the language system into account. The analysis of cognitive and thinking mechanisms of human consciousness through the accumulation and transmission of knowledge about the surrounding world should be considered. Based on the set of concepts, one can judge the mental model of reality, which is reflected in the language in general and in the linguistic consciousness of certain native speakers (Polyuzhin, 2015).

Linguistic and cultural concepts can be classified according to different features and characterized by content and structure. However, any concept will always be based on a base layer. This is a certain sensory image, the totality of which with additional cognitive features and layers makes up the volume of the concept and determine its structure.

The main component of the concept is a notion that grows with various associations and interpretations under the influence of various factors: national, cultural, religious, ideological or individual experience (Frasynyuk, 2021). It is characterized by vagueness of definition, although it has a clear core, thanks to which the meaning of the notions and the interaction between them are ensured.

But a concept is not a notion, it is an entity that replaces an indefinite number of objects of the same kind in the process of thinking. And not all notions can be concepts, but only the most complex and most important of them. The difference between a concept and a notion is that the concept includes features that are filled in a certain language group with knowledge about this object in all its

connections and relations. The notion consists of the generalized features of the object, the most important, essential, and necessary.

Notions are activated in the consciousness of their carriers through associations. Methods of addressing the same notion in different cultures are usually different, which is the main difficulty of intercultural communication.

The concepts of time and space are one of the fundamental concepts that form the basis of human worldview and point to a common conceptual basis in all languages of the world. These are important cultural concepts, with the help of which a person perceives, interprets and reflects the world.

In political communication, the concepts of “TIME” and “SPACE” are intentional and calculated. The malleability of time is used to shape public perception in accordance with the opinions or desires of certain people. Manipulation of time can become a powerful tool in the political arena.

Thus, it should be pointed out, that a concept is a representation of those semantic features that a person operates in the process of thinking and that reflect the content of the experience of structured knowledge acquired by him in the process of his cognitive activity. It is a lump of verbalized meaning that reflects the linguistic mentality of a certain ethnicity.

Figure 1. Logical and graphical diagram of the concept “Time”

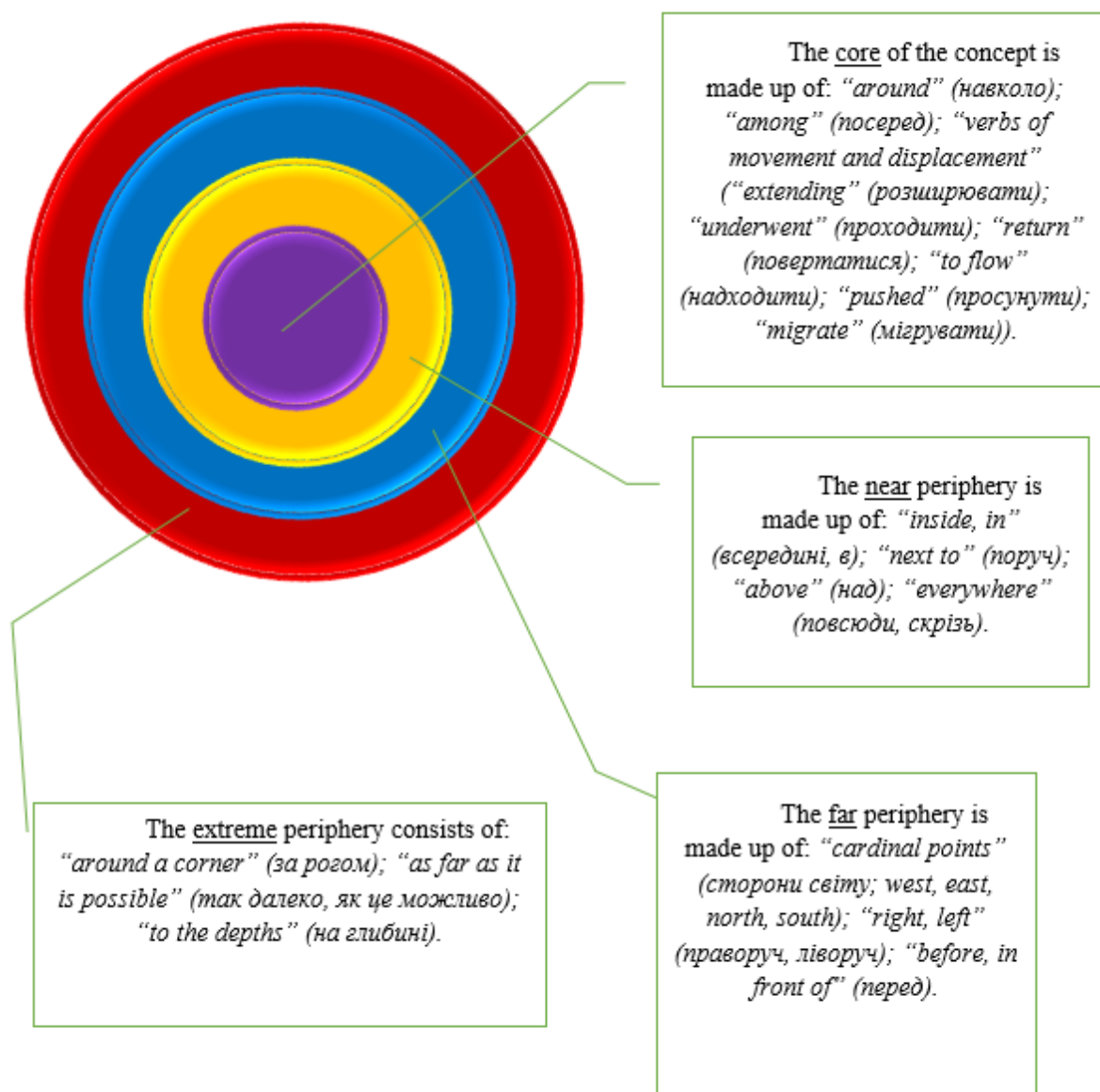

Figure 2. Logical and graphical diagram of the "Space" concept

REFERENCES:

- Frasynyuk, N. (2021) Concept, notion, meaning in their relationship and interaction. *Scientific notes of V.I. Vernadsky Taurida National University, Series: Philology. Journalism.* Volume 32 (71). No. 4. Part 2: 68–71. URL: https://www.philol.vernadskyjournals.in.ua/journals/2021/4_2021/part_2/14.pdf
- Polyuzhin, M. (2015) Notion, Concept and Its Structure. *Lesya Ukrainka Eastern European National University Scientific Bulletin. Philological Sciences. Linguistics.* No. 4: 212-222. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvnuflm_2015_4_43

Андрій Новосадюк

Луцький національний технічний університет
Луцьк

(Науковий керівник – канд. філол. наук, доцент кафедри іноземної та української філології ЛНТУ Бондар Т. Г.)

НЕОЛОГІЧНІ ОДИНИЦІ У СФЕРІ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Мова – це відкрита динамічна система, яка постійно змінюється і розвивається. Будь-які зміни у соціумі відображаються у мові, зокрема змінюється лексичний склад мови: з'являються нові лексичні одиниці (неологізми) та поступово стають застарілими інші елементи (архаїзми).

Науково-технічний прогрес, культурне зближення націй та соціально-політичні умови в сучасному світі сприяють появі нових слів у сфері інформаційних технологій, де неологізми виникають у зв'язку з необхідністю дати назву новим поняттям та продуктам.

Багато українських та зарубіжних дослідників, зокрема І. В. Андрусак, Е. Г. Балюта, Р. Берчфілд, Ю. А. Зацний, О. В. Кечеджі, А. В. Янков та ін., приділяли особливу увагу вивченню неологізмів, причинам їхньої появи, моделям їхнього утворення та проблемам перекладу.

Способи утворення нових лексичних одиниць різняться. Зазвичай вони утворюються з елементів, які вже існують у мові (напр.: *smartphone* ('смартфон'), *gigabyte* ('гігабайт')) або слова набувають нових значень тощо. Для утворення неологізмів у сфері інформаційних технологій використовуються переважно такі лексичні способи словотвору, як афіксація, словоскладання, конверсія, аббревіація і телескопія.

З лінгвістичної точки зору цікавими є лексичні інновації, утворені за допомогою телескопії – способу словотвору, при якому нове слово виникає із злиття повної основи вихідного слова з усіченою основою іншого або із злиття двох усічених основ вихідних слів (Омельченко, 2003: 54). До прикладу, лексема *netiquette* ('мережевий етикет') утворилася від поєднання усіченої основи слова *net* та повної основи слова *etiquette*; лексема *webinar* ('вебінар') – від повної основи *web* та усіченої основи *seminar*. Багато лексичних одиниць починаються з літери *e*, яка означає 'electronic' (McDonald, 2005): *email*, *e-commerce*, *e-quaintance*, *e-book*, *e-learning* тощо.

За допомогою складання основ / слів утворено неологізми: *blockchain* ('блокчейн'), *cyberchain* ('кіберпростір'), *cloud calculation* ('хмарні обчислення'), *Artificial intelligence* ('штучний інтелект') тощо.

Зазначимо, що поява неологізмів у сфері інформаційних технологій вплинула на активний запас слів пересічного носія мови та способи комунікації людей загалом. Сленг та

абревіатури, що спочатку використовувалися лише у сфері ІТ, зараз вживаються і в інших галузях. Вони нерідко надають мовленню додаткових конотацій.

Лексичні інновації часто відображають природу та сутність предметів реального світу, тобто вони містять підказки для тлумачення нових одиниць. До прикладу, *blockchain* ('блокчейн') означає технологію, засновану на послідовному зв'язуванні блоків даних, що гарантує неможливість їх зміни або видалення. У такий спосіб термін відображає основну ідею цієї технології. Неологізм *cloud calculation* ('хмарні обчислення') позначає модель обчислень, яка забезпечує доступ до обчислювальних ресурсів через Інтернет; термін використовується для опису цього нового способу доступу до обчислювальних ресурсів.

Зауважимо, що більшість термінів у сфері ІТ транслітеруються при перекладі на різні мови, що полегшує комунікацію між носіями різних мов і створює спільний мовний простір для фахівців у цій галузі.

Отже, лексичний склад мов змінюється, оскільки суспільство розвивається, і з'являються нові реалії, що потребують номінації. Особливо багато неологізмів виникло у сфері інформаційних технологій. Активне використання нових термінів у сфері інформаційних технологій відображає динамічний розвиток галузі та її постійну адаптацію до нових вимог і потреб соціуму. Це також сприяє ефективній комунікації між технічними експертами і споживачами та є важливим фактором подальшого успішного розвитку галузі.

ЛІТЕРАТУРА:

Омельченко Л. Ф. Телескопійні слова сучасної англійської мови та їх структурно-семантична характеристика. *Збірник Львівського університету. Іноземна філологія*. 2003. Вип. 15. С. 49–52.

McDonald, L. (2005). The Meaning of "e-": Neologisms As Markers of Culture and Technology. *ETopia*. Pp. 82-90. DOI: <https://doi.org/10.25071/1718-4657.36746>

СЕКЦІЯ 2. МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ В АСПЕКТІ СУЧАСНИХ ЛІНГВІСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Tamara Bilous

Alina Yefymchuk

*Rivne State University of the Humanities,
Rivne*

INTERCULTURAL COMPETENCE AS A DEVELOPMENTAL PHENOMENON

Competence is the final stage of intercultural understanding and signifies the ability to work effectively across cultures. Intercultural competence is beyond knowledge, awareness and sensitivity in that it is the digestion, integration and transformation of all the skills and information acquired through them, applied to create cultural synergy within the workplace. Researchers and theorists in intercultural communication continue to work toward unified theories of intercultural competence and communication.

The acquisition of intercultural competence is never complete and perfect, but to be a successful intercultural speaker and mediator requires complete and perfect competence for interacting with people of other cultures.

To quote John J. Pilch, achieving intercultural competence requires that communicators lower their defenses, take risks, and practice behaviors that may feel unfamiliar and uncomfortable. It requires a flexible mind, an open heart, and a willingness to accept alternative perspectives. It may mean setting aside some beliefs that cherished to make room for others whose value is unknown; it may mean changing what we think, what we say, and how we behave.

T. Cross identifies five essential elements that contribute to one's ability to become more culturally competent which include:

- Valuing diversity: it means accepting and respecting differences. People come from very different backgrounds, and their customs, thoughts, ways of communicating, values, traditions, and institutions vary accordingly. The choices, that individuals make, are powerfully affected by culture. Cultural experiences influence choices that range from recreational activities to subjects of study.
- Having the capacity for cultural self-assessment: through the cultural self-assessment process, we are better able to see how our actions affect people from other cultures. For instance, physical distance during social interactions varies by culture.
- Being conscious of the dynamics inherent when cultures interact: we should follow the appropriate cultural rules showing cultural respect to develop personal relationships. Being aware of the possible affects of the dynamics of differences allows us to provide a more productive intercultural communication.

- Having institutionalized culture knowledge.
- Having developed adaptations to an understanding of cultural diversity: this element of cultural competence specifically focuses on changing activities to fit cultural norms and adapt cultural practices.

Gaining cross-cultural competence is a long-term, developmental process that requires more than reading. It is an exciting, engaging, lifelong process of expanding horizons, thinking critically about issues of power and oppression and acting appropriately. It is a developmental process with a six-point continuum. Cultural competency is the ability to work, communicate and live across cultures and cultural boundaries.

As outlined by T. Cross, this process includes the following points: 1) cultural destructiveness, 2) cultural incapacity, 3) cultural blindness, 4) cultural pre-competence, 5) cultural competency and 6) cultural proficiency.

Each of the points along the continuum represents a way of responding to diversity:

- The most negative end of the continuum is represented by attitudes, policies, and practices that are destructive to cultures and consequently to the individuals within the culture. The cultural destructiveness holds beliefs or engage in behaviors that reinforce the superiority of one race or culture over another with the resultant oppression of the group viewed as inferior.
- Those operating at the point of cultural incapacity are less actively destructive but behave paternalistically, lack the skills to be effective with individuals from diverse groups, and often reinforce biased policies.
- Those who profess that culture, race, and/or language make no difference represent cultural blindness. Individuals and organizations at this point on the continuum actively seek to be nonbiased but in so doing may fail adequately to address the needs of the clients that they serve and implicitly or explicitly encourage assimilation.
- Individuals and organizations operating on the positive end of the continuum may first be described as culturally precompetent. Although the need for culturally competent policies, procedures, and people is recognized, it may not extend beyond tokenism or a search for ways to respond.
- Cultural competence, the next point on the continuum, is described as accepting and respecting differences and implementing policies that support these beliefs and commitment.
- At the final point on the continuum, cultural proficiency (advanced cultural competency), individuals and organizations seek to refine their approach and practice by learning more about diverse groups through research, dissemination, and a fully integrated workforce.

This model assumes that through personnel preparation, personal commitment, and systemic change, an individual can progress toward cultural proficiency.

Thus, cultural competency develops over time and needs to be actively supported with awareness, knowledge (information necessary to interact appropriately and effectively), specific skills (behavior necessary to interact appropriately and effectively) as well as polished through intercultural encounters.

So, developing intercultural competence is an ongoing process that requires lifelong learning.

REFERENCES:

Cross, T.L. (1989). Towards a culturally competent system of care: A monograph on effective services for minority children who are severely emotionally disturbed. Georgetown University Child Development Center and the CASSP Technical Assistance Center, Washington, DC. URL: <https://eric.ed.gov/?id=ED330171>

Jandt, F. (2013). An Introduction to Intercultural Communication. SAGE Publications. 7th edition. 448.

Pilch, J.J. (1994). Illuminating the World of Jesus Through Cultural Anthropology. URL: <http://www9.georgetown.edu/faculty/pilchj/CultJesus.htm>.

Viktor Wasyliskin

*Ukrainische staatliche Universität für Wissenschaft und Technologien
Dnipro*

(Науковий керівник – викладач кафедри іноземних мов Українського державного університету науки і технологій Смирнова М. Л.)

INTERKULTURELLE FREMDSPRACHLICHE KOMMUNIKATION UND DAS INTERNET

Die heutige Zeit der Globalisierung führt zu einer zunehmenden Verflechtung der verschiedenen Kulturen und Völker. Die Menschen leben in einer Gesellschaft, was bedeutet, dass sie ständig mit anderen Mitgliedern der Gesellschaft kommunizieren. Dank der Informationstechnologien, der massenhaften Verbreitung von Personalcomputern, der rasanten Entwicklung des Internets und der Entstehung verschiedener sozialer Netzwerke erfolgt die interkulturelle Kommunikation heute nicht nur über direkte Kontakte, sondern auch über das globale Internet. Dieses kommunikative Umfeld hat bestimmte Regeln und Normen der Kommunikation und beeinflusst Lebensstile, Wertorientierungen und Verhaltensweisen. Es sei darauf hingewiesen, dass das Internet enorme Auswirkungen auf die interkulturelle Kommunikation hat, da es zu einem der wichtigsten Kommunikationsmittel wird.

Das Internet ermöglicht es Menschen in verschiedenen Teilen der Welt zu kommunizieren und macht nahezu jede Information öffentlich zugänglich. Einerseits hat die Kommunikation über soziale Netzwerke mit Ausländern oder der Erhalt von Informationen über aktuelle Ereignisse in der Welt positive Auswirkungen auf die Kultur, erweitert den Horizont und setzt Trends in der modernen Welt. Andererseits sind die negativen Auswirkungen der interkulturellen Kommunikation nicht zu leugnen, da über das Internet negative und destruktive Informationen verbreitet werden.

Heute nutzen die Menschen das Internet, um sich über internationale politische, wirtschaftliche und kulturelle Neuigkeiten zu informieren. Es wird davon ausgegangen, dass die interkulturelle Kommunikation für eine effektive Kommunikation und Verständigung in der modernen Welt wichtig ist; sie fördert die Globalisierung und Integration, den interkulturellen Erfahrungsaustausch von Bürgern verschiedener Länder, hilft, die Toleranz gegenüber Vertretern anderer Rassen und Nationalitäten zu kultivieren; sie trägt dazu bei, das Niveau der Fremdsprachenkenntnisse zu verbessern und den Horizont zu erweitern. Aber es gibt auch einen negativen Einfluss des Internets. Es gibt eine große Anzahl von Websites mit extremistischem und terroristischem Charakter, über die verschiedene Organisationen Propaganda betreiben, um ihre Ideologien zu verbreiten.

Wir können also sagen: Erstens trägt die interkulturelle Kommunikation zur Globalisierung bei, da das Internet ein einheitliches kommunikatives Umfeld schafft und neue Regeln des Lebensstils und der menschlichen Kommunikation durchsetzt. Zweitens ist eines der charakteristischen

Merkmale der Kommunikation im Internet die Vielsprachigkeit. Manchmal erweist sich die Sprachbarriere als ein ernsthaftes Hindernis in der interkulturellen Kommunikation. Das Internet als Medium für die Anwendung neuer Technologien löst jedoch das Problem der Sprachbarriere weitgehend. Drittens erlaubt uns die Kommunikation mit Ausländern, die Kultur anderer Nationen kennen zu lernen, ihre Worte zu übernehmen und ihre Kultur vorzustellen. Viertens schafft die Informationstechnologie unbegrenzte Möglichkeiten für die interkulturelle Kommunikation. Die Menschen in allen Teilen der Welt können direkt miteinander kommunizieren, und sie können nicht nur korrespondieren, sondern auch in Echtzeit miteinander sprechen und verschiedene Dateien (Fotos, Videos, Audiodateien) austauschen.

Die Kenntnis von Fremdsprachen ist zweifellos eines der Mittel zur interkulturellen Kommunikation und Interaktion mit Vertretern anderer Kulturen. Dafür gibt es natürlich solche Gründe. Erstens erfüllt eine Fremdsprache die humanistische Funktion, die kreativen und logischen Qualitäten jedes Einzelnen zu entwickeln; zweitens ermöglicht die Kenntnis einer Sprache auf einem kommunikativ ausreichenden Niveau die Herstellung von Geschäftskontakten zwischen beliebigen Fachleuten; drittens erweitert die Beseitigung von Sprachbarrieren das Spektrum der Möglichkeiten erheblich. (De Florio-Hansen, 2000)

Unter kommunikativer Kompetenz im Bereich der Fremdsprache versteht man die Fähigkeit und Bereitschaft, eine Fremdsprache in verschiedenen Kommunikationssituationen gemäß den Normen dieser Sprache zu verwenden, wenn man mit fremdsprachlichen Informationen arbeitet, denn jedes Fremdwort spiegelt eine fremde Welt und eine fremde Kultur wider: Hinter jedem Wort steht eine Darstellung der Welt, die durch das nationale Bewusstsein bedingt ist. (Schmenk, 2007)

Eine Steigerung des Lernniveaus im Bereich der Kommunikation und der Kommunikation zwischen Menschen verschiedener Nationalitäten kann nur mit einem klaren Verständnis und einer echten Berücksichtigung des soziokulturellen Faktors erreicht werden. Bekanntlich existiert die Sprache nicht außerhalb der Kultur, d. h. außerhalb der gesellschaftlich ererbten praktischen Fähigkeiten und Vorstellungen, die unsere Lebensweise prägen. Daraus folgt, dass ein kommunikativ orientierter Fremdsprachenunterricht die Besonderheiten der realen Kommunikation berücksichtigen sollte. Dieser Unterrichtsprozess basiert auf dem Modell der realen Kommunikation, die nicht nur als Übermittlung und Kommunikation von Informationen kognitiver und affektiv-wertender Art, als Austausch von Wissen, Fähigkeiten und Fertigkeiten verstanden wird, sondern vor allem als Sicherstellung des gegenseitigen Verständnisses der Menschen im Prozess der sprachlichen Interaktion. Die Beherrschung von Fremdsprachen setzt den mehrdimensionalen Einsatz von Computer-Informationstechnologien im Lernprozess und in der Internetkommunikation voraus.

LITERATUR:

De Florio-Hansen, I. (2000). Interkulturalität als Voraussetzung für personale Autonomie und Authentizität. Überlegungen zu einem (fremd)sprachenübergreifenden Konzept. In: Praxis des neusprachlichen Unterrichts 47, 224-237

Schmenk, B. (2007). Kommunikation ist alles. Oder? Wider die Trivialisierung des Kommunikativen im kommunikativen Fremdsprachenunterricht. Deutsch als Fremdsprache, Heft 3, S. 131-139.

Olena Hrechko

*Nizhyn Mykola Gogol State University,
Nizhyn, Ukraine*

*(Research Supervisor – PhD in Education, Associate Professor of
Germanic Philology and Foreign languages Methodology Department of
Nizhyn Mykola Gogol State University O. V. Davydenko)*

LITERATURE REVIEW: ENHANCING EFL STUDENTS' CULTURAL AWARENESS THROUGH SITCOMS

This review explores the growing body of research on the effectiveness of using sitcoms to enhance EFL students' cultural awareness. Sitcoms, with their engaging storylines, relatable characters, and humor, provide a rich context for language learning and cultural exploration.

Culture has become a universal language that dramatically connects people. From the teachers' perspective, inclusion of sitcoms into EFL teaching is prevented especially by insufficient ready-to-use supportive materials, time-consuming process connected with creating own worksheets and students' incapability of comprehending English sitcoms without subtitles.

Many scientists have previously studied these areas and several of them are presented here. There are a lot of benefits of Audiovisual Materials in EFL. Take close look at them. Studies consistently highlight the advantages of integrating audiovisual materials into EFL classrooms. Research by Konus (Konus, 2020) and Borrás Díaz (Borrás Díaz, 2021) demonstrates how TV series and films can promote speaking skills and cultural awareness. Larrea Espinar & Raigon Rodriguez (Larrea Espinar, 2021; Raigon Rodriguez, 2021) further emphasize the potential of audiovisual materials to unveil cultural values.

Several studies specifically investigate the use of sitcoms for developing sociocultural awareness in EFL learners. Mudawe (Mudawe, 2020) explores the effectiveness of the sitcom "Friends" in promoting cultural understanding. Larrea Espinar & Raigón Rodríguez (Larrea Espinar, 2019; Raigón Rodríguez, 2019) conducted workshops using sitcoms for cultural learning in the EFL classroom. Their findings suggest that sitcoms can be a valuable tool for fostering intercultural communication skills and understanding cultural norms.

There is a lot of positive impact of sitcoms on sociocultural awareness. They could be explained through various theoretical frameworks. Waedaoh & Sinwongsuwat (Waedaoh, 2018; Sinwongsuwat, 2018) and Omar & Razi (Omar, 2022; Razi, 2022) highlight the role of Content and Language Integrated Learning (CLIL) in promoting language acquisition alongside cultural knowledge. Additionally, Khabir, Jabbari & Razmi (Khabir et al., 2022) discuss the development of intercultural sensitivity through exposure to authentic audiovisual materials.

Research also explores the impact of sitcom-based instruction on specific language skills. Mejía, Acevedo, Cuéllar & García (Mejía et al., 2001) investigate how sitcoms can improve

pragmatic competence, focusing on interpreting and performing speech acts. Valizadeh (Valizadeh, 2022) examines the influence of sitcoms on foreign language anxiety and motivation for learning. Sitcoms also decreased learners' FLA and test anxiety. The use of sitcoms in the classroom is also feasible and practical in multimedia settings.

A lot has been studied and researched before us, but we can also take part in new research. While the benefits of using sitcoms in the EFL classroom are evident, some studies highlight the need for careful selection and pedagogical strategies. Ökcü (Ökcü, 2016) explores how pre-service EFL teachers can be trained to effectively utilize sitcoms in their teaching. Listya (Listya, 2023) emphasizes the potential of sitcoms for developing intercultural communicative competence in an EFL context. The focus of EFL is now no longer on linguistic skills but also cultural competence. Students will be able to acquire a competence in which the EFL students can interact and speak with people from other cultures. Watching American TV series raises cultural awareness, increases language skills, and motivates students to learn language culture.

The impact of sitcoms on specific cultural aspects like humor, social etiquette, or nonverbal communication is enormous in the context of perceiving a target culture (Ünalı, 2023; Bardakçı, 2023). Thus, humor, characters' behavior and both verbal and non-verbal interactions are used to indicate social connections as well as social divisions, becoming a kind of cultural mediators that contribute to better understanding of the culture. The benefits of humor in education have been widely assessed in recent research. Nowadays, language teachers have championed jokes and puns as learning tools in order to show how jokes and puns can be strategically used to enhance language acquisition. The present paper shows how classroom humor can enhance language learners' linguistic and cultural competence if introduced at the right time in the teaching sequence.

The effectiveness of different pedagogical approaches for utilizing sitcoms in EFL instruction (Aguillón-Lombana, 2021; Becerra, 2018; Camargo-Cárdenas, 2021; Extranjera, 2018; Kung, 2003; Pineda, 2018) such as adding idioms for a TV Series in order to improve communicative competence in EFL or fostering EFL students' listening and speaking competence through TV series-based instruction.

The role of learner agency and their role in selecting and analyzing sitcom content (Avalos & Castro, 2015) EFL classrooms in the new millennium – the professionalization of the field of English Language Teaching in Argentina.

This review demonstrates the significant potential of sitcoms for enhancing EFL students' cultural awareness. Sitcoms offer exposure to authentic language, cultural contexts, and humor, fostering empathy, critical thinking, and a deeper understanding of different cultures. Future research can explore how to best leverage sitcoms in the EFL classroom, considering student needs, cultural backgrounds, and pedagogical approaches. This research investigates the effectiveness of using

sitcoms as a tool to expand cultural perspectives of EFL students, while also analyzing the impact on language acquisition and intercultural competence.

REFERENCES:

Aguillón-Lombana, A., & Camargo-Cárdenas, D. (2021). Enhancing productive skills in EFL with CIRIPI: a didactic sequence established within the flipped classroom Approach: Fortaleciendo las habilidades productivas con CIRIPI: una secuencia didáctica establecida dentro del enfoque de aula invertida. *PAPELES*, 13(25), 28-45.

Avalos, A. L., & Castro, A. (2015). Learners as agents of change: Challenges for the EFL class. In *EFL classrooms in the new millennium: Selected papers from the 40th FAAPI Conference* (p. 1).

Becerra, R. E., Extranjera, E. D. I. C. L., & Pineda, A. S. (2018). Adding Idioms for a TV Series to Improve Communicative Competence in EFL Adults. Mexico: Universidad de Guadalajara.

Borrás Díaz, S. (2021). Developing the Speaking Skill and Cultural Awareness in the EFL Classroom Using TV Series: Discussing Sense8 with Restorative Circles.

Khabir, M., Jabbari, A. A., & Razmi, M. H. (2022). Flipped presentation of Authentic Audio-visual materials: Impacts on intercultural sensitivity and intercultural effectiveness in an EFL Context. *Frontiers in Psychology*, 13, 832862.

Konus, E. (2020). Using Sitcoms in ESL/EFL: A Handbook for Using Friends in the Classroom. Master's Projects and Capstones. 994.

Kung, F. W. (2013). Fostering EFL Students' L2 Listening and Speaking Competence through TV Series-Based Instruction: Methods and Applications. *Studies in English Language and Literature*, 32, 113-141.

Larrea Espinar, Á. M., & Raigon Rodríguez, A. (2021). Unveiling American values using sitcoms. *Porta Linguarum*, 37. DOI: <https://doi.org/10.30827/portalin.vi37.21093>

Larrea Espinar, A. M., & Raigón Rodríguez, A. R. (2019). Sitcoms as a tool for cultural learning in the EFL classroom. *Pixel-Bit: Revista de Medios y Educación*, 56, 33-50.

Lasekan, O. (2021). Identification and Adoption of Themes in The Big Bang Theory Sitcom to Foster Academic Cultural Competencies of Doctoral Students in English for Academic Conversation Classroom. *Frontiers in Psychology*, 12. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.699662>

Listya, R. S. (2023). Use of American TV Series to Increase Intercultural Communicative Competence in EFL Context. (Doctoral dissertation).

Mejía, M. F. P., Acevedo, M. A. R., Cuéllar, A. M. C., & García, R. E. Using Sitcoms to Improve Pragmatic Competence in ELT Students: Interpreting and Performing Speech Acts. Research project.

Mudawe, O. M. N. (2020). Enhancing EFL students' cultural awareness through friends sitcom. *International Journal of Applied Linguistics and English Literature*, 9(4), 76-84.

Ökcü, D. (2016). Learning to teach English through sitcoms: A case study of pre-service efl teachers. (Master's thesis, Eğitim Bilimleri Enstitüsü).

Omar, F. R., & Razi, Ö. (2022). Impact of instruction based on movie and TV series clips on EFL learners' pragmatic competence: Speech acts in focus. *Frontiers in Psychology*, 13. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.974757>

Raigón Rodríguez, A., & Larrea Espinar, A. M. (2019). The use of sitcoms for cultural learning in EFL: a workshop for university students. *Elia: Estudios de Lingüística Inglesa Aplicada*, 19, 131-156.

Tirnaz, S., & Narafshan, M. H. (2018). Promoting intercultural sensitivity and classroom climate in EFL classrooms: The use of intercultural TV advertisements. *Learning Culture and Social Interaction*, 25. DOI: [10.1016/j.lcsi.2018.10.001](https://doi.org/10.1016/j.lcsi.2018.10.001)

Ünaldi, İ., & Bardakçı, M. (2023). Multimedia, Humor and Language Learning: Changing Roles and Perspectives. *Current Studies in Foreign Language Education*, 404.

Valizadeh, M. (2022). Sitcoms and EFL Learners' Foreign Language Anxiety and Motivation for Learning. *Advances in Language and Literary Studies*. Vol. 13. No 2.

Villegas, J. M. Á., Quintero, J. D. J., & Ramírez, L. D. M. (2022). The use of TV series as authentic materials to develop pragmatic competence in EFL contexts: a systematic review.

Waedaoh, A., & Sinwongsuwat, K. (2018). Enhancing English Language Learners' Conversation Abilities via CA-Informed Sitcom Lessons. *English Language Teaching*, 11(12), 121-130.

Богдана Міщук

*Рівненський державний гуманітарний університет
Рівне*

*(Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри
практики англійської мови та методики викладання РДГУ
Білоус Т.М.)*

EUROPEAN DEVELOPMENT IN EDUCATION

The profound changes in the socio-political and economic life of European and world countries are increasingly affecting according to the development of their educational systems. The steady tendency of humanization and tolerance of the whole complex of school disciplines should facilitate the pupils' preparation for active life in a changing world, refusal from ideas of ethnocentrism, mastery of contemporary forms of interpersonal and interethnic relations. The World and regional integration have already overcome the block of economic and military-political strategies, led to the formation of a fundamentally new multidimensional socio-cultural space. In this situation, educational systems in many countries have the aim to prepare pupils for cultural, professional and personal communication with representatives of other countries, to familiarize them with their traditions, social structure and linguistic culture. Thus, in the educational policy of the European Union it was decided to allocate the Basic Complex of Integrative Disciplines, which should include comparative history, the foundations of law and economics, language and literature, sociology and cultural studies. Such a complex, covering humanitarian disciplines and which have the aim of identifying individuals in national cultures and their connection with universal values, should also give the idea of the "European consciousness", promoting the development of intercultural communication skills.

The school is seen as the instrument of the development of the younger generation in a sense of belonging to European civilization, the disappointment of which in many manifestations of contemporary life there is Europe as a whole. The idea of a European development in education was proclaimed in 1989 in the Recommendation of the Parliamentary Assembly of the Council of Europe III (1989) "The European Development in Education". Specifically, it emphasizes the need for the formation of a genuine European consciousness of citizens and the inclusion of European ideas into the content of most school disciplines. Let's show in details what exactly means the expression "*European development in education*":

- the desire to understand the representatives of different countries and cultures, to overcome prejudice towards them, to recognize their common interests, respecting national ones;
- openness to different cultures, protection of cultural identity of each person;
- respect for legal obligations and legal decisions within the paradigm of human rights;

- the desire to coexist in harmony and to have compromises, allowing the reconciliation of interests of different parties;
- the protection of freedom, pluralistic democracy, human rights and affairs;
- the development of the system of production and economic exchanges between the states, which are the factors of individual and social well-being of political stability;
- the concern for the preservation of ecological balance in Europe and in the whole world;
- the desire to preserve peace in Europe and in a whole world (Brumfit, 1990).

Since until recently, especially at the secondary school level, education was depended on the needs and realities of its state. Today the limitations of this approach became apparent. The development of mobility, the presence in the class of a multinational pupils audience, the evolution of the employment market – all these factors are sufficient to prove the inconsistency of the concept of a closed school with contemporary realities. Therefore, at the Permanent Conference of the Ministers of Education and Culture of the Land of Germany on December 7, 2018, the idea was expressed that “today the school’s task is to revise the rapprochement of peoples and European states and reorganize their relations”. “In order to adequately prepare young people for life in the European continent, it is necessary to ensure their knowledge, skills and experience of adaptation to the ever-changing social context, for which purpose pupils have to possess information technologies in order to be able to deal with various sources of various kinds of information and are able to obtain and analyze this information” (Canale & Swain, 25).

REFERENCES:

Brumfit, Ch. J. (1990). *Communicative Methodology in Language Teaching*. Cambridge: Cambridge Univ. Press. 166 p.

Canale, M. & Swain, M. (1980). Theoretical Bases of Communication Approaches to a Second Language Teaching and Testing. *Applied Linguistics*. Vol. 1, 1-47.

*Вероніка Подерня
Ольга Володимирівна Безкоровайна
Рівненський державний гуманітарний університет
Рівне*

КУЛЬТУРНІ СТЕРЕОТИПИ ТА ЇХ ВПЛИВ НА МІЖКУЛЬТУРНУ КОМУНІКАЦІЮ

Міжкультурна комунікація, яка була вперше описана Г. Трейгером та Е. Холлом, є обміном інформацією, почуттями та думками між представниками різних культур. Поняття міжкультурної комунікації було вперше визначено американськими вченими Ларрі Самоваром і Річардом Портером у 1972 році у книзі “Комунікація між культурами”. За цим визначенням міжкультурна комунікація відбувається коли відправник та отримувач інформації належать до різних культур (Samovar, 1994).

У міжкультурній комунікації, спілкування відіграє ключову роль, будучи діалогом або полілогом культур. Діалог культур описує взаємодію між культурами під час міжкультурної комунікації, а також процеси вивчення іноземних мов. Інтернаціоналізація та глобалізація суспільства вимагають налагодження міжнародних контактів. Спілкування між представниками однієї культури часто визначається їхнім соціальним походженням, вихованням, освітою, професійною сферою та індивідуальним світосприйняттям, та інколи це створює міжкультурні конфлікти (Галицька, 2014).

У міжкультурній комунікації конфлікт не розглядається як зіткнення або конкуренція культур, а як порушення комунікації. Непорозуміння між різними групами комунікантів у процесі спілкування може призвести до виникнення конфліктів, які мають своїм корінням культурні стереотипи та архетипи. Термін “стереотип” у сучасному розумінні був вперше використаний американським журналістом Волтером Липманом у своїй книзі “Суспільна думка”, щоб позначити усталений спрощений образ об’єкта в свідомості людини. Липман виділив чотири аспекти стереотипів (Lippman, 1949):

Найпоширеніші та найбільш небезпечні для міжкультурної комунікації є національні (етнічні) стереотипи. Культурні та етнічні стереотипи - це упереджені приписи певних характеристик особі на підставі її належності до конкретної культурної чи етнічної групи (Lukošūtė, 2012). Деякі дослідники зауважують, що приклади стереотипних уявлень про людей та нації можна знайти вже в ранніх етнологічних описах іноземних народів класичними авторами, такими як Геродот, Тацит або Юлій Цезар. Стереотипи – це когнітивні структури, які служать базою знань, що направляють поведінку особи в комунікації.

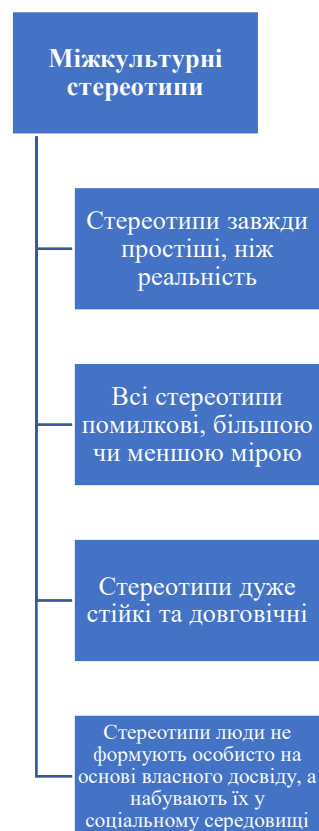

Рис. 1. Аспекти стереотипів Липмана (Lippman, 1949)

Наші схематичні уявлення (тобто стереотипи) про соціальну групу пов'язані з нашими почуттями, відношенням та поведінкою стосовно цієї групи (Chew, 2006).

Стереотипи зменшують невизначеність у процесі комунікації та збільшують нашу впевненість у прогнозуванні поведінки незнайомих. Однак, найчастіше, спираючись на стереотипи, ми переоцінюємо спільні ознаки певної групи, не оцінюємо індивідуальних відмінностей та робимо це автоматично, без роздумів.

Позитивні стереотипи часто сприймаються як чарівні характеристики. Вони не лише висвітлюють сильні сторони цільової групи, але й створюють активні взаємини між групами. Наприклад, стереотипи про вроджені атлетичні та музичні здібності афроамериканців можуть сприяти позитивним взаємодіям між ними та іншими групами, які цінуватимуть ці здібності.

Стереотипи стають шкідливими, коли вони використовуються як жорсткі упередження і застосовуються до всіх членів групи або до особи протягом тривалого часу, незалежно від індивідуальних відмінностей. Упередження означає ірраціональне неподобство, підозру або ненависть до певної групи, раси, релігії чи сексуальної орієнтації. Воно включає несправедливі, упереджені або нетерпимі ставлення до іншої групи людей. Негативні стереотипи часто призводять до менш продуктивної міжкультурної комунікації спільнот.

У сучасних дослідженнях виявлено наступні негативні ефекти стереотипів:

- 1) стереотип може призвести до непорозумінь. Наприклад, японці сприймаються як спрямовані на командну роботу. Однак, якщо ми поведимося з ними так само, як з китайцями через їхні схожі фізичні характеристики, ми можемо стикнутися зі збоєм у комунікації, оскільки між японцями та китайцями є національні відмінності. Японці, особливо молодше покоління, більше цікавляться індивідуальним внеском та гнучкими відносинами, ніж китайці;
- 2) стереотипи можуть призводити до упереджень. Стереотипи іноді допомагають захищати самоповагу або підтримувати уявлення про те, що людина є членом переважної групи; тому індивід може бути мотивований застосовувати негативні стереотипи до своїх сприйнятів та рішень, щоб відновити почуття самоповаги. У цьому випадку стереотипи можуть призвести до міжгрупової дискримінації;
- 3) стереотипи можуть впливати на результати особи. Члени стереотипізованих груп можуть почати звертати менше уваги на свою діяльність в області стереотипів. Наприклад, тривале стереотипізування може призвести до того, що представники певних вразливих груп припинять домагатися хороших результатів навчання тощо;
- 4) стереотип може бути змінений в малих масштабах. Хоча різноманітні

дослідження показують, що стереотипи не можуть бути повністю усунені, вони можуть бути зменшені та змінені в межах вузького діапазону налаштувань. Контакт між групами та різні тренінги із міжкультурної свідомості можуть допомогти. Але стереотипи все ж таки є неминучими у широкому контексті (Suryandari, 2020).

Отже, можна зробити висновок, що успішна міжкультурна взаємодія, незважаючи на всі стереотипи, можлива лише за умови збереження толерантного підходу. «Толерантний підхід в міжкультурній комунікації означає, що ті чи інші культурні особливості індивіда або групи – це лише одні з багатьох особливостей і вони не можуть підпорядкувати собі всі інші, і виступає як умова збереження відмінностей, як право на відмінність, несхожість. При такому підході сприйняття чужої культури відбувається на основі порівняння елементів чужої культури з аналогічними елементами власної культури одночасно на раціональній і чуттєво-емоційній основі» (Безкоровайна, 2022: 331).

Принцип “Три Т” – “Терпіння, Терпимість, Толерантність” – є ключовим для успішного міжкультурного спілкування. Розуміння толерантності виникає через усвідомлення її протилежності – інтолерантності, що ґрунтується на переконанні у вищості власної групи, системи цінностей чи образу життя (Манакін, 2012).

ЛІТЕРАТУРА:

Бахов І. С. Міжкультурна комунікація в контексті глобалізаційного діалогу культур. *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України*. № 2. 2012. 9 с.

Безкоровайна О.В. Міжкультурна толерантність як одна з найважливіших морально-етичних цінностей студентської молоді. *The III International Scientific and Practical Conference “Society and science. Problems and prospects”*, January 25 – 28, 2022. London, England. P. 330-334.

Безкоровайна О. В. Полікультурні засади формування громадянської ідентичності студентів в умовах закладу вищої освіти. *Advanced Linguistics*. 2023. № 11. С. 113–122.

Галицька М. М. Міжкультурна комунікація та її значення для професійної діяльності майбутніх фахівців. *Освітологічний дискурс*. № 2 (6). 2014. С. 23 – 32.

Манакін В. М. Мова і міжкультурна комунікація. Київ: Видавничий центр «Академія», 2012. 288 с.

Chew, III. W. L. (2006). What’s in a national stereotype? An introduction to imagology at the threshold of the 21st century. *Language and Intercultural Communication*. 6(3–4). 179–187. <https://doi.org/10.2167/laic246.0>

Lippman, W. (1949). *Public Opinion*. New York, London: The Free Press. A Division of Macmillan Publishing Co., Inc. New York; Colier Macmillan Publishers, London. 268 p.

Lukošiūtė, I. (2012). Kultūriniai stereotipai lietuvių pasakojamuose anekdotuose: žydas, čigonas, vokietis. *Jaunųjų mokslininkų darbai*. 1(34). 160–166.

Suryandari, N. (2020). Role of stereotyping in intercultural communication. *Journal of Humanities and Social Science*. 25(1). 24–30.

Samovar, L. & Porter, R. (1994). *Intercultural Communication: a Reader*. 7. Belmont: Wadsworth.

Анна Схабюк

*Луцький національний технічний університет
Луцьк*

(Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри іноземної та української філології ЛНТУ Забіяка І. М.)

МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ В У МОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Сучасний світ дедалі більше набуває глобалізаційного характеру існування. Однією з характерних ознак глобалізації є взаємодія як окремих людей, так і окремих цивілізацій. Глобалізація всіх сторін людської життєдіяльності, що характеризує сучасний стан суспільства, передбачає встановлення нового етапу в розвитку соціальних зв'язків у загальносвітовому масштабі. Виникнення глобалізації зумовлено безліччю причин – індустріальною та електронною революціями, формуванням спільного ринку праці та збуту товарів, міграцією населення в загальнопланетарному масштабі, небаченим раніше розширенням міжнародних контактів.

Нині людство переживає соціальні трансформації в усіх сферах своєї життєдіяльності, які обумовлюють виникнення єдиного інформаційного та економічного простору, взаємодію культур, руйнування звичних стереотипів поведінки, зміну морально-ціннісних норм, освітніх та професійних стандартів.

Глобалізація впливає як на цілі держави і народи, так і на індивіди, стимулюючи необхідність для кожної людини усвідомити глобальні зміни і мати можливості для успішної соціалізації в нових умовах. В основі всіх цих відносин лежить міжкультурна комунікація, оскільки потреба народів у культурному розумінні, прагнення пізнавати духовний світ один одного передбачають інтенсифікацію комунікативних процесів, які набувають системного характеру. Тільки шляхом знаходження консенсусу людство зможе розв'язати глобальні проблеми та захиститися від самознищення (Byram, 2001).

Міжкультурна комунікація здійснюється в процесі взаємодії глобальної та локальної культур, між «відкритим» співтовариством індивідів і фундаментальними соціокультурними нормами. Глобалізація за своєю сутністю це новий етап взаємодії соціальних спільнот, яка виступає характеристикою сучасного розвитку соціальної комунікації.

Міжкультурна комунікація займає одне із центральних місць при вивченні та оцінці сучасного стану людського суспільства, коли особливо важливо визначити оптимальні межі між глобалізацією і збереженням соціокультурного плюралізму, між терором і толерантністю (Костенко, 2018).

У процесі міжкультурної комунікації відбувається усвідомлення комунікантами соціальних норм «чужої» культури, що створює умови для їх успішної соціалізації та

аккультурації, впливаючи на розвиток та формування сучасної, відкритої до співпраці мультикультурної особистості.

Міжкультурна комунікація як особливий вид комунікації допускає спілкування між носіями різних мов і різних культур. Співставлення мов і культур розкриває не тільки спільне, універсальне, а й і специфічне, національне, самобутнє, що зумовлено відмінностями в історії розвитку народів. Інтеркультурна комунікація має справу із взаєморозумінням і згодою, що означає: розуміти чуже і водночас бути зрозумілим, спілкуючись чужою мовою.

Наш щоденний простір спілкування наповнений численними символічними кодами, певним набором засобів комунікативної взаємодії. Під час спілкування з іншими ми використовуємо моделі й тактику поведінки, які були прийняті й, як правило, закріплювалися в нашому соціокультурному середовищі в часі перебігу історичного розвитку. Під час контакту з іншою культурою наш власний набір стандартних типів і правил спілкування може не спрацьовувати, а невиправдані очікування і сподівання між учасниками комунікації, посилення труднощів в погодженні інтересів комунікантів нерідко є причиною виникнення конфліктів.

Невміння знайти діалог у XX столітті зумовило те, що переважна частина конфліктів набувала національного характеру. Багато інститутів працюють над творчим пошуком нових значень і засобів комунікації. В контексті міжкультурної комунікації вони сприяють формулюванню певних загальних ідеалів і цінностей (толерантність, рівноправність традицій, етика і політика відповідальності тощо).

На зламі XX і XXI століть загострилися і стали надзвичайно актуальними проблеми мовної комунікації, вивчення засобів комунікативного впливу. Зазнав змін мовний характер епохи: на місце суворо лімітованої мови прийшла з'явилася довільна мова засобів масової інформації, спілкування, значно зросла роль мовної особистості.

Чільне місце посіли питання культури як універсального контексту, що є джерелом різноманітності в колективах людей, а також комунікації як найголовнішого і фундаментального виду взаємодії між людьми.

Міжкультурна комунікація – це соціальний феномен, сутність якого полягає в конструктивній або деструктивній взаємодії між представниками різних культур (національних та етнічних), субкультур у межах чітко визначеного просторово-часового континууму.

В осередку міжкультурних взаємодій стоїть особистість як носій загальнолюдських універсалій і культурних особливостей. Ця людина діє і взаємодіє з іншими людьми на основі цих універсалій та особливостей у величезній кількості контекстів спілкування (Сафонова, 2014).

Зазвичай міжкультурну комунікацію визначають як спілкування носіїв різних культур, які користуються різними мовами. Коли людина опиняється в іншому культурному мовному середовищі, вона відчуває так званий «культурний шок» через недостатнє знання національних цінностей і законів спілкування носіїв інших культур і мов.

Глобалізація соціального розвитку зумовлена зростаючою інтенсивністю зв'язків і відносин: економічних, соціально-політичних, культурних, науково-технічних, комунікативних, які поєднують різні спільноти сучасного світу. Ці зв'язки, відносини, контакти надають нашій цивілізації, яка формується, певної системної якості: збільшується всебічна взаємозалежність різних спільнот, країн, регіонів, які дедалі активніше впливають одна на одну (Тинкалюк, 2008).

Інтенсивність глобальних взаємозв'язків сприяє швидкому поширенню на більшій частині планети тих форм політичного, соціального, економічного життя, тих типів культури, знань і цінностей, які сприймаються як найефективніші та оптимальні для задоволення особистих і суспільних потреб.

Завдяки посиленню взаємозалежності бізнес-процесів організацій і глобалізації конкуренції на світових ринках локальні культури (національні, ділові, організаційні) вступають між собою у своєрідні взаємодії, внаслідок чого розмиваються кордони між ними.

У результаті процесу інтеграції окремих етнічних культур у єдину світову культуру на засадах розвитку засобів комунікації, економічних зв'язків, соціальних перетворень тощо відбувається глобалізація культури.

У міжкультурній комунікації все це знаходить своє відображення в розширенні контактів між державними інститутами, соціальними групами та індивідами різних країн та культур, запозиченні культурних цінностей та зміні культурного середовища у результаті міграцій (Пришляк, 2019).

Тенденція нівелювання інтересів національних держав і самобутніх культур, яка супроводжує глобалізацію, має бути врегульована або зведена до мінімуму шляхом проведення певних оптимальних заходів (на рівні міждержавних угод).

Усвідомлення важливості культурно-історичних чинників у процесах комунікації, знання й адекватне відтворення норм вербальної та невербальної поведінки сприяє успіху міжкультурної комунікації, оскільки процес спілкування передбачає взаєморозуміння та взаємоадаптацію співрозмовників.

Для того, щоб усвідомити себе невід'ємною частиною взаємодії, потрібно змінити підходи щодо викладання іноземних мов, країнознавства, теорії комунікації та переходити від теоретичних знань до практичних курсів, руйнуючи хибні культурні стереотипи.

ЛІТЕРАТУРА:

Костенко Д. В. Дослідження поняття міжкультурної компетентності: теоретичний аспект. *Науковий вісник Донбасу*. 2018. № 1-2. URL: [http://nvd.luguniv.edu.ua/archiv/2018/N1-2\(37-38\)/kdvkta.PDF](http://nvd.luguniv.edu.ua/archiv/2018/N1-2(37-38)/kdvkta.PDF)

Пришляк О. Класифікація моделей міжкультурної компетентності у зарубіжних наукових дослідженнях. *Вісник Нац. академії Держ. прикордонної служби України*. 2019. Вип. 4. С. 1-13.

Сафонова І. О. Сутність і структура міжкультурної компетентності в контексті аксіологічного підходу. *Духовність особистості*. 2014. Вип. 3. С. 129-143.

Тинкалюк О. Сутність і структура іншомовної комунікативної компетенції студентів немовних спеціальностей вищих навчальних закладів. *Вісник Львівського університету*. 2008. Вип. 28. С. 53-63.

Byram M., Nichols A., Stevens D. (2001). *Developing intercultural competence in practice*. New-York: Multilingual Matters. P. 296

СЕКЦІЯ 3. ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ПЕРЕКЛАДУ

Denys Kikets

Lutsk National Technical University

Lutsk

*(Supervisor – Candidate of Philology, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Foreign and Ukrainian Philology
of Lutsk National Technical University Yu. V. Litkovych)*

IMPROVING TRANSLATION WITH COMPUTER TECHNOLOGIES: TRANSFORMING LINGUISTIC COMMUNICATION

Translation, as a vital component of cross-cultural communication, has witnessed a transformative evolution with the integration of computer technologies. This thesis explores the synergistic relationship between translation and computer technologies, elucidating the advancements, challenges, and implications for linguistic communication in the digital age.

The convergence of translation and computer technologies has revolutionized the way languages are deciphered, interpreted, and conveyed in diverse socio-cultural contexts. This thesis delves into the multifaceted intersection of translation and computer technologies, unravelling the mechanisms driving innovation, and examining the profound impact on global communication (Manning et al., 2008).

This chapter provides a historical overview of translation methodologies, tracing the evolution from manual translation techniques to computer-assisted translation (CAT) tools and neural machine translation (NMT) systems. It highlights key milestones, including the advent of machine translation in the mid-20th century and the subsequent advancements propelled by artificial intelligence and big data analytics.

Artificial intelligence (AI) has emerged as a cornerstone in revolutionizing translation processes. This chapter elucidates the role of AI algorithms, such as deep learning and natural language processing, in enhancing translation accuracy, fluency, and efficiency. It explores case studies and empirical research showcasing the efficacy of AI-driven translation technologies across diverse linguistic domains (Neubig, 2017).

Real-time translation technologies represent a paradigm shift in linguistic communication, enabling instantaneous language conversion in various interactive settings. This chapter examines the integration of cloud computing, edge computing, and mobile applications in facilitating seamless cross-cultural interactions. It delves into the challenges posed by dialectal variations, idiomatic expressions, and contextual nuances in real-time translation systems.

The proliferation of translation technologies heralds new possibilities and challenges for linguistic communication. This chapter discusses the implications of computer-assisted translation in domains such as diplomacy, healthcare, business, and education. It outlines future directions,

including the integration of multimodal inputs, augmented reality, and block chain technology to further enhance translation accuracy, accessibility, and exclusivity.

Translation technologies powered by computer algorithms have redefined the boundaries of linguistic communication, transcending geographical, cultural, and linguistic barriers. This thesis underscores the transformative potential of computer technologies in advancing translation methodologies and fostering global understanding and collaboration in the digital era.

REFERENCES:

- Neubig Gr. (2017). *Neural Machine Translation*. Cambridge: Cambridge University Press. URL: [1703.01619 \(arxiv.org\)](https://arxiv.org/abs/1703.01619)
- Manning, C. D., Raghavan, P., & Schütze, H. (2008). *Introduction to Information Retrieval*. Cambridge: Cambridge University Press. URL: [Introduction to Information Retrieval \(stanford.edu\)](https://nlp.stanford.edu/)

Bohdan Kupyra

Lutsk National Technical University

Lutsk

*(Supervisor – Candidate of Philology, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Foreign and Ukrainian Philology
of Lutsk National Technical University Yu. V. Litkovych)*

THE INFLUENCE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE ON AUTOMATED TRANSLATION: PROGRESS, HURDLES, AND FUTURE OUTLOOK

Automatic translation plays a pivotal role in bridging linguistic barriers and facilitating communication in today's globalized world. Powered by artificial intelligence (AI), automatic translation systems have undergone significant advancements, yet they face challenges in achieving perfect translations. This paper explores the achievements, challenges, and future prospects of AI-driven automatic translation, focusing on its impact on language and computer technologies.

The integration of AI techniques, such as machine learning and neural networks, has led to remarkable achievements in automatic translation. Systems like Google Translate and DeepL employ sophisticated algorithms to provide instant translations across numerous languages with reasonable accuracy. Moreover, recent advancements in deep learning have improved translation quality by enabling systems to understand context and nuances better.

Despite progress, automatic translation systems encounter several challenges. One major hurdle is accurately translating idiomatic expressions and culturally specific phrases, which often lose their meaning when translated directly. Moreover, maintaining consistency in terminology and style poses challenges, especially in technical or specialized domains. Additionally, linguistic nuances and ambiguity can lead to mistranslations, highlighting the need for further refinement (Li et al., 2022).

Artificial intelligence plays a crucial role in enhancing translation quality by continuously learning from vast datasets. Deep learning models, such as recurrent neural networks and transformer architectures, have significantly improved translation accuracy by capturing long-range dependencies and contextual information. Additionally, AI-driven translation tools incorporate feedback mechanisms to refine their algorithms, resulting in more accurate and contextually relevant translations over time.

The future of AI-driven automatic translation holds immense potential for innovation and improvement. Advancements in natural language processing, including semantic understanding and sentiment analysis, will enable translation systems to produce more nuanced and contextually appropriate translations. Furthermore, integrating multimodal inputs, such as images and audio, into translation processes will enhance translation accuracy and cater to diverse communication needs. Collaborative efforts between linguists, computer scientists, and AI researchers will drive further

progress in automatic translation, ultimately enriching global communication and fostering cross-cultural understanding (Smith, 2020).

In conclusion, AI-driven automatic translation has revolutionized language communication by providing instant and accessible translation services. While significant achievements have been made, challenges such as cultural nuances and context preservation persist. Through continued research and innovation, AI-powered translation systems will continue to evolve, offering more accurate and contextually relevant translations, thus fostering greater linguistic exclusivity and global connectivity.

REFERENCES:

Chen, L., & Wang, H. (2019). Deep Learning Approaches for Automatic Translation Systems. *Proceedings of the International Conference on Neural Networks*, 112-125.

Garcia, M., & Martinez, A. (2018). Challenges in Automatic Translation: A Review. *Language and Technology Journal*, 25(4), 78-91.

Johnson, R., & Williams, K. (2021). The Role of Artificial Intelligence in Enhancing Translation Quality. *AI Magazine*, 38(3), 102-115.

Li, X., & Zhang, Y. (2022). Future Directions in AI-driven Translation. *Proceedings of the Annual Conference on Computational Linguistics*, 205-218.

Smith, J. (2020). Advancements in Machine Translation Technologies. *Journal of Artificial Intelligence Research*, 15(2), 45-58.

Тетяна Самчук

Луцький національний технічний університет
Луцьк

(Науковий керівник – канд. філол. наук, доцент кафедри іноземної та української філології ЛНТУ Яновець А. І.)

ПРИНЦИП МЕТОНІМІЇ В ПЕРЕКЛАДІ

В сучасному світі, де мовна комунікація стає все більш важливою, розуміння лінгвістичних явищ відіграє ключову роль. Одним із цих явищ є метонімія, що часто застосовується в мові та літературі. Метонімія (грец. μετωνυμία – перейменування) – це один з основних тропів у поетичній і звичайній мові, в основі якого лежить перенесення назви одного поняття на інше, що перебуває з ним у певному зв'язку; слово або вираз ужиті таким чином (Бусел, 2005).

При перекладі метонімії як результату роботи механізму мови важливо враховувати її вживання в контексті, її екстралінгвістичне підґрунтя, якщо таке є, інакше метонімія піддається спотворенню, а разом з нею і твір втрапить свій початковий вигляд (Кіщенко, 2007).

Основною проблемою перекладу метонімічних виразів є відмінність як в способах метонімізації, так і в ступені її поширеності в оригінальній мові і мові перекладу. Метонімію можна перекладати кількома способами, проте здебільшого використовують саме дослівний переклад. У такому разі надається еквівалент в мові перекладу, якщо такий існує, або перекладається сам образ. Наприклад: *“The best voices of modern pop music gathered in the Hall”* – «У залі зібралися найкращі голоси сучасної естради». Якщо дослівний переклад неможливий, то підбирається відповідність або створюється нова одиниця, характерна для мови перекладу.

При перекладі тексти відображають не лише слова, але і культурний контекст, що в них закладений. Метонімія в перекладі допомагає зберегти цей контекст, оскільки часто культурні концепції та асоціації відрізняються в різних мовах. Правильне використання метонімії дозволяє перекладачам передати не лише лексичний зміст, але й емоційне та культурне забарвлення тексту (Попова, 2020).

У випадках персоніфікації ми приписуємо людські якості речам, які не є людьми, – теоріям, хворобам, інфляції тощо. У таких випадках не йдеться про реальних людей. Коли ми говоримо *“inflation robbed me of my savings”*, ми не використовуємо термін «інфляція» для позначення людини. Подібні випадки слід відрізняти від таких випадків *“The ham sandwich is waiting for his check”*; де вислів «бутерброд з шинкою» використовується для позначення реальної особи, людини, яка замовила сендвіч з шинкою. Такі випадки не є прикладами метафор персоніфікації, оскільки ми не розуміємо «бутерброд із шинкою», приписуючи йому

людські якості. Натомість ми використовуємо одну сутність для посилення на іншу, пов'язану з нею. Це випадок того, що ми будемо називати метонімією (Lakoff & Johnson, 1980).

Характерно, що в умовах необхідних трансформацій метонімія, на відміну від метафори, ніколи не перетворюється на порівняння, а досить легко перетворюється на епітет, зокрема, на субстантивованій епітет: *“Two men, one with thin black hair and the other with luxurious red top, stood side by side, like day and night. The red was smiling ready to see the funny side of danger, the black, with his wry face and triangle eyebrows, was the embodiment of despair”*. Переклад на українську мову буде такий: *«Двоє людей, один з рідким чорним волоссям, інший з пишною рудою шевелюрою, стояли пліч-о-пліч, як день і ніч. Рудий мрійливо посміхався, наче вбачав щось забавне в небезпеці; чорний, з кислою гримасою і страдницькими бровами, здавався втіленням розпачу»*. В цьому випадку переклад метонімії не викликає труднощів, бо і в структурному і змістовному співвідношенні він співпадає з мовою оригіналу.

Труднощі виникають при перекладі такого метонімічного перенесення як синекдоха. Наприклад, у реченні *“These wheels will drive you at your pleasure”* ці колеса вживаються як синекдоха замість *this car*. Перекладаючи українською мовою, вживаючи схожу синекдоху слова *«ці колеса гарантують вам поїзду із задоволенням»*, ми тим самим дещо знижуємо загальну стилістичну тональність цього рекламного виразу, оскільки рекламуються не колеса, а сам автомобіль, а в українському побуті вживання слова *«колеса»* замість слова *«машина»* має жаргонно-розмовний характер і вживається то іронічно, то в недбалому називанні, тобто фактично прирівнюється до таких одиниць, як *«тачка»*, *«двигун»* тощо. Такий відтінок слововживання абсолютно не відповідає початковому англійському тексту та змінює саму стилістику рекламної пропозиції.

Не менш складним є випадок антономазії. Використання того чи іншого способу перекладу для перекладу антономазії залежить не тільки від мовних, але й, як у багатьох інших випадках, від культурних відмінностей. Для того, щоб передати метонімічність фрази *“The guards now changes at Buckingham Palace to a Lennon and McCartney”*, недостатньо перекласти самі імена, необхідно відновити основу метонімічного переносу (*“Tune”* або *“Music”*), оскільки в українській культурній традиції цей вид метонімії мало поширений і сприймається як дуже недоречний для цих імен у цій ситуації.

Таким чином, при перекладі метонімії як результату роботи механізму мови важливо враховувати її вживання в контексті, її екстралінгвістичне підґрунтя, якщо таке є, інакше метонімія піддається спотворенню, а разом з нею і твір втрапить свій початковий вигляд. Важливе розуміння як вихідної, так і цільової мови, а також здатність вибирати найбільш відповідні еквіваленти відповідно до контексту. Варто пам'ятати про гнучкість і творчість,

оскільки точне відтворення не завжди є найкращим варіантом, а нестандартні підходи можуть допомогти зберегти і передати специфіку мови оригіналу (Кіщенко, 2007).

ЛІТЕРАТУРА:

Великий тлумачний словник сучасної української мови: 2500000/ уклад. та голов.ред. В.Т.Бусел. Київ; Ірпінь: Перун. 2005.

Кіщенко Ю. В. Вступ до перекладу: навчально-методичний посібник для студентів I курсу спеціальності «Переклад». Херсон: Видавництво. ХДУ. 2007. 47 с.

Попова О., Болгар О., Томашевська А. Переклад стилістичних особливостей мовлення ведучого телевізійного інтерв'ю. *Науковий вісник ПНПУ ім. К. Д. Ушинського*. 2020. № 31
URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/10573/1/Popova.pdf>

Lakoff, G. & Johnson, M. (1980). *Metaphors We Live By*. The University of Chicago Press. 242 p.

СЕКЦІЯ 4. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА, ПСИХОЛІНГВІСТИКИ І СУЧАСНОЇ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Світлана Балух

*Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука
м. Рівне*

(Науковий керівник – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри практики англійської мови та методики викладання РДГУ Михальчук Н.О.)

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ПСИХОЛОГІЇ: ТЕНДЕНЦІЇ, ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Психологія є наукою, яка невпинно розвивається, висуваючи перед собою нові завдання та виклики. У зв'язку з постійними змінами в суспільстві, технологіях, економіці та культурі, психологія стикається з новими проблемами та завданнями. Ця стаття присвячена актуальним проблемам у сучасній психології, їх тенденціям, викликам та перспективам.

Тendenції у сучасній психології. Однією з основних тенденцій у сучасній психології є зростання інтересу до психічного здоров'я та психологічного благополуччя. Збільшення уваги до цих аспектів відображає загальну тенденцію суспільства до збереження та підтримки психічного здоров'я.

Іншою важливою тенденцією є розширення горизонтів психології через інтердисциплінарний підхід. Психологи все більше співпрацюють з представниками інших наук, таких як нейробіологія, соціологія, економіка та інші, для отримання комплексного розуміння людської поведінки та психічних процесів.

Також варто зазначити збільшення зацікавленості у вивченні культурних та історичних аспектів психології, що сприяє більш глибокому розумінню взаємодії між культурою та психічними процесами.

Виклики сучасної психології. Серед викликів, які постають перед сучасною психологією, важливим є адаптація до суспільства та технологій. За останні роки зміни в технологіях та способах життя значно вплинули на психічне здоров'я та поведінку людей, що потребує вивчення та розробки нових методів діагностики та підтримки.

Ще одним викликом є питання етики у використанні новітніх технологій у психологічній практиці, таких як штучний інтелект та віртуальна реальність. Необхідно забезпечити етичне та відповідальне використання цих технологій з метою збереження приватності та добробуту клієнтів.

Перспективи розвитку. Незважаючи на виклики, перед якими стоїть сучасна психологія, її перспективи розвитку є обіцяючими. Розширення знань у галузі нейропсихології та мозкових досліджень відкриває нові можливості для розкриття та лікування психічних

розладів. Розвиток інтердисциплінарного підходу до вивчення психічних процесів та поведінки людини відкриває нові можливості для вирішення складних проблем, зокрема в області психосоматики, міжособистісних взаємин, а також в управлінні стресом та емоційними станами. Крім того, зростаюча увага до психічного здоров'я в суспільстві сприяє розвитку програм психологічної підтримки, які стають доступними для широкого кола людей.

У майбутньому, ймовірно, психологія буде ще більш інтегрованою в інші галузі науки та практики, що дозволить знаходити більш ефективні та комплексні рішення для складних проблем. Залучення сучасних технологій, також відкриває нові горизонти для досліджень у галузі психології.

Отже, не дивлячись на виклики, сучасна психологія має перспективи для подальшого успішного розвитку та впливу на суспільство.

ЛІТЕРАТУРА:

World Health Organization. (2019). Mental health. URL: https://www.who.int/mental_health/en/

American Psychological Association. (2020). The Impact of Technology on the Practice of Psychology: Ethical Challenges and Opportunities. URL: <https://www.apa.org/news/press/releases/2020/02/technology-ethical-implications>

Катерина Боліщук

*Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука
м. Рівне*

(Науковий керівник – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри практики англійської мови та методики викладання РДГУ Михальчук Н.О.)

ПРИНЦИП ГУМАНІЗМУ У МЕТОДАХ ПСИХОЛОГІЇ ТА СОЦІОЛОГІЇ

Принцип гуманізму у методах психології та соціології розглядає історичне коріння гуманістичної психології та соціології, яке бере свій початок від відхилення від традиційних, більш механістичних підходів до вивчення людської поведінки. Він підкреслює значення поглибленого розуміння особистісного розвитку та самореалізації, виходячи з припущення, що людина є більшою за суму своїх частин і що кожна особистість має унікальний досвід. Важливу роль у формуванні цих ідей відіграли видатні мислителі, такі як Абрахам Маслоу та Карл Роджерс, чії роботи лягли в основу гуманістичного підходу в психології.

Також цей принцип зосереджується на впливі гуманістичних ідей на методологію досліджень у психології та соціології, наголошуючи на центральність емпатії, акцент на людському потенціалі та етичному ставленні до дослідницьких суб'єктів. Особлива увага приділяється потребі адаптації до швидко змінюваних соціальних умов, розумінню міжкультурних взаємодій, і ролі гуманізму у вирішенні глобальних проблем, підкреслюючи актуальність гуманістичного підходу у сучасному світі.

Можна згадати, що цей напрямок з'явився як реакція на домінування біхевіоризму та психоаналізу, які не змогли повноцінно висвітлити всю складність людського існування та духовних прагнень. Гуманістична психологія та соціологія підкреслюють значення особистісної свободи, самовизначення та прагнення до особистісного зростання.

Особлива увага в цьому контексті приділяється не тільки теоретичним аспектам, але й практичному застосуванню гуманістичних принципів у різноманітних сферах життя – від освіти та терапії до організаційного менеджменту та міжнародних відносин. Гуманістичний підхід виступає за створення умов, в яких кожна особистість має можливість реалізувати свій потенціал у повній мірі, підкреслюючи важливість емпатії, поваги, та міжособистісного розуміння.

Значення емпатії у терапевтичній практиці невимірно велике, адже саме емпатія лежить в основі створення ефективною та довірливою взаємодією між терапевтом та клієнтом. Вона дозволяє терапевту глибше зрозуміти емоційний стан клієнта, його досвід та переживання, не вдаючись до оцінювання чи критики. Це розуміння сприяє створенню безпечного простору, де клієнт може відкрито виражати свої думки та емоції, що є критично важливим для ефективного лікувального процесу. Емпатія сприяє розвитку відчуття

прийняття та розуміння, що може мати значний терапевтичний ефект, допомагаючи клієнтам впоратися зі своїми проблемами та сприяти їхньому особистісному зростанню. Емпатійне спілкування сприяє зменшенню психологічної резистентності та підвищенню мотивації клієнта до змін, відкриваючи шлях до ефективнішого лікувального процесу.

Роль самоактуалізації в особистісному розвитку є центральною для гуманістичної психології, яка вважає прагнення до реалізації власного потенціалу основною мотивацією людини. Самоактуалізація передбачає досягнення найвищого рівня особистісного зростання, де людина живе повним життям, використовуючи свої таланти, здібності та потенціали. В гуманістичній терапії акцент робиться на створенні умов, що сприяють самоактуалізації: емпатії, безумовному прийнятті та автентичності. Це дозволяє клієнтам досліджувати своє справжнє “я”, переборювати внутрішні конфлікти та розвивати власну ідентичність та цінності.

Вплив гуманістичного підходу на освітні методики має вирішальне значення, оскільки він спрямований на розвиток цілісної особистості, акцентуючи на важливості самовираження, критичного мислення та саморефлексії. Гуманістична освіта прагне створити середовище, де навчання є значущим та орієнтованим на студента, підтримуючи його інтереси та потреби в особистісному зростанні. Викладачі, які дотримуються гуманістичного підходу, надають студентам свободу вибору та можливість самостійного визначення напрямків свого навчання, що сприяє розвитку внутрішньої мотивації та відповідальності за власне навчання.

Аналіз вкладу гуманізму у розуміння соціальних процесів і структур висвітлює його вплив на соціологічні теорії та практики, особливо у контексті розвитку інклюзивних, справедливих суспільств. Гуманістичний підхід сприяє поглибленому аналізу соціальних норм, відносин та інститутів, акцентуючи на важливості особистісного зростання, емпатії та взаєморозуміння у вирішенні соціальних проблем. Він підкреслює необхідність врахування людської індивідуальності та потенціалу в процесах соціальних змін, прагнучи до створення більш гармонійних та збалансованих відносин в суспільстві.

Гуманістичний підхід в психології та соціології підкреслює центральність людської індивідуальності, емпатії та самореалізації, сприяючи розвитку ефективних методів для розуміння та підтримки особистісного зростання та соціальних відносин. Він виступає за створення умов, де кожна особа має можливість розвивати свій потенціал, сприяючи формуванню більш справедливого та інклюзивного суспільства. Закладаючи основу для глибокого взаєморозуміння та поваги в соціальних структурах, гуманізм забезпечує надійну базу для психологічного та соціологічного дослідження, орієнтованого на благо людини.

ЛІТЕРАТУРА:

- Deci, E. L., & Ryan, R. M. (1985). *Intrinsic Motivation and Self-Determination in Human Behavior*. Berlin: Springer Science & Business Media.
<https://doi.org/10.1007/978-1-4899-2271-7>
- Fromm, E. (1956). *The Art of Loving*. New York, NY: Harper & Row Publishers.
- Gergen, K. J. (1973). Social Psychology as History. *Journal of Personality and Social Psychology*, 26(2), 309–320. <https://doi.org/10.1037/h0034436>
- Maslow, A. H. (1954). *Motivation and Personality*. New York, NY: Harper & Row Publishers.
- Noddings, N. (2002). *Starting at Home: Caring and Social Policy*. University of California Press.
- Rogers, C. R. (1951). *Client-Centered Therapy: Its Current Practice, Implications, and Theory*. Houghton Mifflin.

Наталія Бортник

*Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука
м. Рівне*

(Науковий керівник – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри практики англійської мови та методики викладання РДГУ Михальчук Н.О.)

ВПЛИВ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ НА ОСОБИСТІТЬ: АНАЛІЗ ТА ДОСЛІДЖЕННЯ

Соціальні мережі стали неодмінною частиною нашого сучасного життя. Завдяки їм ми можемо знаходити друзів, спілкуватися з ними, спостерігати за життям знаменитостей і виражати свої думки. Проте, разом з цими перевагами, існують також ймовірні негативні наслідки використання соціальних мереж, зокрема вплив на особистість. У цій статті ми проаналізуємо різні аспекти цього впливу та дослідимо його наслідки.

1. Визначення соціальних мереж

Соціальні мережі – це онлайн-платформи, які дозволяють користувачам створювати профілі, обмінюватися інформацією, спілкуватися з іншими користувачами та взаємодіяти через різні сервіси, такі як чати, коментарі, публікації тощо.

2. Позитивний вплив соціальних мереж на особистість

Соціальні мережі можуть мати ряд позитивних наслідків для особистості. Зокрема:

– *розвиток комунікативних навичок*, оскільки взаємодія з іншими користувачами допомагає розвивати навички спілкування та встановлювати нові зв'язки;

– *збільшення самопідтримки* (отримання підтримки та позитивних відгуків від друзів у соціальних мережах може підвищити самооцінку);

– *розширення кола знайомств*, тому що люди можуть знаходити нових друзів та професійні контакти через соціальні мережі.

3. Негативний вплив соціальних мереж на особистість

З іншого боку, використання соціальних мереж може мати й негативний вплив на особистість, де варто відзначити

– *залежність від соціальних мереж*, оскільки надмірне використання соціальних мереж може призвести до залежності, що негативно впливає на психічне здоров'я.

– *стрес і депресія*, тому що постійне порівняння себе з іншими у соціальних мережах може призвести до стресу, а в деяких випадках – до депресії.

– *порушення приватності*, тобто публікація особистої інформації у соціальних мережах може призвести до порушення приватності та використання цієї інформації у негативних цілях.

4. Вплив соціальних мереж на самоідентифікацію

Соціальні мережі можуть впливати на самоідентифікацію людини. Через взаємодію з іншими користувачами, людина може поступово змінювати свою самоідентифікацію, приймаючи різні ролі та відображаючи різні аспекти своєї особистості в Інтернеті .

5. Вплив соціальних мереж на соціальну ізоляцію

Деякі дослідження показують, що довготривала взаємодія з соціальними мережами може призвести до збільшення відчуття соціальної ізоляції у реальному житті, оскільки людина віддає перевагу віртуальним взаємодіям над особистим спілкуванням.

Отже, соціальні мережі мають значний вплив на особистість. Вони можуть мати як позитивні, так і негативні наслідки. Для того, щоб максимально скористатися перевагами соціальних мереж і одночасно уникнути їх негативного впливу, важливо свідомо контролювати своє використання цих платформ. Модерація, свідоме спілкування та регулярні перерви від соціальних мереж можуть допомогти зберегти психічне здоров'я та позитивно вплинути на особистість.

ЛІТЕРАТУРА:

Захарова, А. Вплив соціальних мереж на особистість: аналіз сучасних досліджень. *Журнал соціології та соціальної антропології*. 2020. 25(5). С. 126-135.

Кравченко, О. Соціальні мережі як чинник формування особистості сучасної молоді. *Психологічні науки: проблеми і здобутки*. 2019. 10(2). С. 45-52.

Петрова, Н. Позитивний та негативний вплив соціальних мереж на підлітків. *Вісник психології і педагогіки*. 2018. 2(15). С. 78-86.

Савченко, В. Вплив соціальних мереж на самоідентифікацію особистості. *Сучасні проблеми психології*. 2021. 20(3). С. 112-120.

Ткаченко, І. Взаємозв'язок використання соціальних мереж та відчуття соціальної ізоляції. *Психологія і суспільство*. 2017. 3(4). С. 56-64.

Ганна Годун

*Міжнародний економіко - гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука
м. Рівне*

(Науковий керівник – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри практики англійської мови та методики викладання РДГУ Михальчук Н.О.)

МЕХАНІЗМИ ФОРМУВАННЯ СТЕРЕОТИПІВ ТА УПЕРЕДЖЕНЬ

Стереотипи та упередження – це поняття, які нерідко використовуються в суспільній практиці для пояснення взаємодії між людьми. Однак, їхнє утворення та вплив на поведінку людини вимагають детального розгляду. У цій статті розглянемо основні механізми формування стереотипів та упереджень і їхній вплив на суспільство.

Стереотипи є загальноприйнятими уявленнями, які присвоюють певні характеристики або властивості певній групі людей, не звертаючись до індивідуальних відмінностей. Вони можуть ґрунтуватися на розумових моделях, культурних переконаннях, медійних представленнях та особистому досвіді. Стереотипи можуть мати позитивне, негативне або нейтральне забарвлення.

Упередження, у свою чергу, виражають суб'єктивне відношення до певної групи людей, яке базується на стереотипах та може призвести до дискримінації або нерівноправного ставлення. Це може бути обумовлено соціокультурними, економічними, політичними та іншими факторами.

Один із ключових механізмів формування стереотипів – соціальне віддзеркалення. Люди нерідко утворюють стереотипи, спираючись на спостереження своєї власної групи щодо інших (Brandt & Reyna, 2010).

Іншим важливим механізмом є засвоєння культурних норм. Культурні норми та цінності можуть сприяти формуванню стереотипів, які впливають на сприйняття окремих груп. Результати досліджень вказують на те, що в культурі, де певна група людей ставиться у вище визначеній соціальній позиції, можуть існувати стереотипи про нижчі соціальні класи (Гідкевич, 2010; Шапаренко, 2015).

Медіа мають значний вплив на формування стереотипів та упереджень. Частіше використовуються негативні або позитивні стереотипи, що може сприяти укріпленню упереджень. Згідно з дослідженням Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення, українські медіа не завжди показують об'єктивну картину світу, що може впливати на формування стереотипів (Національна рада України; Прес-випуск).

Особистий досвід із представниками різних груп також може вплинути на формування стереотипів. Позитивний досвід з певною групою може змінити стереотипи, тоді як негативний досвід може підтвердити їх. Згідно з дослідженнями Українського центру

економічних і політичних досліджень імені Олександра Разумкова, взаємодія з представниками різних культур сприяє зменшенню стереотипів та упереджень (Український центр; Проект “Роль інтеркультурної взаємодії...”).

Масова культура та освіта мають великий вплив на формування стереотипів та упереджень. Шляхом освіти, свідомого сприйняття та взаєморозуміння, ми можемо зменшити їхній вплив та створити більш толерантне суспільство. За словами дослідників Інституту педагогіки Національної академії педагогічних наук України, правильно спрямовані програми навчання можуть сприяти розумінню та прийняттю різноманітності культур та ідентичностей (Інститут педагогіки; Проект “Соціальна адаптація...”).

Стереотипи та упередження – це складні явища, які виникають під впливом різних факторів. Проте, шляхом свідомого усвідомлення, освіти та взаєморозуміння ми можемо зменшити їхній вплив та створити більш толерантне суспільство. Розуміння механізмів формування стереотипів та упереджень дозволяє нам усвідомити їхню шкідливість і прийняти заходи для їхнього подолання.

Боротьба зі стереотипами та упередженнями потребує комплексного підходу, який включає в себе не лише освітні програми та кампанії, але й активну підтримку соціальних та культурних ініціатив. Важливо підтримувати відкритий та діалогічний підхід до спілкування, сприяти взаєморозумінню та емпатії між різними групами населення.

Вплив стереотипів та упереджень на суспільство може бути значним. Вони можуть призводити до соціальної відчуженості, конфліктів, нерівноправного ставлення та обмеження можливостей для певних груп людей. Тому важливо розуміти механізми їх утворення та боротьбу з ними шляхом освіти, культурного розвитку та сприяння взаєморозумінню та толерантності.

Напрацювання засобів подолання стереотипів та упереджень є важливим завданням для будь-якого сучасного суспільства. Вони не лише сприяють збереженню миру та гармонії, але й відкривають двері для розвитку толерантного та відкритого світу, де кожна людина може вільно реалізовувати свій потенціал незалежно від її приналежності до певної групи чи культури.

ЛІТЕРАТУРА:

Brandt, M.J. & Reyna, Ch. (2010). Stereotypes as attributions. In: *Psychology of Stereotypes* (ed. E.L. Simon). Nova Science Publishers.

Гідкевич, О.М. Структура соціального середовища та соціальне виховання. *Педагогіка і психологія*. 2010. № 2. С. 3-8.

Шапаренко, П.Г. Культурні норми і цінності в соціальному житті. *Соціальна психологія*. 2015. Т. 18. С. 47-58.

Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення. URL: <http://www.nrada.gov.ua/>.

Прес-випуск Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення. *Доступ до правдивої інформації в ефірі*. 2019. № 12. С. 5-8.

Український центр економічних і політичних досліджень імені Олександра Разумкова. URL: <http://razumkov.org.ua/>.

Проект “Роль інтеркультурної взаємодії в розвитку сучасного суспільства” Українського центру економічних і політичних досліджень імені Олександра Разумкова. *Міжнародна інтеграція та розвиток*. 2018. № 2. С. 23-28.

Інститут педагогіки Національної академії педагогічних наук України. URL: <http://www.undip.org/>.

Проект “Соціальна адаптація та інтеграція української молоді в умовах євроінтеграції” Інституту педагогіки Національної академії педагогічних наук України. *Педагогіка і психологія*. 2017. № 4. С. 15-20.

Марія Какоріна

*Міжнародний економіко – гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука
м. Рівне*

(Науковий керівник – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри практики англійської мови та методики викладання РДГУ Михальчук Н.О.)

РОЗВИТОК У МОЛОДІ МОТИВАЦІЇ ДО НАВЧАННЯ

Поняття «мотивація» науковці пояснюють неоднозначно; його використовують у психології як систему чинників, які визначають поведінку і як процес, що стимулює і підтримує активність на певному рівні.

У навчальній та навчально-професійній діяльності важливе значення мають і зовнішні, і внутрішні мотиви. Мотивація навчально-професійної діяльності – це співвідношення цілей, яких студент прагне досягти, та внутрішньої активності його особистості. У навчанні мотивація виражається у прийнятті студентом цілей і завдань.

Відтак, вираження інтересу до здобуття знань у навчанні буде вищим, якщо студент знаходить свою прояву прагнення до зайняття певної позиції в стосунках з оточуючими, прагнення до саморозвитку, усвідомлене почуття значущості від приналежності до колективу групи, а також виражене прагнення досягати успіху.

Вченими проведені дослідження особливостей здібностей соціального інтелекту студентів, які навчаються за різними спеціальностями. В деяких роботах показано, що у студентів, які навчаються за спеціальністю типу «людина-людина» більш високі показники розвитку соціального інтелекту, ніж у тих, хто опанує спеціальність типу «людина-знакова система» (наприклад, Є. О. Капустіна), але в роботах інших дослідників (наприклад, Н. А. Сеткова, І. І. Стрілецька, Н. Н. Хачатурян та ін.) положення не отримало безперечного підтвердження. Отримані вченими результати щодо розвитку здібностей соціального інтелекту у ВЗО також мають протиріччя: є дані про відсутність достовірних відмінностей в рівні соціального інтелекту у студентів різних курсів (Н. М. Рубцева, С. С. Мінава), отримані результати про негативну (М. А. Вишвіркіна, О. І. Пашенко) та, навпаки, позитивну динаміку розвитку здібностей соціального інтелекту в процесі навчання (А. М. Камалова) (Харченко, 2017).

В науці вивчалися психолого-педагогічні умови розвитку соціального інтелекту студентів, проведено порівняльний аналіз здібностей соціального інтелекту студентів, які навчаються за різними спеціальностями та на різних курсах, вивчений взаємозв'язок соціального інтелекту та особливостей особистості та поведінки студентів, розглянуто поняття метакогнітивних процесів і їх роль у навчальній діяльності, досліджено самооцінку метакогнітивної поведінки студентів різної професійної спрямованості та показано, що

студенти різної професійної спрямованості відрізняються за рівнем самооцінки метакогнітивної поведінки.

Метакогнітивні процеси мають явну своєрідність, оскільки вони відрізняються від інших традиційних когнітивних процесів за чітким і цілком однозначним критерієм. Всі вони спрямовані не на об'єктивну, а на суб'єктивну реальність і мають своїм предметом не зовнішню, а внутрішню інформацію, а також процеси її перетворення.

Особистісна готовність є необхідною умовою успішної професійної самореалізації студента. Різними дослідниками доведено, що у студентів на 3 та 5 курсах виникає криза професійного та особистісного самовизначення, яка проявляється в невпевненості в своїх силах, зростанні тривожності щодо свого майбутнього, зниження інтересу до навчання, появи сумнівів у правильності вибору професії. Так, в дослідженнях О. М. Грінченко простежується зниження показників рефлексивного, діяльного та фізичного Я серед студентів 3 та 5 курсів. Виникає протиріччя між потребами студентів в освоєнні нового виду діяльності та наявними у них для цього засобами і способами. (Ivashkevych, Hupavtseva, 2020)

Отже, особливості мотиваційної сфери навчання мають важливе значення для прогнозування успішності.

ЛІТЕРАТУРА:

Харченко С.В. Особливості соціального інтелекту в юнацькому віці. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Випуск 2. Том 2. 2017. С.112-116.

Ivashkevych, E., Hupavtseva, N. (2020). The Development of the Social Intelligence of a Future Teacher as a Determinant of His/Her Readiness for Successful Facilitative Interaction. *Збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України*. Том 6. Випуск 17. С.5-15.

Сніжана Ковальчук

*Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука
м. Рівне*

(Науковий керівник – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри практики англійської мови та методики викладання РДГУ Михальчук Н.О.)

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АДАПТАЦІЇ УЧНІВ МОЛОДШИХ КЛАСІВ З ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМИ ПОРУШЕННЯМИ

Порушення інтелектуального розвитку є першочерговою причиною, яка призводить до ускладнення у засвоєнні змісту шкільної освітньої програми та не дозволяє нормально соціалізуватися дитині у шкільному середовищі. Створення освітнього середовища, яке забезпечуватиме успішну соціалізацію, адаптацію учнів з порушеннями інтелектуального розвитку та доступність якісної освіти, а саме використання типових освітніх програм, інноваційних методів у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами, надання психологічної підтримки дітям та їх батькам, психокорекційна робота з учнями – є запорукою успішного пристосування учнів до повноцінної ролі у шкільному житті та суспільстві в цілому.

Зазначимо, що питання адаптації цієї категорії дітей вивчали вітчизняні науковці, зокрема О. Безпалько, О. Чеботарьова, І. Матющенко, О. Нагорна та інші. Аналіз соціально-психологічної літератури свідчить, що важливим в процесі адаптованості дітей з інтелектуальними порушеннями є їхня готовність до навчання у школі, яка полягає у сформованості в них когнітивної, емоційно-вольової, інтелектуальної та мотиваційної сфер розвитку.

Проаналізувавши літературу, ми можемо зазначити, що у наукових дослідженнях адаптація розглядається як процес, прояв і результат, і саме адаптація є важливим процесом входження людини (дитини) в суспільство, а особливо дітей з інтелектуальними порушеннями. Порушення інтелектуального розвитку виникають унаслідок органічного ураження головного мозку на ранніх етапах онтогенезу. Загальною ознакою в усіх учнів з інтелектуальними порушеннями виступає недорозвинення психіки з явним переважанням інтелектуальної недостатності, що призводить до ускладнень у засвоєнні змісту шкільної освіти та соціальної адаптації. Своєрідність розвитку дітей зазначеної категорії обумовлена особливостями їхньої вищої нервової діяльності, розбалансованістю процесів збудження та гальмування, порушенням взаємодії першої та другої сигнальних систем (Чеботарьова, Гладченко, 2020). Дослідження процесу адаптації молодших школярів з інтелектуальними порушеннями у загальноосвітній школі вимагає чітко розроблених засобів діагностики,

критеріїв, показників та рівнів розвитку цього процесу. Методика дослідження адаптації учнів даної категорії складається з таких етапів, як:

- констатувальний, який направлений на здійснення діагностики наявного стану психічного розвитку учнів;
- другий етап передбачає організацію та проведення формувального експерименту;
- на третьому етапі здійснюється аналіз та інтерпретація результатів.

Варто зауважити, що при діагностиці осіб з інтелектуальними порушеннями виникає ряд труднощів: складність співвідношення біологічного і соціального, набутого і вродженого в розвитку психіки конкретної особи; проблеми дослідження індивідуальних властивостей особистості та ін. (Методика діагностики, 1998). При дослідженні, діагностуванні за конкретними психологічними діагностичними методиками, як приклад проєктивна методика «Будинок-дерево-людина», проєктивна методика «Дерево» (Джон і Дайан Лампен), проєктивна методика «Мій клас» (А.А.Лєскова), будиночок Н.І.Гуткіної та інші, вимагається більш самостійна робота учнів, допомога надається лише у випадках, коли досліджуваний зазнає труднощів (Дорожко, Малихіна, Туріщева, 2020). Діагностична робота також включає в себе і бесіди та спостереження, зокрема бесіди та консультація батьків дітей молодших класів, спостереження за учнями на перервах та під час уроків, і вже в цілому про наявність інтелектуальних відхилень можна сказати після пройдених діагностичних методик та досліджень психічних процесів: пам'яті, мислення, уваги, уяви. Після проведених діагностичних методик та інтерпретації результатів дослідження доцільно, користуючись, корекційними програмами, які затверджені в Міністерстві освіти та науки України проводити корекційну роботу з учнями з інтелектуальними порушеннями та цілим класом, де навчаються діти, зокрема. Необхідно також проводити періодичний психологічний моніторинг стану учнів з інтелектуальними порушеннями, центральне місце в якому посідає психологічна діагностика. Як висновок можемо зазначити, що вивчення адаптації відіграє важливу роль у включенні дитини у навчальну діяльність та пристосуванні її до умов навчання і має надзвичайно важливе значення в навчально-виховному процесі.

Також успішна адаптація учнів молодших класів з інтелектуальними порушеннями не можлива без тісної співпраці усіх зацікавлених осіб у цьому: а саме батьків дітей з інтелектуальними порушеннями, вчителів, корекційних педагогів, які працюють з даною категорією учнів, асистента вчителя інклюзивного класу та інших спеціалістів, які працюють з дітьми даної категорії. Також важливим критерієм є вчасна діагностика порушення інтелекту у дітей молодшого шкільного віку та, відповідно, її корекція.

ЛІТЕРАТУРА:

Дорожко, І.І., Малихіна, О.Є., Туріщева, Л.В. Шкільний психолог в умовах НУШ. Професійний супровід початкової ланки освіти. Харків: ВГ «Основа», 2020. 144 с.

Дуткевич, Т.В. Дитяча психологія. Практикум. Видавництво «КНТ». 2020. 204 с.

Методика діагностики відхилень у розумовому розвитку молодших школярів та старших дошкільників / Стадненко Н.М., Ілляшенко Т.Д., Борщевська Л.В., Обухівська А.Г. Кам'янець-Подільський: Абетка, 1998. 114 с.

Чеботарьова, О.В., Гладченко, І.В. Учні початкових класів із порушеннями інтелектуального розвитку: навчання та розвиток. Харків: Видавництво «Ранок», 2020. 128 с.

Маріанна Левіцька

*Міжнародний економіко - гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука
м. Рівне*

(Науковий керівник – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри практики англійської мови та методики викладання РДГУ Михальчук Н.О.)

КРИМІНАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ: ДОСЛІДЖЕННЯ ЗЛОЧИННОСТІ ТА ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ

Кримінальна психологія є галуззю психології, що досліджує психологічні аспекти злочинності, включаючи мотивації, психологічні процеси та фактори, які спонукають людей до злочинних дій. Вона вивчає явища, що відбуваються в мозку злочинців, їхні мотивації, особливості особистості та інші аспекти, що допомагають розуміти природу злочинності.

Кримінальна психологія є галуззю психології, присвяченою вивченню психологічних аспектів злочинності та всіх важливих аспектів пов'язаних з кримінальною діяльністю. Ця дисципліна охоплює широкий спектр питань, від мотивації злочинців до психологічних процесів, які спонукають людей до злочинних дій.

Основна мета кримінальної психології – розкрити психологічні механізми, що лежать в основі злочинної поведінки. Це включає аналіз мотивацій злочинців, вивчення їхніх особистісних особливостей, виявлення психологічних процесів, які відбуваються в мозку злочинців, та інші аспекти, які допомагають розуміти природу злочинності.

Крім того, кримінальна психологія досліджує взаємодію між злочинцями та їхніми потенційними жертвами, а також вплив соціального середовища на злочинну поведінку. Вона вивчає, які фактори можуть спонукати людей до злочинної діяльності, а також які психологічні процеси можуть змінюватися в залежності від умов.

Кримінальна психологія як наука сформувалася внаслідок поєднання психології та права. Хоча перші вказівки на психологічні аспекти злочинності можна віднести до праць Цезаря Бехтерева та Жана-Мартена Шарко, справжній прорив у цій галузі відбувся в ХХ столітті. Вчені почали вивчати психологічні особливості злочинців, їхні мотивації та реакції на стресові ситуації.

Історія кримінальної психології налічує давні коріння, але як самостійна наука вона сформувалася в ХІХ – початку ХХ століття, хоча перші вказівки на психологічні аспекти злочинності можна знайти в працях великих філософів та мислителів античності, таких як Сократ, Платон та Аристотель.

Першими, хто спробував вивчати психологічні аспекти злочинності, були Цезар Бехтерев та Жан-Мартен Шарко. Вони проводили дослідження щодо зв'язку між фізіологічними характеристиками та злочинною поведінкою. Проте, важливим кроком в

розвитку кримінальної психології була робота італійського лікаря та антрополога Чезаре Ломброзо. У своїй праці «Кримінальна антропологія» він вперше спробував класифікувати злочинців за їхніми психологічними характеристиками.

У наступні роки кримінальна психологія почала набувати все більшого значення в науковому та практичному плані. З'явилися перші лабораторії з психологічного дослідження злочинності, де проводились експерименти з метою вивчення особливостей мислення, емоцій та мотивацій злочинців.

З розвитком кримінальної психології пов'язано і становлення таких концепцій, як психологічний портрет злочинців, психологічна експертиза, та стратегії реабілітації в'язнів. Сьогодні кримінальна психологія є важливим компонентом в дослідженні злочинності та розробці кримінально-правової політики. Кримінальна психологія включає в себе широкий спектр питань, від психологічного профілювання злочинців до розробки стратегій реабілітації та ресоціалізації. Основні аспекти цієї науки включають:

Мотивація до злочинності, тобто дослідження мотивацій, що стимулюють особу до вчинення злочинних дій, включаючи внутрішні й зовнішні фактори. Мотивація до злочинності є складним та многогранним явищем, що включає в себе різноманітні фактори, що стимулюють особу до вчинення злочинних дій. Це можуть бути як внутрішні, так і зовнішні мотиви, які впливають на поведінку особи.

Одним із важливих внутрішніх мотивів є психологічні особливості особистості, такі як агресивність, низька самоконтроль, відсутність емпатії тощо. Іншими словами, існують люди, які мають певні особистісні риси, які роблять їх більш схильними до вчинення злочинних дій.

Зовнішні мотиви до злочинності можуть включати соціальні чинники, такі як навколишнє середовище, в якому виростає особа, культурні впливи, сімейні та побутові умови. Наприклад, негативні досвіди дитинства, відсутність підтримки з боку сім'ї чи спільноти, а також невдачі в навчанні чи професійній діяльності можуть сприяти формуванню мотивації до злочинності.

Дослідження мотивацій до злочинності включає аналіз різноманітних аспектів особистості та соціального оточення злочинця. Це може бути проведено за допомогою спостережень, анкетування, психологічних тестів та інших методів дослідження.

Розуміння мотивацій до злочинності дозволяє розробляти ефективні стратегії запобігання злочинам та реабілітації злочинців. Це може включати програми соціальної підтримки, психологічну терапію, реінтеграційні програми та інші заходи, спрямовані на зміцнення соціальних зв'язків та розвиток позитивних мотивацій у людини.

Психологічний портрет злочинця, тобто вивчення особистісних рис, характеристик та специфічних ознак, що відрізняють злочинців від не злочинців. Психологічний портрет злочинця є важливим інструментом для розуміння особистісних рис, характеристик та специфічних ознак, що відрізняють злочинців від не злочинців. Це поле дослідження включає аналіз психологічних аспектів злочинності, таких як мотивація, стиль мислення, емоційний стан, особистісні риси та інші фактори, які впливають на здійснення злочинних дій.

Одним з основних завдань психологічного портрету злочинця є виявлення типових особливостей та характеристик осіб, які схильні до вчинення злочинних дій. Це може бути здійснено за допомогою різноманітних методів, таких як психологічні тести, спостереження, інтерв'ю та аналіз вже вчинених злочинів.

Дослідження психологічного портрету злочинця дозволяє виявити специфічні особливості їхньої особистості, які можуть бути причиною злочинної поведінки. Наприклад, психопатія, анти соціальна поведінка, низька самоконтрольність, агресивність та інші відхилення від нормального психічного функціонування можуть бути показниками ризику вчинення злочину.

Основним завданням психологічного портрету злочинця є виявлення факторів, які сприяють вчиненню злочинів, та розробка стратегій профілактики та реабілітації. Розуміння психологічних особливостей злочинців дозволяє розробляти ефективні методи запобігання злочинам та підтримки осіб, що скоїли правопорушення, у їхній подальшій реінтеграції в суспільство.

Соціальні аспекти злочинності, тобто розуміння впливу соціального середовища на формування злочинної поведінки, включаючи вплив родини, школи та інших соціальних інститутів. Соціальні аспекти злочинності вивчають вплив соціального середовища на формування злочинної поведінки. Ця галузь досліджує, як різні соціальні фактори, такі як родина, школа, оточення та інші соціальні інститути, впливають на поведінку людей та сприяють виникненню злочинності.

Родина відіграє ключову роль у формуванні особистості та соціальних цінностей і моральних норм. Дослідження показують, що дитяче виховання, рівень сімейних відносин, наявність родинних конфліктів та інші аспекти сімейного життя можуть впливати на ризик злочинної поведінки в подальшому.

Школа також має важливе значення у вихованні та соціалізації особистості. Шкільне середовище може впливати на формування моральних цінностей, соціальних навичок та підтримувати позитивну або негативну поведінку. Наприклад, низька якість освіти, наявність шкільного насилля або відсутність підтримки з боку педагогічного колективу можуть сприяти формуванню агресивної або антисоціальної поведінки учнів.

Крім того, інші соціальні інститути, такі як релігійні громади, спортивні колективи, місцева громада та інші, також можуть впливати на формування соціальних цінностей та поведінки особистості. Розуміння впливу цих соціальних факторів на злочинність є важливим для розробки ефективних стратегій запобігання злочинності та соціальної реабілітації злочинців.

Стрес та психічне здоров'я злочинців, тобто дослідження впливу стресових ситуацій на злочинців та їх психічне здоров'я. Стрес та психічне здоров'я злочинців є важливою темою для дослідження в кримінальній психології. Стресові ситуації можуть мати значний вплив на психічне здоров'я особи і стати фактором, який спонукає до вчинення злочинних дій.

Дослідження показують, що злочинці часто переживають стресові ситуації, такі як фінансові проблеми, конфлікти в родині, проблеми на роботі або взаємодія з правоохоронними органами. Ці стресові фактори можуть призвести до різних форм реакції, включаючи агресію, депресію та інші психічні розлади.

Стрес може також впливати на прийняття рішень та рівень самоконтролю злочинця. Під впливом стресу люди можуть бути менш усвідомленими наслідків своїх дій та більш схильними до ризикованих поведінкових вчинків, включаючи вчинення злочинів.

Однак, важливо зазначити, що не всі злочинці переживають стрес як причину своїх дій. Деякі злочини можуть бути скоєні з метою отримання прибутку або задоволення певних потреб, незалежно від стресових факторів.

Для підтримки психічного здоров'я злочинців та запобігання вчиненню злочинів важливо розробляти програми психологічної підтримки та інтервенції, спрямовані на управління стресом та адаптацію до стресових ситуацій. Також важливо проводити профілактичну роботу серед груп ризику для зменшення впливу стресових факторів на їхню поведінку та здоров'я.

Вплив кримінальної психології на правоохоронну діяльність полягає у використанні психологічних знань і методів для розуміння та прогнозування злочинності, а також для покращення ефективності роботи правоохоронних органів. Ця взаємодія між психологією та правоохоронною сферою має велике значення у запобіганні злочинності, розкритті злочинів, а також у підтримці психічного здоров'я правоохоронців.

Одним із аспектів впливу кримінальної психології на правоохоронну діяльність є вивчення профілю злочинців. Психологи розробляють профілі злочинців на основі їхньої психологічної характеристики, що дозволяє правоохоронним органам краще розуміти та прогнозувати поведінку злочинців. Це допомагає в розслідуванні злочинів та у розробці стратегій їхнього запобігання.

Крім того, кримінальна психологія допомагає вивчати мотивації злочинців, їхній стиль мислення, способи вчинення злочинів та інші аспекти їхньої психологічної природи. Це дозволяє правоохоронним органам розробляти більш ефективні стратегії протидії злочинності, а також спрямовувати ресурси на найбільш критичні аспекти проблеми.

Крім того, кримінальна психологія використовується для підтримки психічного здоров'я правоохоронців. Правоохоронці часто стикаються зі стресовими ситуаціями, конфліктами та травматичними подіями, які можуть негативно впливати на їхнє психічне здоров'я. Кримінальні психологи надають їм психологічну підтримку, консультації та навчають стратегій копінгу, які допомагають їм ефективно впоратися зі стресом та травмами.

Отже, вплив кримінальної психології на правоохоронну діяльність полягає у забезпеченні психологічної підтримки правоохоронцям, вивченні та розумінні психологічних аспектів злочинності, а також у розробці ефективних стратегій протидії злочинності та підтримки безпеки громади.

Кримінальна психологія є важливим інструментом для правоохоронних органів у виявленні, профілюванні та управлінні злочинами. Вона допомагає виявляти ознаки ризику та прогнозувати злочинну активність, а також розробляти стратегії превентивних заходів.

Безумовно, значення цієї галузі психології в сучасному світі надзвичайно важливе, оскільки кримінальна психологія вивчає психологічні аспекти злочинності та злочинців, допомагає розуміти мотивації злочинної поведінки, розробляти методи профілактики злочинів та ефективні стратегії правоохоронних органів. Розуміння психологічних аспектів злочинності є ключовим для вирішення проблеми злочинності та забезпечення безпеки суспільства. Кримінальна психологія допомагає виявляти ризиковані особи, розробляти програми реабілітації та реінтеграції, а також підтримувати правоохоронні органи у важких ситуаціях.

Таким чином, кримінальна психологія є важливим інструментом у боротьбі зі злочинністю та забезпеченні безпеки суспільства, і вивчення цієї галузі психології є ключем до розуміння та вирішення проблем кримінального світу.

ЛІТЕРАТУРА:

- Bartol, C. R., & Bartol, A. M. (2017). *Criminal behavior: A psychological approach*. Pearson.
- Canter, D. V. (2010). *Criminal psychology*. Routledge.
- Holmes, R. M., & Holmes, S. T. (2019). *Profiling violent crimes: An investigative tool* (6th ed.). Sage Publications.
- Howitt, D., & Cumberbatch, G. (2016). *Introduction to forensic and criminal psychology* (5th ed.). Pearson.

- Kocsis, R. N. (2017). *Criminal psychology: A manual for judges, practitioners, and students*. Routledge.
- Memon, A., Vrij, A., & Bull, R. (2019). *Psychology and law: Truthfulness, accuracy and credibility*. John Wiley & Sons.
- Roesch, R., Zapf, P. A., & Hart, S. D. (2010). *Forensic psychology and law*. John Wiley & Sons.

Марія Матвійчук

*Міжнародний економіко - гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука
м. Рівне*

(Науковий керівник – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри практики англійської мови та методики викладання РДГУ Михальчук Н.О.)

ПРОФЕСІЙНЕ ВИГОРЯННЯ: ПРИЧИНИ, НАСЛІДКИ ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ

Професійне вигорання є однією з найбільш актуальних та поширених проблем у сучасному світі праці. Це стан емоційного та фізичного виснаження, який може виникнути внаслідок тривалого стресу на роботі, перевантаження, відчуття безсилля та невдачі. У цій статті ми розглянемо детальніше причини, наслідки та шляхи подолання професійного вигорання.

Професійне вигорання може бути спричинене різними факторами. Однією з основних причин є перевантаження роботою та недостатня підтримка зі сторони керівництва. Коли працівник постійно відчуває тиск виконати більше, ніж він може встигнути, це може призвести до виснаження та втрати мотивації (Maslach & Leiter, 2016).

Крім того, конфлікти в колективі, відчуття невпевненості у власних можливостях, низька компенсація за працю та невідповідність між особистими цінностями та вимогами роботи також можуть сприяти розвитку вигорання. Професійне вигорання може мати серйозні наслідки для здоров'я та ефективності працівника. За дослідженням Біанчі, Шонфельда та Лоран (2015), воно часто пов'язується зі зниженням самооцінки, погіршенням фізичного здоров'я та зростанням ризику розвитку депресії. (Bianchi, Schonfeld & Laurent, 2015).

Професійне вигорання може мати серйозні наслідки для фізичного та психічного здоров'я працівника. Люди, які страждають від вигорання, частіше скаржаться на проблеми зі сном, знижений імунітет та вищий ризик серцевих захворювань (Demerouti, Bakker, Leiter, 2014).

Крім того, професійне вигорання може призвести до зниження ефективності на роботі, втрати інтересу до діяльності та негативно позначитися на взаємини з колегами та сім'єю.

Щоб подолати професійне вигорання, важливо приділити увагу своєму фізичному та емоційному здоров'ю. Регулярний відпочинок, заняття спортом, медитація та практика релаксаційних технік можуть допомогти зняти стрес та відновити емоційний баланс (Seligman, 2006).

Також важливо встановлювати межі між роботою та особистим життям, навчитися керувати стресом та вміти відмовляти від додаткових завдань, коли це необхідно.

Крім того, важливо шукати підтримку зі сторони колег та професійних психологів. Поділитися своїми почуттями та досвідом з іншими може допомогти знайти нові шляхи подолання вигорання та зберегти мотивацію до роботи.

Подолання професійного вигорання вимагає комплексного підходу та систематичних зусиль. Одним із важливих кроків є управління стресом. Планування часу та задач, встановлення пріоритетів, а також навчання навичкам ефективного управління часом можуть допомогти зменшити стрес та покращити продуктивність.

Важливо також розвивати позитивне мислення та оптимізм. Психолог Мартін Селігман вказує на важливість навчання оптимізму та розвитку позитивних мислених стратегій – як способу боротьби зі стресом та вигоранням (Seligman, 2006).

Не слід забувати також про здоровий спосіб життя. Регулярна фізична активність, збалансована дієта та достатній сон є важливими компонентами здорового способу життя, які можуть допомогти зберегти енергію та підвищити стійкість до стресу.

У випадку професійного вигорання, позитивне мислення може допомогти людині переглянути ситуацію з іншого кута, знайти позитивні сторони навіть у стресових ситуаціях та шукати конструктивні рішення проблем. Наприклад, у бізнесі, це може включати усвідомлення можливостей для особистого розвитку та вирішення проблеми шляхом співпраці з колегами. Залучення доцільних практик, таких як позитивна афірмація, вправи на управління стресом та розвиток емоційної інтелектуальності також можуть сприяти розвитку оптимізму та позитивного мислення.

Професійне вигорання – це серйозна проблема, яка може впливати на якість життя та ефективність роботи. Шляхи подолання цього стану включають управління стресом, підтримку від колег та керівництва, збереження здорового способу життя та розвиток позитивного мислення. Важливо навчитися розпізнавати сигнали вигорання та приділяти увагу своєму фізичному та емоційному здоров'ю для того, щоб зберегти баланс у житті та досягти успіху як у професійній, так і у особистій сферах.

ЛІТЕРАТУРА:

Bianchi, R., Schonfeld, I.S. & Laurent, E. (2015). Is burnout separable from depression in cluster analysis? A longitudinal study. *Soc Psychiatry Psychiatr Epidemiol*. 2015 Jun; 50(6):1005-11. doi: 10.1007/s00127-014-0996-8.

Demerouti, E., Bakker, A. B., Leiter, M. (2014). Burnout and job performance: The moderating role of selection, optimization, and compensation strategies. *Journal of Occupational Health Psychology*, Vol 19(1), 96-107.

Maslach, C., & Leiter, M. P. (2016). Understanding the burnout experience: Recent research and its implications for psychiatry. *World Psychiatry*. 15. 103-111

Seligman, M. (2006). *Learned Optimism. How to change your mind and your life*. New York: Vintage Books, a division of Random House, Inc.

Оксана Оздемір

*Рівненський державний гуманітарний університет
Рівне*

(Науковий керівник – кандидат психологічних наук, доцент кафедри вікової та педагогічної психології, РДГУ Созонюк О. С.)

ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ОДИН ІЗ КЛЮЧОВИХ ФАКТОРІВ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ

Сьогодні людство проживає кризовий стан свого емоційного здоров'я. Агресія та проблема контролю емоцій стали повсякденним явищем у спілкуванні з дітьми, шлюбних стосунках, шкільних, робочих колективах а також на рівні міждержавної взаємодії, що виявляється у терористично-загарбницькій агресії тощо, тож цілком логічною у цьому зв'язку є актуальність вивчення проблем пов'язаних з емоційним інтелектом а також потребою його розвитку в суспільстві загалом і у філологічному середовищі зокрема, адже професія філолога одна із тих, що належать до професій «людина-людина».

Поняття «емоційний інтелект» (EI) в психології з'явилося відносно недавно, а саме в широкий обіг увійшло в 1990-му році з подачі американських дослідників Пітера Селовея і Джека Майера, які об'єднали в ньому групу ментальних здібностей, що допомагають усвідомити і зрозуміти як власні емоції так і емоції оточуючих.

Широку популярність поняття «емоційний інтелект» набуло завдяки Д. Гоулману, чия книга «Емоційний Інтелект» (1995) викликала надзвичайний резонанс у світовій психології та педагогіці. Так, поряд із поняттям «емоційний інтелект» у психології почало використовуватися й синонімічне, на думку Д. Гоулмана, поняття «емоційна компетентність», що містить в своїй основі два ключові складники: особисту компетентність (розуміння себе, саморегуляція й мотивація) та соціальну компетентність (у становленні взаємин), яка охоплює емпатію та соціальні навички.

Отже, з кінця минулого століття до поняття «емоційний інтелект» зростає й інтерес наукової спільноти, сфера досліджень якого значно поступалася місцем і вазі перед дослідженнями інтелектуальної сфери людської життєдіяльності.

Таким чином, саме теоретично-практичні дослідження та популяризація потреби розвитку, поряд з інтелектуальною, сфери емоційного інтелекту є надзвичайно актуальною та може сприяти зміні ситуації на краще.

Мета даної розвідки полягає з'ясуванні ролі емоційного інтелекту як детермінантної складової професійної компетентності майбутніх філологів.

Дана мета конкретизується у **завданні**: дослідити ступінь розвитку емоційного інтелекту студентів-філологів першого року навчання бакалаврату РДГУ.

Проблема емоційного інтелекту активно досліджується закордонними вченими, такими як: Д. Гоулман (D. Goleman), Г. Орме, Дж. Мейер (J.D Mayer), П. Селовей (P. Salovey), Д. Карузо (D. Caruso), Р. Бар-Он (R. Bar-On), Дж. Сайарочі (J.V. Ciarruchi), Д. Слайтер (D. Sluiter), Р. Робертс (R. Roberts), Дж. Меттьюс (G. Matthews), М. Зайднер (M. Zeidner) та ін.

Різномасштабні проблеми формування і розвитку емоційного інтелекту досліджують і такі вітчизняні науковці, як: Б. Савчук, В. Ковальчук, Г. Єрошенко, О. Рябушко та О. Клепець, І. Харченко, С. Ізбаш, О. Галашова і З. Георгієвська, М. Маркова, А. Марков та О. Піонтковська, О. Руда, Я. Куценко, А. Чернявська, О. Мельничук, О. Нестеренко, Т. Петренко і В. Санжаровець та ін. (Харківська А., 2023).

Проте загальноприйнятого методу для оцінки емоційного інтелекту та програми його розвитку в ЗВО на сьогодні досі не існує, тож дослідження в даній галузі є надзвичайно актуальними.

Запорукою успішного розвитку будь-якої держави у всі часи була підготовка висококваліфікованих фахівців, які б відповідали усім вимогам часу. Саме студенти формують ту категорію суспільства, що перебуває в процесі активного особистісного та професійного розвитку. Тому надзвичайно важливим тут є відповідна організація навчально-виховного процесу в ЗВО, які мають чітко розуміти, що стимулом розвитку та запорукою професійних і соціально важливих якостей, які в подальшому забезпечують успішність у побудові кар'єри та соціальної й особистісної реалізації, в першу чергу є розвиток емоційного інтелекту (ЕІ) студентів.

Професія філолога одна із тих, що належить до професій яка передбачає постійну взаємодію із людьми, що в свою чергу супроводжується емоційним напруженням та «вигоранням». Тож, саме філологи стикаються із низкою викликів, які вимагають не лише глибоких знань мови та літератури, але й високого рівня розвитку емоційного інтелекту.

Зважаючи на вищевказане, а також на ускладнення психологічного стану життя студентів умовами війни, нам було цікаво провести дослідження рівня емоційного інтелекту студентів-філологів першого курсу бакалаврату університету гуманітарного спрямування.

Досліджуючи складові професійної компетентності студентів-філологів нами було проведено дослідження емоційного інтелекту за однією із найбільш використовуваних серед дослідників методик – методикою Н. Холла, що скерована на виявлення розуміння внутрішніх переживань особистості, які можуть проявлятися в емоційній сфері, а також для ідентифікації здатності людини керувати своїми та впливати на емоції інших на основі прийняття відповідних рішень. Задля виявлення рівня розвитку емоційної сфери особистості Тест ЕІ Н. Холла пропонує 30 запитань-тверджень, які дають змогу виявити рівень ЕІ за такими

п'ятьма складовими як: емоційна обізнаність, управління своїми емоціями, самомотивація, емпатія та розпізнавання емоцій інших людей

Вибірку склала група із 40 студентів Рівненського державного гуманітарного університету, із яких 20 студентів першого курсу вивчають українську філологію і 20 студентів першого курсу займаються вивченням іноземної філології.

Отримані результати наведені в таблиці:

Таб. 1

Шкала	Рівень	Низький (%)	Середній (%)	Високий (%)
Емоційна обізнаність		25	54,1	20,8
Управління своїми емоціями		79,1	20,8	0
Самомотивація		20,8	54,1	8,33
Емпатія		16,6	58,3	25
Управління емоціями інших людей		25	58,3	16,6

Отже, за показниками в таблиці видно, що *емоційна обізнаність* студентів-першокурсників перебуває на середньому (54,1%) та доволі низькому рівнях (25%). *Управління своїми емоціями студентів* перебуває на дуже низькому рівні (79,1%). *Самомотивація* у досліджуваній групі респондентів має середній (54,1%) рівень. Переважаючим середній рівень (58,3%) є також, коли говоримо про їхній рівень *емпатії*. *Управління емоціями інших людей* також перебуває на середньому рівні (58,3%). Цікавим є факт, що студенти взагалі не виявили високого рівня управління своїми емоціями, проте показали 16,6 % високого рівня управління емоціями інших людей.

Згідно цих даних, можемо побачити й *інтегративний рівень емоційного інтелекту* студентів-філологів першого року навчання.

Рис. 1. Рівень емоційного інтелекту студентів-філологів першого року навчання

Висновок. Таким чином, на основі отриманих даних можемо зробити висновок про те, що інтегративний рівень емоційного інтелекту студентів-філологів першого року навчання бакалаврату перебуває на досить низькому рівні, а це, зважаючи на все вищесказане, засвідчує необхідність запровадження в навчальний процес елементів навчання, які б сприяли розвитку їх емоційного інтелекту.

ЛІТЕРАТУРА:

Харківська А. Формування емоційного інтелекту у майбутніх фахівців соціальної сфери. 2023. URL: <https://journal.khnnra.edu.ua/index.php/njKhNA/article/download/137/93/>

Іванна Пасічник

*Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука
м. Рівне*

(Науковий керівник – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри практики англійської мови та методики викладання РДГУ Михальчук Н.О.)

ВПЛИВ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ НА МІЖОСОБИСТІСНІ СТОСУНКИ ТА ПСИХОЛОГІЧНЕ ЗДОРОВ'Я

У сучасному світі ми маємо можливість використовувати соціальні мережі для знаходження роботи, розвитку бізнесу та збільшення нашої мережі контактів. Однак, з використанням соціальних мереж також пов'язані певні ризики та негативні наслідки. Стало відомо, що використання соціальних мереж може спричинити страх перед пропущеними можливостями, відчуття відставання та незадоволення своїм життям, що може призвести до депресії та інших психічних розладів. Крім того, багато людей проводять занадто багато часу на соціальних мережах, що може призвести до проблем з сприйняттям навколишнього світу та зору. Існують як позитивні, так і негативні наслідки використання соціальних мереж. Позитивні наслідки включають можливість знайомитися з новими людьми, спілкуватися з друзями та родиною, отримувати інформацію та підтримку у важливих для нас моментах. Негативні наслідки включають вплив на наше психічне здоров'я та розвиток депресії, зниження рівня продуктивності, збільшення впливу фейкових новин та маніпулювання інформацією, залучення до онлайн-булінгу та кіберзлочинів. Дослідження показують, що використання соціальних мереж може спричинити залежність, що може мати негативний вплив на наше психічне здоров'я та наші відносини з іншими людьми, зокрема між членами сім'ї.

Соціальні мережі можуть впливати на міжособистісні стосунки різними способами. Вони можуть збільшити можливості для зв'язку та обміну інформацією, але також можуть викликати виклики та проблеми. Наприклад, вони можуть сприяти віддаленому спілкуванню, але водночас можуть призвести до відчуття відсутності особистого контакту. Важливо збалансувати використання соціальних мереж, щоб не втратити значення традиційних міжособистісних взаємодій.

Дослідження показують, що соціальні мережі можуть впливати на міжособистісні стосунки через збільшення зв'язку, але вони також можуть призводити до проблем, таких як віртуальна ізоляція та негативний вплив на самопочуття. Важливо розуміти баланс між використанням соціальних мереж і збереженням якісних офлайн-зв'язків.

Дослідження в галузі впливу соціальних мереж на міжособистісні стосунки часто вказують на кілька ключових аспектів:

1. «Збільшення зв'язку»: Соціальні мережі можуть полегшувати збереження зв'язків із друзями та родиною, навіть на відстані, та сприяти спільноті.
2. «Віртуальна підтримка»: Онлайн-середовище може служити майданчиком для вираження підтримки та емоційної підтримки в трудних часах.
3. «Віртуальна ізоляція»: З іншого боку, велика кількість часу, проведеного в соціальних мережах, може викликати віртуальну ізоляцію та впливати на особисті взаємини в офлайн.
4. «Порівняння з іншими»: Постійне порівняння свого життя з іншими, що відбувається в соціальних мережах, може викликати стрес і впливати на самооцінку.
5. «Приватність та конфіденційність»: Питання приватності можуть виникати через розголошення особистої інформації в мережі.

Ці аспекти підкреслюють складність взаємодії між соціальними мережами та міжособистісними стосунками, вимагаючи уважності та балансу в їхньому використанні.

Відомі психологи висловлюють різні точки зору на вплив соціальних мереж на міжособистісні стосунки:

1. Пол Екман: «Соціальні мережі можуть підтримувати та збільшувати соціальні зв'язки, але важливо зберігати баланс і не замінювати офлайн-взаємодію».
2. Шерил Тері: Досліджувала «онлайн-або-офлайн» феномен, вказуючи, що важливо розглядати соціальні мережі як один із аспектів багатогранних міжособистісних взаємин.
3. Джин Твенге: Психолог досліджувала вплив соціальних мереж на самооцінку та вказує на те, що підвищена експозиція до ідеалізованих образів може викликати стрес та невдоволеність.
4. Ніколь Еллісон: Вона вказує на те, що соціальні мережі можуть бути корисним інструментом для збереження існуючих стосунків та створення нових, але вони також можуть призводити до віртуального відчуження.

Існує розмаїття думок, і важливо розуміти, що вплив соціальних мереж на міжособистісні стосунки складається з численних факторів і може бути індивідуальним для кожної особи. Згідно з даними платформи bloggersideas.com щодо існуючої кількості активних користувачів, 4.48 мільярда людей користуються соціальними мережами у всьому світі.

Першим відомим науковим психологічним дослідженням феномену залежності від інтернету вважаються дослідження клінічного психолога К.Янг та психіатра І.Голдберга. У 1994-1995 роках вони, незалежно один від одного запропонували діагностичні методики для вивчення інтернет залежності, побудовані на основі підходів до інших видів адикції. Цікаво, що нещодавні дослідження показали, що обмін інформацією в соціальних мережах підвищує

задоволеність життям і відчуття самотності для молодих та дорослих користувачів, тоді як для літніх користувачів було навпаки, що свідчить про те, що використання соціальних медіа та соціальних мереж використовується та сприймається поколіннями дуже по-різному. Це має наслідки для залежності від соціальних мереж, оскільки контекст надмірного спілкування в соціальних мережах має вирішальне значення для визначення когось як залежного, а звичне вживання молоддю може бути патологізоване за допомогою сучасних інструментів скринінгу, хоча насправді така активність – хоча й надмірна, то вона все одно не призводить до значної шкоди для життя особистості.

У дослідженні Daria J. Kuss, Mark D. Griffiths стверджується, що соціальні мережі задовольняють основні людські потреби, як це було спочатку описано в ієрархії потреб Маслоу. Згідно з цією теорією, соціальні мережі відповідають потребам безпеки, асоціації, оцінки та самореалізації. Потреби безпеки задовольняються завдяки налаштуванню конфіденційності соціальних мереж, що дозволяє користувачам контролювати, з ким ділитися інформацією.

Дослідники з Університету Гвельфа в Канаді спитали 300 користувачів Facebook віком 17-24 років, “чи ревнують вони, коли їхній партнер додає в друзі незнайому людину протилежної статі”. Дослідження показало, що жінки, які проводять набагато більше часу в Facebook, ніж чоловіки, частіше відчувають ревності.

Дослідники дійшли висновку, що “саме середовище соцмережі сприяє цим почуттям, а також посилює занепокоєння щодо якості їхніх романтичних стосунків”. Соціальні мережі мають більші підводні камені, які можуть призвести до зациклення наших стосунків. Дослідження 2021 року показало, що довший час, проведений в Instagram, призводить до зниження задоволеності стосунками та підвищення рівня конфліктів.

Підвівши висновки можна сказати, що соціальні мережі здійснюють на людей дуже різний вплив, залежно від багатьох умов, і насамперед їхніх рис особистості.

ЛІТЕРАТУРА:

Прохоренко Т.Г. Соціалізація молоді в інформаційному суспільстві: особливості та ризики. *Вісник національного університету «Юридична академія України ім. Ярослава Мудрого»*. Серія: Політологія. Харків: Право, 2016. №2. С.128–134.

Kuss, D.J.; Griffiths, M.D. (2017). Social Networking Sites and Addiction: Ten Lessons Learned. *Int. J. Environ. Res. Public Health*, 14, 311.

Maslow, A.H. (1943). A theory of human motivation. *Psychol. Rev.* 50. 370–396.

Riva, G., Wiederhold, B.K., Ciproso, P. (2016). Psychology of social media: From technology to identity. In: *The Psychology of Social Networking: Personal Experience in Online*

Communities. Riva, G., Wiederhold, B.K., Ciproso, P., Eds. De Gruyter Open: Warsaw, Poland, pp. 1–11

Вікторія Сидорук

Міжнародний економіко-гуманітарний університет
м. Рівне

(Науковий керівник – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри практики англійської мови та методики викладання РДГУ Михальчук Н.О.)

ПРИЧИНИ КОНФЛІКТІВ У СТУДЕНТСЬКІЙ ГРУПІ

Студентське життя сповнене не лише цікавих моментів та нових знань, але й викликів, серед яких важливе місце займають конфлікти. Ці протиріччя, що виникають між членами групи, можуть суттєво впливати на навчальний процес, психоемоційний стан студентів та загальну атмосферу в колективі. *Студентська група*, як основна одиниця вищого навчального закладу, є місцем активної соціальної взаємодії та спільної діяльності. Проте, разом з цим, вона може стати полем для *виникнення конфліктів*, які впливають на якість навчання та психологічний клімат у групі. (Johnson & Johnson, 2014).

Психологічні причини конфліктів:

Перша група причин пов'язана з індивідуальними особливостями студентів. Різні характери, цінності, вірування та особистісні риси можуть призвести до непорозумінь та конфліктів. Наприклад, студенти з різними стилями навчання можуть відчувати незручності в роботі разом, що може призвести до непорозумінь та роздратування.

Друга група причин пов'язана з ситуаційними факторами. Стресові ситуації, напруженість перед іспитами, надмірне завантаження роботою, а також конкуренція за визнання та позиції в групі можуть сприяти виникненню конфліктів.

Соціологічні аспекти конфліктів:

Роль соціальних факторів у виникненні конфліктів також не велика. Наприклад, розбіжності у соціальних статусах членів групи, різниця у культурних та етнічних традиціях можуть призводити до конфліктів між студентами. (Deutsch, 1973).

Також важливо врахувати роль лідерства та комунікації в групі. Відсутність лідера або недостатня ефективність комунікації можуть ускладнювати вирішення конфліктних ситуацій та призводити до їх ескалації.

Студенти з різними типами особистості можуть по-різному реагувати на одні й ті ж ситуації, що призводить до непорозумінь та конфліктів.

Різні світогляди, політичні переконання, релігійні вірування та інші цінності можуть стати джерелом конфліктів, якщо студенти не вміють поважати та розуміти одне одного. Деякі студенти можуть прагнути домінувати в групі, що призводить до суперництва та конфліктів з іншими лідерами або з тими, хто не хоче підкорятися.

Неефективна комунікація, відсутність навичок активного слухання, невміння чітко висловлювати свої думки та почуття можуть призводити до непорозумінь, образ та конфліктів. (Coleman, 1974).

Студенти з різним рівнем підготовки можуть по-різному сприймати навчальний матеріал, що може призводити до розбіжностей у думках, конфліктів під час групової роботи або змагань за оцінки. Упереджене ставлення викладачів до окремих студентів, несправедливе розподілення навантажень або оцінювання можуть призводити до конфліктів як між студентами, так і між студентами та викладачами. Надмірне навантаження навчальними завданнями, екзамени та сесії можуть викликати в студентів стрес, роздратування та агресію, що може призводити до конфліктів з одногрупниками.

Соціально-психологічні фактори: Відсутність згуртованості, пліток, цькування, булінг та інші негативні явища в групі можуть створювати гнітючу атмосферу та призводити до конфліктів. Деякі студенти можуть прагнути отримати більше уваги викладачів, що може призводити до суперництва, заздрості та конфліктів з іншими студентами. Студенти, які мають особисті проблеми в сім'ї, стосунках або з фінансами, можуть бути більш схильні до конфліктів через емоційну нестабільність та роздратування.

Важливо зазначити, що конфлікти не завжди є негативним явищем. Вони можуть стимулювати розвиток особистості, вчити вирішувати проблеми конструктивно та знаходити компроміси.

Однак, якщо конфлікти стають хронічними, руйнівними та негативно впливають на навчальний процес та психоемоційний стан студентів, їх необхідно вирішувати. (Tuckman, 1965).

Для цього можна використовувати такі методи:

- Відкрите спілкування: Студенти повинні вміти відкрито та чесно говорити про свої проблеми та почуття, не боячись осуду чи критики.
- Активне слухання: Важливо вміти уважно слухати одне одного, намагаючись зрозуміти точку зору іншої людини.
- Пошук компромісів: У багатьох випадках конфлікти можна вирішити, знайшовши компромісне рішення, яке буде прийнятним для всіх сторін.
- Звернення до куратора або психолога: Якщо студенти самостійно не можуть вирішити конфлікт, вони можуть звернутися за допомогою до куратора групи або психолога навчального закладу. Ці фахівці володіють необхідними знаннями та навичками для того, щоб допомогти студентам знайти конструктивний вихід із ситуації.

- Профілактика конфліктів: Краще запобігти конфлікту, ніж його вирішувати. Тому важливо створювати сприятливий психологічний клімат у групі, розвивати в студентів навички толерантності, взаємоповаги та ефективної комунікації. У цьому можуть допомогти тренінги, командні ігри та інші форми позанавчальної роботи. (Fisher, Schneider, Borgwardt & Ganson, 1996)

Дослідження конфліктів у студентському середовищі

Вивчення причин конфліктів дозволяє виробити дієві методи їх запобігання та вирішення. Таким чином, студенти зможуть зосередитися на навчанні та отримати максимум користі від свого перебування у вищому навчальному закладі.

Результати досліджень конфліктів у студентському середовищі вже використовуються для покращення життя студентів. Багато навчальних закладів пропонують студентам тренінги з комунікації та вирішення конфліктів. Викладачі та адміністрація навчальних закладів можуть використовувати знання про конфлікти для покращення спілкування зі студентами та створення більш сприятливої атмосфери для навчання.

Дослідження конфліктів у студентському середовищі постійно проводяться, щоб краще зрозуміти цю проблему та розробити більш ефективні методи її вирішення. Важливо, щоб студенти, викладачі, адміністрація навчальних закладів та інші зацікавлені сторони були в курсі останніх досліджень у цій галузі. Це допоможе створити більш мирне та продуктивне середовище для всіх учасників навчального процесу. Крім вищезазначеного, я б хотіла додати, що дослідження конфліктів у студентському середовищі мають не лише теоретичне, але й практичне значення. Результати цих досліджень можуть бути використані для покращення життя студентів та створення більш сприятливих умов для їх навчання та розвитку. Важливо, щоб дослідження в цій галузі продовжувалися, щоб ми могли краще зрозуміти цю проблему та знайти нові шляхи її вирішення.

Я вірю, що дослідження конфліктів у студентському середовищі можуть зробити значний внесок у покращення якості освіти.

Конфлікти в студентській групі є складною та багатовимірною проблемою, яка вимагає комплексного підходу для її розв'язання. Розуміння психологічних та соціальних причин конфліктів дозволить розробити ефективні стратегії їхнього управління та попередження, сприяючи покращенню якості навчання та психологічного клімату в групі.

ЛІТЕРАТУРА:

- Coleman, J.S. (1974) *Power and the Structure of Society*. New York: Norton & Company
- Deutsch, M. (1973). *The resolution of conflict: Constructive and destructive processes*. Yale University Press.

Fisher, R., Schneider, A.K., Borgwardt, E. & Ganson, B. (1996). *Coping with International Conflict: A Systematic Approach to Influence in International Negotiation*. Pearson. 304 p.

Johnson, D. W., & Johnson, R. T. (2014). *Joining Together: Group Theory and Group Skills*. Pearson.

Tuckman, B. W. (1965). Developmental sequence in small groups. *Psychological Bulletin*, 63(6), 384–399.

Світлана Тарасенко

*Міжнародний економіко – гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука
м. Рівне*

(Науковий керівник – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри практики англійської мови та методики викладання РДГУ Михальчук Н.О.)

РОЛЬ СТЕРЕОТИПІВ У ФОРМУВАННІ ЕТНІЧНОЇ САМОСВІДОМОСТІ

В основі етнічної самосвідомості людини лежить прагнення співвідносити себе з представниками певної групи, спільноти й тим самим відтворювати елементи її культури, традицій, мови, дотримуватися певних соціальних норм і правил поведінки. За допомогою стереотипів, які сформувались історично, відбувається процес міжетнічної взаємодії представників різних етнічних спільнот, а оскільки Українська держава є поліетнічною, зростає актуальність дослідження особливостей формування, засвоєння та передачі стереотипів, які в майбутньому можуть визначати характер і спрямованість соціальної взаємодії та уникнення міжетнічних конфліктів.

Мета статті полягає в з'ясуванні особливостей етнічних стереотипів у самосвідомості українців. Для цього потрібно розв'язати низку завдань:

- означити основні теоретичні підходи до вивчення стереотипів;
- виокремити основні різновиди етностереотипів українців;
- з'ясувати, які основні причини формування, розповсюдження й закріплення в самосвідомості індивідів етностереотипів;
- виокремити основні функції етнічних стереотипів у сучасному соціумі.

Дослідження цієї проблематики знайшло своє відображення в працях фахівців із різних галузей знання. Основні теоретичні засади дослідження поняття стереотипу зробили такі вчені, як У. Ліпман, А. Теджфел, Г. Тард, та інші, у працях яких розглядаються сутність і причини виникнення стереотипів, їх види та соціальні функції.

Дослідження питань стереотипів у вітчизняній науці пов'язано з іменами І. Борейчук, Р. Лавлінського, В. Роєнко, які розглядали основні фактори й процеси існування та функціонування соціальних стереотипів, і М. Ларченко, Н. Паніної, Є. Головахи, Т. Федотової, котрі акцентували увагу на ролі етнічних стереотипів як факторів національної самосвідомості.

Поняття «соціальний стереотип» уперше застосував американський журналіст і соціолог У. Ліпман у своїй роботі «Суспільна думка» (1922 р.) та визначив його як «упорядкований, схематичний, детермінований культурою образ світу, що склався у свідомості індивіда, який активно впливає на сприйняття людей та подій» (Lippman, 1992).

Представники когнітивного підходу (Д. Тейлор, С. Фіске, Д. Макі й інші) стверджують, що люди довіряють стереотипам, тому що не можуть розглядати групу як унікальне утворення з позицій окремого індивіда, тому довіряють стереотипам, що вже існують і містять необхідну інформацію.

Прихильники теорій, які роблять акцент на індивідуальних особливостях особистості (Т. Адорно, Д. Левінсон), говорять про те, що стереотипи можуть бути подолані не домінуючою культурою, а зміною поглядів особистості.

Якщо говорити про вітчизняні дослідження, то варто звернути увагу, що Р. Лавлінський відстоює думку про те, що для того, щоб стереотипи існували й зберігалися, не обов'язково потрібні комунікативні взаємодії між людьми, які є об'єктами стереотипу, тут головну роль може відігравати процес стигматизації та вербальна його передача з покоління в покоління (Lavlinsky, 2011).

Н. Паніна звертає увагу на те, що однією з умов переходу до відкритого демократичного суспільства є саме формування прагнення до зближення між представниками різних етнічних культур, у яких, відповідно, сформувалися певні стереотипні картини світу, та, навпаки, позиціонування інших національностей і етнічностей як «чужих», може призвести до ксенофобії й до повернення тоталітарних принципів суспільної організації (Panina, 2005).

Звичайно, коли йдеться про етнічну самосвідомість, яка складається історично, не варто забувати, що процес стереотипізації накладає на неї значний відбиток, адже дає уявлення про той чи інший етнос.

На думку британського психолога А. Теджфела, етнічні стереотипи виконують важливу соціальну функцію: або згуртовують етнічну групу, або пояснюють поведінку щодо інших етнічних спільнот (Ларченко, 2011).

Етнічні стереотипи відображають наше знання про світ, про людей довкола, й можна стверджувати, що існує, як мінімум, два їх види:

- автостереотипи, виникнення яких пов'язане з розвитком етнічної самосвідомості – думки, судження, оцінки, які стосуються власної етнічної спільноти, що відображаються в конкретний історичний період і можуть сформуватися стихійно. Оскільки суспільний прогрес ніколи не стоїть на місці, вони можуть утрачати свою актуальність;
- гетеростереотипи – сукупність атрибутивних ознак щодо інших культур, які можуть не мати нічого спільного з дійсністю й використовуватися для маніпуляції свідомістю з метою викривлення громадської думки.

Етнічні стереотипи як регулятори самосвідомості можуть виконувати різні функції. Зокрема, комунікативну, яка полягає в здійсненні культурних контактів між представниками різних етнічних спільнот на умовах уже усталених уявлень один про одного.

До прикладу, пізнавальна функція вкорінюються в повсякденне знання людей, де можуть функціонувати як основне або другорядне знання про певну категорію населення, що не належить до первинної групи. Також міжетнічні стереотипи можуть виконувати функцію ретранслятора передачі досвіду наступним поколінням із метою забезпечення їх усталеними уявленнями про певні групи людей, котрі не є носіями культурних традицій у межах однієї групи.

Захисна функція етнічних стереотипів проявляється в прагненні відобразити набутий досвід у процесі соціалізації індивіда за допомогою фіксації елементів етнічної культури. Етнічні стереотипи можуть виконувати також евристичну функцію, адже через їх вивчення можна пояснювати сучасні комунікативні процеси між представниками різних етнічних культур на основі досвіду, що вже склався в минулому й сьогодні перетворився в стереотипні уявлення.

С. Сердюк говорить про те, що стереотипи також виконують функцію зміцнення та захисту позитивної етнічної ідентичності. Адже в основі будь-яких міжетнічних відносин діють механізми виховання родових етнокультурних цінностей, які підкріплюються відповідними психологічними установками з метою збереження етнічної цілісності спільноти (Сердюк, 2001).

Дослідження формування та розвитку етнічних стереотипів насамперед потрібне для того, щоб виявити основні механізми регуляції міжетнічних відносин. Із практичного погляду, на теренах пострадянського простору актуальною залишається проблема нейтралізації негативних наслідків стереотипізації й упередженості в ставленні до окремо взятих етнічних утворень.

ЛІТЕРАТУРА:

Ларченко М. Л. Етнічні стереотипи та їх вплив на рівень національної толерантності. *Вісник НТУУ “КПІ”. Політологія. Соціологія. Право : збірник наукових праць*. 2011. № 4 (12). С. 55–61. <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/4156>

Сердюк С. В. Функції етнічних стереотипів та їхня роль у формуванні етнічної ідентичності. *Наукові записки Національного університету Києво-Могилянської академії*. 2001. Том 19. Теорія та історія культури. С. 10-14.

Lavlinsky R. O. (2011). Processes of formation and functioning of a stereotype in consciousness. *Scientific Notes of the Taurida National University named after V. I. Vernadsky. Series: “Philosophy. Culturology. Political science. Sociology.”* Vol. 24 (63). No. 3 - 4. pp. 204-210.

Lippman, U. (1992). *Public opinion*. New York: Routledge. 427 p.

Panina, N. (2005). Factors of national identity, tolerance, xenophobia and anti-Semitism in modern Ukraine. *Sociology: Theory, Methods, Marketing*. No. 4. P. 27-29.

Тетяна Цукор

Міжнародний економіко-гуманітарний університет

ім. академіка С.Дем'янчука

м. Рівне

(Науковий керівник – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри практики англійської мови та методики викладання РДГУ Михальчук Н.О.)

СУЧАСНІ ДОСЛІДЖЕННЯ КОГНІТИВНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

Когнітивна психологія – це галузь психології, яка займається вивченням психічних процесів, таких як сприйняття, мислення, пам'ять, мовлення, увага та рішення. Основною метою когнітивної психології є розуміння того, як люди сприймають, обробляють та інтерпретують інформацію з навколишнього світу.

Ця галузь психології впливає на багато інших областей, таких як педагогіка, дизайн інтерфейсів, медицина, ергономіка, реклама та інше. Розуміння когнітивних процесів дозволяє створювати ефективніші технології та покращувати взаємодію між людьми та комп'ютерами, зокрема розробляти інтерфейси, які більше відповідають способу функціонування людського мислення.

З того часу когнітивна психологія значно розвинулася і розширила своє розуміння багатьох аспектів людського мислення. Завдяки прогресу в нейронауці та технологіях мозкового сканування вчені змогли краще зрозуміти зв'язок між мозком і когнітивними процесами. Це призвело до розвитку таких областей, як когнітивна нейропсихологія та когнітивна нейронаука.

Центральною ідеєю когнітивної психології є те, що мислення та сприйняття відбуваються не просто через бездумні реакції, а через активний процес обробки інформації. Вчені в цій галузі досліджують, як людський розум приймає рішення, сприймає інформацію, розв'язує проблеми та утворює уявлення про світ.

Ж. Піаже не розмежовував поняття мислення та інтелекту, а також дійшов висновку, що стадії психічного розвитку людини співпадають з етапами розвитку її інтелекту (4 стадії: сенсомоторна, доопераціональна, конкретних операцій, стадія формальних операцій).

Один з відомих когнітивістів ХХ ст., засновник раціонально-емотивної терапії А. Елліс, стверджував, що «людям заважають не речі, а те, якими вони їх бачать». На його думку, частина когнітивних уявлень є раціональними та конструктивними, інша – ірраціональними та деструктивними. Відповідно слід працювати над трансформацією останніх.

Ульріх Найссер, якого часто називають “батьком когнітивної психології”, у своїй книзі 1967 року “Когнітивна психологія” визначив основні принципи цієї нової дисципліни і підкреслив, що процеси сприйняття, обробки та запам'ятовування інформації людьми можна досліджувати науково, використовуючи експерименти та вивчення патернів поведінки.

Сьогодні когнітивна психологія продовжує відігравати важливу роль у психології та інших галузях, включаючи штучний інтелект, лінгвістику, філософію, антропологию та освіту, надаючи ключові інсайти про те, як ми думаємо, навчаємось і сприймаємо світ навколо нас.

Дослідження природи знання в когнітивній психології проводилися під впливом Ж. Піаже, Б. Іннелдер та інших, з упровадженням наявних розробок щодо когнітивного розвитку у психічному становленні дитини. Роботи Піаже починалися з інтересу до тестів інтелекту (діти до семи років) і включали також дитячі відповіді щодо різних проблем. У результаті досліджень було вказано на специфіку етапів інтелектуального розвитку відповідно до різних вікових рівнів.

Проблеми природи і структури знань розроблялися багатьма вченими. Зокрема Р. Шенк і Р. Абельсон розвивали ідеї, близькі до європейських досліджень систем соціального управління. У. Найссер висуває тенденцію, яка стосується розуміння пізнавальної активності в контексті природної цілеспрямованої діяльності. Генетичні розвідки Ж. Піаже і Ж. Бауера, дослідження сприймання Е. Гібсонів, інтерес до природних когнітивних карт, соматичних теорій мови визнані суттєвим внеском у змістову когнітивну психологію.

Сприймання в ролі вихідного предмета дослідження когнітивної психології тлумачиться як основна когнітивна активність, на основі котрої виникають уява, мова і т. ін. У сприйманні присутні когнітивна готовність і реальність, вирізняються середовище і пристосування до нього. Дж. Гібсон надає перевагу об'єктивним якостям світу у сприйманні. У. Найссер підкреслює внесок самої людини в перцептивні акти на основі певного роду структур, які вибірково адресуються об'єкту.

У когнітивній психології застосовується низка методів для дослідження ментальних процесів. У центрі цієї дисципліни стоять експерименти, дозволяючи контролювати та маніпулювати змінними, щоб вивчати їх вплив на когнітивні функції. Наприклад, це можуть бути лабораторні експерименти, де учасники виконують певні завдання, а дослідники вимірюють їхню реакцію.

Для глибокого розуміння роботи мозку застосовуються нейроіміджингові методи, такі як функціональна магнітно-резонансна томографія та позитронно-емісійна томографія, які візуалізують активність мозку під час виконання когнітивних завдань. Інші методи, такі як електроенцефалографія та психофізіологічні вимірювання, також допомагають пов'язати фізіологічну активність з когнітивними процесами.

Експериментальний метод є одним із основних методів наукового дослідження, який широко застосовується у когнітивній психології. В основі експериментального методу лежить принцип маніпуляції однією або декількома змінними та вимірювання їхнього впливу на інші змінні.

В експериментальному дослідженні вчені контролюють та маніпулюють незалежними змінними, щоб визначити, чи викликають вони зміни у залежній змінній. Наприклад, дослідник може змінити рівень уваги (незалежна змінна) та заміряти, як це впливає на процес запам'ятовування (залежна змінна).

Ключовою особливістю експериментального методу є контроль над незалежними змінними та випадковий розподіл учасників за групами. Це дозволяє дослідникам стверджувати, що зміни у залежній змінній є результатом маніпуляцій із незалежною змінною, а не наслідком інших факторів.

ЛІТЕРАТУРА:

Дерев'янка С. П. Когнітивна психологія: навч. посібник. Чернігів: Видавець Лозовий В.М., 2012. 184 с.

Гільман А. Ю., Шугай М. А. Саногенне і патогенне мислення: теорія і важливі напрями психологічної практики. *Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія : Психологія.* 2015. Вип. 2. С. 28-38.

Психологія: навч. посіб. / О.В.Винославська та ін.; за наук. ред. О.В.Винославської. 2-е вид., перероб. та доповн. Київ: Фірма "ІНКОС", 2009. 390 с.

Neisser U. G. (2014). *Cognitive Psychology. Classic Edition.* Psychology Press. 348 p.

СЕКЦІЯ 5. НОВІТНІ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Ганна Андрощук

Рівненський державний гуманітарний університет

Рівне

*(Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри практики англійської мови та методики викладання РДГУ
Ветрова І.М.)*

CHALLENGES AND SOLUTIONS IN ASSESSING LEARNER AUTONOMY IN THE ENGLISH CLASSROOM

Learner autonomy (LA) has been a subject of interest within second language education, with multiple definitions proposed to elucidate this concept. Holec (1981: 12) characterizes LA as the capacity of students to take charge of their own learning process. Little (1991) defines it as the ability to detach oneself, engage in critical reflection, and make decisions to apply acquired knowledge in broader contexts.

Measuring autonomy is a critical aspect of today's educational landscape. However, the main difficulty lies in accurately evaluating autonomy. Berry and Adamson (2011:3) stress the significance of assessment, recognizing its ability to fulfill multiple objectives, all while remaining a subject of ongoing global discourse. The idea of evaluating learner autonomy through strategies allows for the exploration of how learners cultivate their independence throughout their education, rather than solely concentrating on assessments of acquired traits or competencies (Candy, 1991: 1).

Challenges associated with measuring autonomy arise from the concept itself. Existing research highlights that defining learner autonomy is not a straightforward task, Benson captures the essence of the issue by stating, "The first of these concerns the complexity of the construct of autonomy" (Benson, 2011: 65). An additional obstacle pertains to the subjective nature of the evaluations utilized to gauge autonomy – educators depend on subjective observations of students' conduct in the classroom or on self-assessment instruments, which may be swayed by students' understanding and convictions.

Assessing LA enables the teacher to determine the needs of the students and adapt the learning process accordingly, and the students to become more active in their own learning by understanding that they already know what they will learn and how they will do it. Assessment of students' autonomy becomes formative if certain components are present in the educational process, the purpose of which is to purposefully and qualitatively shape the result, revealing the process of its achievement (Dmytrenko, 2018: 77):

- Discuss specific learning goals with students and help with their definition if the student is not sure.

- To encourage any initiative and choice of the student, as independent actions increase the level of autonomy. (Dmytrenko, 2018: 78).
- Help students find learning methods and strategies that are effective for them.
- Contribute to the transformation of the student into his own teacher. (Dmytrenko, 2018: 79).

Researchers distinguish degrees of autonomy to identify qualitative changes. For example, Fumiko Murase developed the MILLA system, which is based on student surveys and includes a survey at the beginning of the course, an intermediate survey and a final survey. To reflect the multifaceted essence of educational autonomy, she divided the system into four categories, which include constructs (Murase, 2008: 252). Looking at multiple studies, it can be seen that they are all based on different assessment methods of learning autonomy and cite different factors as a reference point. Evaluating students' autonomy is a complex task that requires objectivity, establishing clear evaluation criteria, and involving students in the self-evaluation process.

Assessing students' autonomy in English lessons is an important element of the language-learning process. The use of various methods, such as self-assessment, portfolio creation, observation and problem-solving, allows getting a more complete picture of the level of independence and initiative of students. Considering these aspects, teachers can plan and organize the educational process more effectively, promoting the development of students' autonomous skills in learning English.

REFERENCES:

- Дмітренко Н. Є. Теоретичні передумови виникнення автономного навчання. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2018. № 60 (1). С. 76–80.
- Капаєва А.Є. Про формування готовності учнів до самонавчання іноземним мовам. *Іноземні мови в школі*. 2001. №3. С. 12-17.
- Benson, P. (2011). *Teaching and researching autonomy*. Harlow, England: Longman.
- Berry, R., & Adamson, B. (2011). Assessment reform past, present and future. In R. Berry & B. Adamson (Eds.), *Assessment reform in education: Policy and practice* (pp. 3–14). Heidelberg, Germany; New York, NY; Dordrecht, Netherlands; London, UK: Springer.
- Candy, P.C. (1991). *Self-Direction for Lifelong Learning: A Comprehensive Guide to Theory and Practice*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Cotterall, S. (1995). Developing a course strategy for learner autonomy. In M. J. Wallace, ed., *Action Research for Language Teachers*, 172-180. Cambridge: Cambridge University Press.
- Holec, H. (1981). *Autonomy and foreign language learning*. Oxford: Pergamon Press.
- Littlewood, W. (1996) "Autonomy": An anatomy and a framework. *System*. № 24(4). P. 427-

435.

Murase, F. (2008). Measuring Learner autonomy: a pilot study. *JALT Conference Proceedings*. № 7. P. 1252-1261.

Nunan, D. (1997). Designing and adapting materials to encourage learner autonomy. *Autonomy and Independence in Language Learning*. P. 192-203.

Дар'я Бичишина

*Український державний університет науки і технологій
Дніпро*

*(Науковий керівник – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри іноземних мов,
Український державний університет науки і технологій
Мунтян А. О.)*

ІНТЕГРАЦІЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ЗАСОБІВ У ПРОЦЕС НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Використання мультимедійних засобів у навчальному процесі відкриває перед нами безліч можливостей. Вони дозволяють створити динамічне та захоплююче навчальне середовище, де студенти можуть отримувати інформацію різними способами, використовуючи відео, аудіо, інтерактивні програми тощо. Це сприяє покращенню розуміння та запам'ятовуванню матеріалу. Крім того, інтеграція мультимедійних засобів дозволяє персоналізувати навчання, враховуючи індивідуальні потреби та стилі навчання студентів. Викладачі можуть створювати навчальний матеріал, який відповідає конкретним вимогам та рівню кожного студента, забезпечуючи більш ефективний процес навчання.

Науковець Carmen Vega зазначає, що при навчанні мов за допомогою мультимедійних засобів виникають нові методи та форми навчання, такі як: autodidaxie (тобто самоосвіта, яка досягається під час використання мережі Інтернет для зібрання та обробки інформації), apprentissage guide (форма навчання, яка характеризується тим, що студент самостійно вибирає форми роботи з матеріалом, який йому було запропоновано викладачем) та apprentissage dirige (форми самоосвіти, коли як навчальний матеріал, так і методи його опрацювання добираються викладачем) (Vega, 2001).

Для прикладу, викладачі можуть використовувати відеоуроки з вебсайтів, таких як YouTube або Khan Academy, для демонстрації конкретних мовних концепцій, аутентичних розмовних ситуацій або віртуальних екскурсій до мовних середовищ, чи вебдодатки та інтерактивні платформи, такі як Duolingo або Quizlet, для навчання мовного словника, граматики та інших мовних навичок. З використанням віртуальної реальності викладачі також можуть створювати імітаційні мовні середовища, де студенти можуть практикувати розмовні навички у віртуальних ситуаціях, наприклад, у ресторані, готелі чи в аеропорту.

Застосування мультимедійних засобів у розвитку навичок мовного спілкування: Використання відео- та аудіоматеріалів дозволяє створити реалістичні мовні ситуації, які сприяють розвитку учнівських навичок усного спілкування. Рольові ігри, діалоги та імітаційні вправи, побудовані на мультимедійних матеріалах, стимулюють студентів активно використовувати мову в аутентичних ситуаціях.

Однак разом з усіма перевагами, інтеграція мультимедійних засобів також вносить свої виклики. Одним з них є доступність та технічна підтримка. Не у всіх навчальних закладах є достатньо обладнання та ресурси для використання мультимедійних засобів, що може ускладнити їх впровадження. Крім того, необхідною є професійна підготовка викладачів для ефективного використання цих засобів та постійна оцінка їх впливу на процес навчання.

Інтеграція мультимедійних засобів у процес навчання іноземних мов є важливим кроком у напрямку сучасної освіти. Вона надає студентам можливість навчатися більш ефективно та цікаво, забезпечуючи їм необхідні навички для успішного вивчення мови. Однак для досягнення максимальних результатів необхідно уважно вивчити як переваги, так і виклики цього процесу та забезпечити належну підготовку та підтримку всім учасникам навчального процесу.

ЛІТЕРАТУРА:

Англійська мова в сфері інформаційних та комп'ютерних технологій : навчальний посібник для студентів спеціальності 121 «Інженерія програмного забезпечення», 126 «Інформаційні системи та технології» / уклад.: М. П. Колісник, Ю. А. Корницька. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 120 с. URL: <https://ela.kpi.ua/items/644e0fa4-ce67-45e0-9872-aea6df9d84ac>

Денисюк В. В. Інформаційні технології в лінгвістиці. Умань : ФОП Жовтий О. О., 2015. 135 с.

Носенко Є. Л. Застосування ІТ в освіті. *Освіта*. 2001. №7. С. 16-18.

Blake, R.J. (2008). *Brave New Digital Classroom: Technology and Foreign Language Learning* Washington, D.C.: Georgetown University Press. 189 p.

Vera, C. (2001). *L'Internet en classe de FLE*. Pearson Educacion. Espagne. 48 p.

Dariia Bolshakova
Rivne State University of the Humanities
Rivne

*(Supervisor – Doctor of Psychology, Professor,
the head of the Department of English Language Practice
and Teaching Methodology of
Rivne State University of the Humanities N. O. Mykhalchuk)*

THE CULTURAL APPROACH OF TEACHING ENGLISH IN CONTEMPORARY SECONDARY SCHOOLS

The cultural approach to teaching English in a modern secondary school assumes in the educational process a close interaction of the language and the culture of its speakers, the inseparability of the linguistic and cultural picture of the world that exists in the mind of the student, in his worldview, created on the basis of his educational experience of learning the language through the prism of cultural phenomena and explanation of cultural features through their embodiment in language.

Therefore, we consider the methodical principle of interrelated language and culture training to be the leading one in the formation of sociocultural competence of high school pupils in English lessons.

The principle of interactivity ensures the establishment of a dialogue between a pupil of a specialized school and the author of a country science text, during which the student creates his invariant content of the text, which can be presented in the form of an oral or written speech product under the conditions of integration of other types of speech activity. According to scientists (Binder, Frost, Hammeke, Cox, Rao & Prieto, 1997), the methodical implementation of this principle takes place under the conditions of the organization of the reading process by the teacher in such a way that the joint activity of students (in pairs, micro-groups) determines the solution of the set problematic tasks, which will speed up and diversify the reading process, and the result of which can be presented in the form of an oral or written speech product (discussion, drawing up a synopsis, participation in a project, etc.).

The principle of taking into account the native language according to the dictionary of methodological terms can be implemented within two approaches: the first approach is latent, that is, there is a hidden reliance on the native language, the material is presented in such a way that prevents the interference of cultural phenomena, according to another option, there is a conscious comparison of the features of the native and foreign languages.

There is a huge difference between written language and spoken language in term of patterns recognition. In case of the written language the brain recognizes the letters, words meaning but the process is more profound for the spoken language as our brain has to work harder. If for the written

language the brain could recognize the spaces between words giving the sentence the proper meaning in the spoken language people don't pause between words when speaking and yet the brain has to recognize the difference between, for example, "greenhouse and green house" or the difference between "sea horse" and "see horse", such operation being related very much to thinking. At first it was stated that the left hemisphere has a function mainly to manage language matters and the right hemisphere for other things. As predicted from classical models of language organization based on lesion data, cortical activation associated with language processing was strongly lateralized to the left cerebral hemisphere and involved a network of regions in the frontal, temporal, and parietal lobes (Binder, Frost, Hammeke, Cox, Rao & Prieto, 1997). For what looks like more than a century, it's been accepted that our capacity to use language is usually located in the left hemisphere of the brain, specifically in two areas: Broca's area (associated with speech production and articulation) and Wernicke's area (associated with comprehension). Hence any harm to either of these, caused by a person stroking out or blunt force trauma or another injury, can lead to language and speech problems or aphasia; a language deficit caused by damage to the brain, often be stroke or an accident (Bernice, 2021).

Old thinking indeed said that language matters were handled by the left hemisphere, and until now that view is still held by many people and there is a lot of truth to it. Although cases support the role of the left hemisphere as the language hemisphere, recent studies show that this view is not entirely correct. The right hemisphere also has a role (Petitto, Zatorre, Gauna, Nikelski, Dostie & Evans, 2000). The left hemisphere of the human brain has been understood to be the primary site of language processing for more than 100 years, with the key prevailing question being "why is this so? what is the driving force behind such organization?" Recent functional imaging studies of the brain have provided powerful support for the view that specific language functions and specific brain sites are uniquely linked. This indicates that there is a role for other parts of the brain, which do not focus on the left hemisphere alone, but are connected in a unique structure.

So, the function of certain parts of a damaged brain area will be replaced by a replacement in another part of the brain. Therefore, carefulness is needed to state the relationships between aspects of linguistic behavior and their location in the brain. Meanwhile, we stated that the content in the brain that composes human behavior involves several brain regions. Speech production is not just a part of the brain, it's just a matter of sequencing the nervous system. Speech channels are not only processed by a part of the brain called speech, but also involve phonological arrangements, pronunciation programs, visible and audible input about the speech concept, speech syntactic structures, and other parameters that involve several parts of the brain.

REFERENCES:

Bernice, A. (2021). Language and the Brain: A Twofold Study of Language Production and Language Comprehension as a Separate or Integrated Set of Processes. *Journal of English Language Teaching and Applied Linguistics*, 3(5), 82–90. <https://doi.org/10.32996/jeltal.2021.3.5.9>

Binder, J. R., Frost, J. A., Hammeke, T. A., Cox, R. W., Rao, S. M., & Prieto, T. (1997). Human brain language areas identified by functional magnetic resonance imaging. *Journal of Neuroscience*, 17(1), 353–362. <https://doi.org/10.1523/jneurosci.17-01-00353.1997>

Petitto, L. A., Zatorre, R. J., Gauna, K., Nikelski, E. J., Dostie, D., & Evans, A. C. (2000). Speech-like cerebral activity in profoundly deaf people processing signed languages: Implications for the neural basis of human language. *Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America*, 97(25), 13961–13966. <https://doi.org/10.1073/pnas.97.25.13961>

Anastasiia Borys
Rivne State University for the Humanities
Rivne

(Supervisor – PhD in Pedagogical Sciences, Associate Professor at the Department of English Language Practice and Teaching Methodology of Rivne State University for the Humanities N. V. Kvasnetska)

THE CONCEPT OF ERRORS IN FOREIGN LANGUAGE LEARNING

Errors are an integral part of language acquisition. An error, in the context of language learning, refers to a deviation from the target language's rules, conventions, or norms. It represents a discrepancy between a learner's intended communication and the actual linguistic output produced.

Errors can occur at various levels of language, including pronunciation, grammar, vocabulary, and discourse. They can take different forms, such as mispronunciations, grammatical inaccuracies, incorrect word choices, or inappropriate language use in specific contexts.

Errors can stem from a variety of sources. They may arise due to the influence of the learner's native language, where structures or patterns differ from the target language. They can also result from overgeneralization of language rules, incomplete understanding of grammar or vocabulary, or a lack of exposure to authentic language use.

In linguistics, according to J. Richards, an error is the use of a word, speech act or grammatical items in such a way that it seems imperfect and significant of an incomplete learning (Richards & Schmidt, 2002: 184). It is considered by Norrish as a systematic deviation which happens when a learner has not learnt something, and consistently gets it wrong (Norrish, 1983: 7).

It is important to note that errors are not considered mistakes or failures. Rather, they are viewed as a natural and expected part of the language-learning process. Errors indicate that learners are actively engaged in experimenting, exploring, and applying their developing language skills. They reflect learners' attempts to internalize and integrate new linguistic knowledge into their communicative repertoire.

Errors play a significant role in language learning as they provide valuable information about learners' progress, cognitive processes, and the underlying rules of their developing interlanguage. By analyzing errors, educators can gain insights into learners' strengths, weaknesses, and areas requiring further instruction.

Furthermore, errors create learning opportunities. They serve as teachable moments, enabling educators to provide targeted feedback, explanations, and corrective guidance. Through error correction, learners can refine their language skills, deepen their understanding of the language's intricacies, and progress toward greater accuracy and fluency.

As learners advance in their language proficiency, they gradually develop self-monitoring and self-correction abilities. They become more proficient at recognizing and rectifying their own errors, demonstrating increased language autonomy and metalinguistic awareness.

Far from being a nuisance to be eradicated, errors are, as Selinker indicates, significant in three respects (Selinker, 1969: 121):

- errors are important for the language teacher because they indicate the learner's progress in language learning;
- errors are also important for the language researcher as they provide insights into how language is learned;
- errors are significant to the language learner himself/herself as he/she gets involved in hypothesis testing (Selinker, 1969: 121).

To conclude, making mistakes is an important learning opportunity. Mistakes force us to explore alternatives. They require us to re-examine an issue and think creatively to find or develop other solutions or approaches. Mistakes teach us what doesn't work and encourage us to create new ways of thinking and doing.

REFERENCES:

- Norrish, J. (1983). *Language learners and their errors*. London: Macmillan Press. P. 7.
- Richards, J. & Schmidt, R. (2002). *Dictionary of language teaching and applied linguistics*. 3^d ed. London: Longman. P. 180-186.
- Selinker, L. (1969). *Interlanguage*. IRAL, 3. P. 114-132.

Анастасія Воронай

*Луцький національний технічний університет,
Луцьк*

(Науковий керівник – канд. психол.н., доцент кафедри іноземної та української філології ЛНТУ Губіна А.М)

ВИКОРИСТАННЯ ONLINE РЕСУРСІВ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Інформаційні технології стали невід’ємною частиною сучасного суспільства, вони проникли у всі сфери життя людей, і освіта не стала винятком (Карпушина, 2018: 81). Все частіше використовуються інтернет-платформи для навчання, які пропонують нові можливості для вивчення іноземних мов, зокрема: створення єдиного мовного простору, інтерактивність процесу навчання, мультимедійність та ін. Інтернет-ресурси передбачають використання не тільки текстових, гіпертекстових або графічних матеріалів, але й аудіо- і відеофайлів, анімації тощо.

Розглянемо кілька онлайн-ресурсів, їхні недоліки та переваги.

1. *Duolingo* – одна з найвідоміших платформ для вивчення англійської мови. Курс вивчення мови побудований дуже зручно: спочатку вивчається лексика, потім граматики, далі усі отримані знання закріплюються на вправах, таких як переклад, правопис, аудіювання та читання. При цьому система автоматично визначає рівень знань учня та приділяє увагу найбільш складним для нього вправам. Беззаперечною *перевагою* *Duolingo* на думку викладачів та користувачів (Мазайкіна, 2017: 61) є те, що він абсолютно безкоштовний. Вивчати мову можна на сайті за своїм ПК, а також з використанням мобільної версії. *Недоліком* *Duolingo* є те, що система більше сфокусована на освоєнні правил, ніж на розмовній практиці. Такий метод навчання буде ідеальним для новачків та просунутих користувачів.

2. *Begin English* – цей сайт надає можливість вивчати мову з нуля. Тут можна знайти відео з субтитрами, онлайн-радіо (BBC World та інші), програми (для збільшення словникового запасу, для вивчення неправильних дієслів та ін.), переклади пісень, розмовник, книги для читання, вивчення мови. Радіомовлення є чи не найбільшою *перевагою*, оскільки прослуховування живого іноземного мовлення сприяє кращому вивченню англійської мови та розвитку навичок розуміння мовлення носіїв мови. Пропонуються заняття, які укомплектовані за рівнями навантаження. Після закінчення певної теми є можливість перевірити власні знання (Мазайкіна, 2017: 56). Даний сайт легкий у користуванні, його можна рекомендувати старшим учням, студентам і дорослим, але не маленьким дітям.

3. *LingQ* – ресурс, який надає базу онлайн-уроків і величезну онлайн-бібліотеку матеріалів. Додаток дозволяє читати, перекладати та слухати різні тексти англійською мовою. *Перевагою* програми є так звані *Ling-ви*: це вибрані користувачем незнайомі слова, які при повторній появі в новому тексті виділятимуться певним кольором залежно від складності

запам'ятовування. *Недоліком* LingQ є те, що в безкоштовній версії кількість створюваних Ling-ів обмежена. Крім того, спілкування з викладачами та перевірка письмових завдань експертами є платними.

4. *Babbel* – незважаючи на те, що цей сервіс досі не підтримує українську мову, це не є причиною оминати його стороною. *Його перевага* – це можливість вивчати та вдосконалювати мови, які рідко зустрінеш в інших сервісах. Насамперед, Babbel допомагає у розвитку навичок спілкування, при цьому приділяється необхідна увага правильним граматичним конструкціям. Але є й *недоліки*: неідеальний інтерфейс, обмежена функціональність без підключення до Інтернету порівняно з веб-версією, особливо у порівнянні з Duolingo, і це, враховуючи платний характер сервісу, є важливою проблемою.

5. *HiNative* – своєрідна соціальна мережа для тих, хто прагне вивчити англійську за допомогою спілкування з іншими людьми. Вона вирізняється можливістю живого спілкування з носіями мови, що дозволяє користувачам навчитися правильної вимови. Автором ресурсу є японський розробник Яньян Хи, який створив відомий проєкт Lang-8 (Калиновська, 2020: 46-47). Власне, з нього і почалася історія *HiNative*: з березня 2017 р. реєстрація на Lang-8 була обмежена, всіх нових користувачів перенаправляли на новий ресурс. *HiNative* – чудовий варіант для позакласної роботи та прекрасна можливість надати користувачам приклад правильної вимови. Зареєструвавшись у додатку, учні зможуть ставити учасниками спільноти питання, пов'язані з перекладом слів або фраз, основними правилами граматики, правильною вимовою, навичками письма. *HiNative* цікавий усім користувачам незалежно від віку, адже досвід спілкування у соцмережах є практично у кожного.

Погоджуємось з Калиновською І. та Шереметою Н. (Калиновська, 2020:48), які вказують, що використання онлайн-ресурсів для вивчення іноземної мови дозволяє прискорити формування й розвиток навичок і вмінь учнів у продуктивних видах діяльності, підвищує мотивацію, інтерес до вивчення англійської мови, стимулює розвиток пізнавальної та творчої активності. Спілкуючись у мовному середовищі, користувачі опиняються в реальних життєвих ситуаціях і підключаються до вирішення широкого кола реалістичних завдань. Завдяки цьому учні навчаються спонтанно й адекватно реагувати на репліки, що стимулює створення оригінальних висловлювань, увага насамперед сконцентрована на використанні форм. Навчання граматики відбувається опосередковано, виключаючи власне вивчення граматичних правил. Перевагами комп'ютера є те, що він є лояльним до відповідей, завдяки чому розвивається самостійність учнів і створюється сприятлива соціально-психологічна атмосфера на занятті, надаючи учням впевненості в собі, що є важливим фактором для розвитку індивідуальності.

Таким чином, онлайн-ресурси є джерелом додаткової інформації, засобом засвоєння і повторення вивченого лексичного і граматичного матеріалу. Вони є невід'ємною складовою частиною у вивченні іноземної мови і можуть бути використані як засіб автентичного спілкування з носіями мови на актуальні теми, листування між окремими учнями і між цілими класами та школами, для обміну інформацією між навчальними закладами різних міст чи країн, участі в онлайн-конференціях, семінарах, вебінарах тощо.

ЛІТЕРАТУРА:

Калиновська І., Шеремета Н. Сучасні онлайн-ресурси для вивчення англійської мови. *Наукові записки Міжнародного гуманітарного університету* : [збірник]. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2020. Вип. 32. С.45-48. URL : <http://www.sci-notes.mgu.od.ua/32> (дата звернення: 24.04.2024).

Карпушина М., Шумило І. Використання освітніх інтернет-платформ у навчанні іноземної мови. *Вісник Національного університету Львівська політехніка. Інформатизація вищого навчального закладу*. 2018. С. 81-86. URL : <https://ena.lpnu.ua:8443/server/api/core/bitstreams/d27b4789-1142-43f4-9faf-6922c672b230/content> (дата звернення: 24.04.2024)

Мазайкіна І. О., Ямчинська Т. І., Громов Є. В. Особистісно орієнтовані технології навчання іноземних мов. Вінниця: 2017. 76 с. URL: <https://library.vspu.net/jspui/bitstream/123456789/7742/1/Personality%20oriented%20technologies%20of%20teaching%20foreign%20languages.pdf> (дата звернення: 24.04.2024)

Marianna Darash
Rivne State University of the Humanities
Rivne

*(Supervisor – PhD in Psychology, Professor's assistant of
the Department of English Language Practice
and Teaching Methodology of
Rivne State University of the Humanities E. E. Ivashkevych)*

EDUCATIONAL ACTIVITY AND ITS TWO SUBSYSTEMS

Educational activity has two subsystems. The first subsystem is regarded as an act of cognition and is realized by students through the assimilation of existing experience. The second subsystem is activity training, aimed at ensuring the conditions for a successful cognition.

Thus, learning is a system of organizing ways of transferring to a person knowledge, skills and abilities, types and modes of activity. Training takes place in the form of cooperation, joint activities of pupils and teachers.

Learning as an activity takes place where human actions are guided by the conscious aim of learning knowledge, skills and abilities. Training places certain demands on cognitive processes: memory, flexibility of mind, intelligence, attention, etc. In the process of cognitive activity, the pupil acquires the knowledge necessary for solving problems (Mykhalchuk & Ivashkevych Er., 2021).

Knowledge is a set of concepts that are organized in the system. Knowledge is easy to use if stored in memory as a system.

In pedagogical practice, knowledge is used in three most important meanings: the results of the assimilation of content, as the content of learning and as a science. Each of these values corresponds to specific forms of cognition. Thus, the content of learning is the result of scientific analysis by scientists and educators in order to reflect the branch of their science in each discipline.

Skills are actions that are formed by repetition and characterized by a high degree of assimilation and the lack of conscious regulation and control. The general law of skill development consists in the fact that when faced with a new problem or task, a person initially attempts to use those techniques of the activity that it already possesses.

Ability is a human-assimilated way of performing an action, provided with a combination of knowledge and skills acquired. Skills are formed through exercises. Distinguish elemental skills and abilities that carry one or another degree of skill.

Educational activity has a phase character. The first phase is characterized by awareness of the situation, the general consciousness increases to perform a long mental work. In the second phase there is an unstable adaptation – the system of motives, needs and interests in close interaction with volitional activity creates the preconditions for further adaptation to educational activity. The third

phase is a period of stable adaptation, when the goal is fully realized and conditions for its realization appear, the entire system of levels of activity comes in line with the main goal of learning.

One of the fundamentals of personality psychogenesis is the knowledge and transformation of the person of the world around him. Own experience, successes and mistakes, joys and grief, a person forms a model of the world, which is the central part of her mental life. This model is usually described in the form of the interaction of such large blocks as mental functions, the structure of values, censorship and the system of psychological protection – barriers.

Cognition is the process of reflection and reproduction of reality in thinking, the interaction of the subject and object, as a result of which there is a new knowledge about the world. One of the main elements of sensual-acoustic activity is living contemplation, which is carried out in such forms as feeling, perception, imagination, the concept (Mykhalchuk & Khupavsheva, 2020).

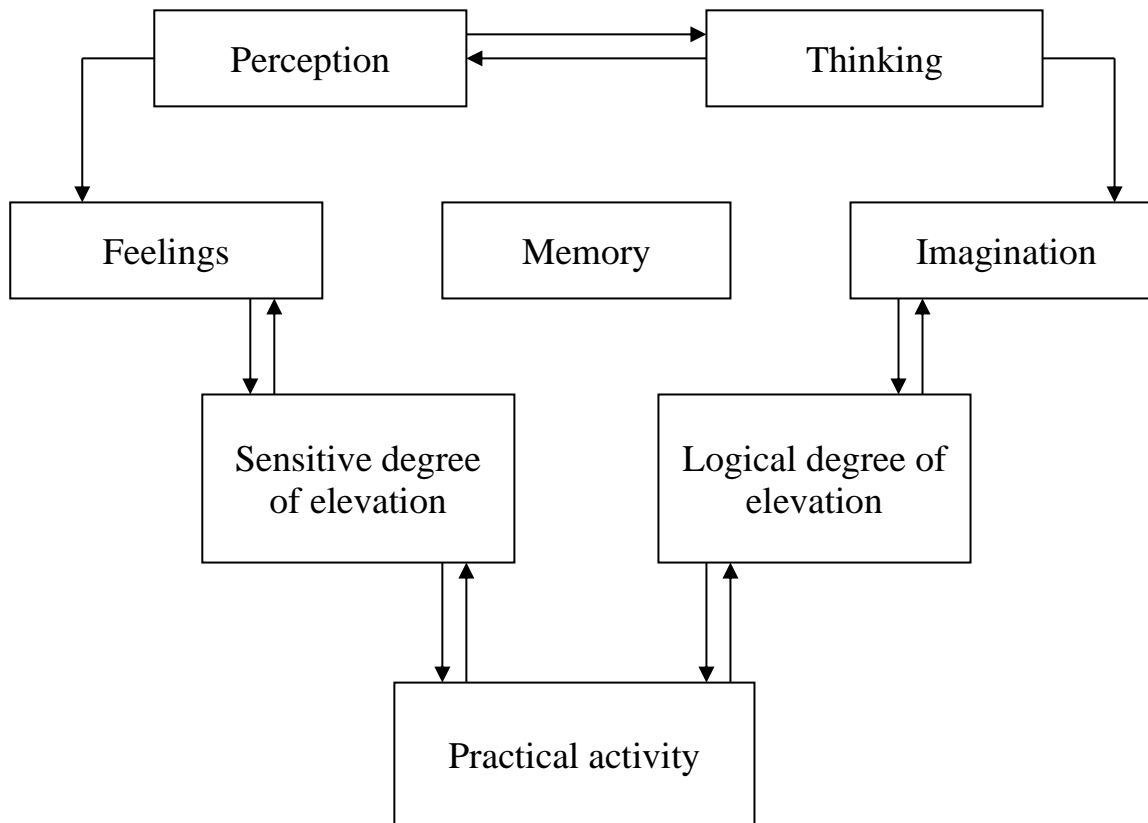
Cognitive, that is, the cognitive sphere of personality has a fundamental load in terms of constructing a model of the world. Among the cognitive processes distinguish the sensation and perception, memory, thinking and imagination, attention. The scientific and psychological approach requires an analytical review of the processes of cognition, but in real mental life all these processes are merged, united and depend on the structure and content of the person, his/her motives, the global goal, and so on.

A person carries out cognitive activity, because she actively sets goals, tries to achieve it. Cognition is not a passive process; it is always combined with the transformation of the learned. In the knowledge distinguish two degrees – so-called sensory reflection and abstract theoretical. To the first degree belong to the feelings, directly related to the influence of objects on the senses. Physiologically, this knowledge is provided by the activity of the first signaling system.

Feelings, perceptions and representations exist both in man and in animals. However, these forms of sensory reflection in them are not identical. Work and speech have shaped specifically human sensations and perceptions that are different in meaning, physiological mechanisms, and place in the process of cognition. In animals, this is usually the highest form of orientation, and in humans, the initial form of knowledge.

The second level of knowledge is logical knowledge – it is peculiar to a man. It includes thinking and imagination. Thinking is based on sensory knowledge and proceeds in the form of both images and concepts, highlighting the essential links between objects and phenomena. The imagination is to create images of objects and processes that people do not perceive, which may not exist in the environment. Thinking and imagination are the basis of specifically human knowledge, the transformative function of human intelligence, productivity and creative activity of the individual. Memory provides the integrity and development of the personality of a person, occupies a central position in the system of cognitive activity. This is evident from Figure 1 (Костюк, 1989).

Consequently, the intellectually creative, cognitive sphere of the individual provides a dynamic reflection of reality and its transformation, the formation of the experience, the construction of a model of the world, the regulation of activity. In this area, specifically interacting mental processes, providing a single flow of a coherent conscious reflective and transformative productive activity (Mykhalchuk, Levchuk, Ivashkevych Er., Yasnohurska & Cherniakova, 2021).

Fig. 1. The structure of the cognitive sphere of the person

Under the senses understand the reflection in the cerebral cortex of certain properties of objects and phenomena of the surrounding world with their direct effect on the sensory organs. It is believed that the sensation is a primary mental cognitive process. In feelings, the person opens up colors and sounds, incense and taste, weight, heat or cold of things that surround him. In addition, feelings give information about changes in their own body: a person feels a disorder in the functioning of the internal organs, the position and movement of his body and its individual parts. In accordance with the main organs of the sensation there are different sensations: visual, auditory, olfactory, taste, tactile, motor, organic, vibration, sense of equilibrium, etc. The learning process should be structured in such a way that the pupils' activities include auditory, motor, visual, touch and other senses. This improves the learning of learning material.

REFERENCES:

Костюк Г.С. Мислення і його розвиток. Про психологію розуміння. *Навчально-виховний процес і психічний розвиток особистості*. К., 1989. 432 с.

Mykhalchuk, N. & Ivashkevych, Er. (2021). The empirical research of understanding contemporary poetry by future philologists. *Social Science Research Network (SSRN)*. URL: <https://ssrn.com/abstract=3912159>.

Mykhalchuk, N. & Khupavsheva, N. (2020). Facilitation of the Understanding of Novels by Senior Pupils as a Problem of Psycholinguistics. *Psycholinguistics. Психолінгвістика. Психолінгвістика: зб. наук. праць. Серія: Психологія*, 28(1), 214–238. Переяслав-Хмельницький: ФОП Домбровська Я.М. 444 с. DOI: <https://doi.org/10.31470/2309-1797-2020-28-1-214-238>

Mykhalchuk, N., Levchuk, P., Ivashkevych, Er., Yasnohurska, L. & Cherniakova, O. (2021). Psycholinguistic specifics of understanding by Ukrainian students the principles of nomination of linguocultural models “clothing” in English and Ukrainian. *Psycholinguistics. Психолінгвістика. Психолінгвістика*, 29(2), 195–237. Переяслав-Хмельницький: ФОП Домбровська Я.М. DOI: <https://doi.org/10.31470/2309-1797-2021-29-2-195-237>

Oksana Demkovets
Rivne State University of the Humanities
Rivne

*(Supervisor – PhD in Psychology,
Associate Professor at the Department of English Language Practice
and Teaching Methodology of
Rivne State University for the Humanities D. O. Bihunov)*

THE VALUE AND A PLACE OF SOUND EQUIPMENT IN TEACHING A FOREIGN LANGUAGE

In the arsenal of modern methods of teaching foreign languages there are many auxiliary means – from a textbook or tape recorder to the use of the Internet or television.

In teaching a foreign language, the focus should be on the audio-technical aids, through which one can record and demonstrate a foreign language both during the classroom and the extra-curricular activity of a teacher.

With the help of a phonogram, you can create to a certain extent an artificial foreign language environment, and the foreign language environment, as you know, positively ponders the process of learning a foreign language. Of particular importance is the foreign language environment in the case when a foreign language needs to be used for communication. Such a necessity necessarily occurs when one who studies a foreign language, is in the country of the language taught. In order to meet their needs and perform certain functions in a society, people should turn to other people, exchange thoughts, utter or write foreign words and sentences. However, this is not the best way to quickly learn a foreign language; in this case, an adult plunge into a chaotic accumulation of different foreign language structures – such as phonetic, lexical and grammatical ones, which carry the use of this language automatically, having a huge experience behind them (Ніколаєва, 2002).

But knowledge of the theory, a conscious approach to the study of a foreign language plays an important role. Purely “practical” study of the language of someone else rarely leads to the fact that, using a foreign language, a person does not notice his serious mistakes, even though the act of communication is not violated. Such conditions cannot be in a general education school or even at a school with teaching a number of subjects in a foreign language; therefore, students do not feel the practical need to communicate only in a foreign language. Such a situation can only be created over a period of time if the teacher skillfully teaches his subject and fluent in a foreign language. But without the use of the original foreign language, without songs reproduced from the phonogram, the actions of the teacher would be insufficient.

The carefully selected material, that is, the concentrate of everything that is most needed, has significant advantages over linguistic chaos that surrounds the student in the country of the learned language. Scientifically selected linguistic units, grounded methods of their use with the help of sound equipment can substantially compensate for the lack of natural language environment, which certainly

accelerates the study of foreign languages. Not episodic, and the systematic application of sound materials, and above all relevant educational original phonograms leads to the establishment of “foreign language micro-atmosphere”, the value of which is difficult to overestimate.

Creating an artificial foreign language environment in a foreign language lesson, during extracurricular activities in a foreign language, as well as in breaks and in other conditions, the ease of perception of a foreign language is known to greatly improve the learning process, makes students “speech actions”, makes them “listening experience”. The circumstances in which they are contribute to the long memorization of the language lobes that were used, contribute to the development of automated skills of speaking in a foreign language (Падалко, 2006).

But the phonogram not only creates an artificial foreign language. With its help you can improve the efficiency of the learning process, because it opens the ability to demonstrate and record a foreign language for the analysis of errors in the class. And you can show the phonogram anyway: with pauses, without pausing, with repeated repetition of individual elements of the phonogram, etc. Of particular significance is such a work when a teacher shows samples of a foreign language spoken by a foreign specialist, or demonstrates the language of different people. This allows the students (and sometimes the teacher) to mimic all that is inherent in a foreign language (rhythm, melody, emphasis, etc.). The feasibility of using the original foreign language is beyond doubt, because students must follow only the true samples, the best samples can only be played with the help of a phonogram.

The educational phonogram helps both the teacher and students to overcome the tradition. It was still believed that the mass study of a foreign language is inextricably linked primarily with the textbook. At the same time, all forms of speech activity – both written and oral – were carried out, as a rule, by textbook. The appearance of sound recording as a new auxiliary means of learning does not void the textbook and its functions, but somewhat restricts them. The use of phonograms raises a new question: how to coordinate and correlate oral and written forms of work in teaching. Undoubtedly, when working out the linguistic material intended for oral forms of educational work, it is necessary to use the phonograms as often as possible and most effectively, leaving the textbook mostly the forms of work that should be related to reading and writing.

REFERENCES:

Ніколаєва С.Ю. Методика викладання іноземних мов. Київ: Ленвіт, 2002. 328 с.

Падалко О. Механізм організації процесу навчання мовлення на уроках англійської мови в середніх школах. *Англійська мова та література. №2*. Харків: Основа, 2006. С. 19-30.

Anastasiia Demchenko
Rivne State University of the Humanities
Rivne

*(Supervisor – PhD in Psychology,
Associate Professor at the Department of English Language Practice
and Teaching Methodology of
Rivne State University for the Humanities D. O. Bihunov)*

THE WAYS OF TEACHING A MONOLOGUE AT SECONDARY SCHOOL

Nowadays, at secondary school the teaching of monologue speech is not always given enough attention. This position is erroneous, because it is this aspect of learning that disciplines thinking, teaches to think logically and accordingly build pupils' statements in such a way as to "bring" their thoughts to the listener.

Communication in its oral form, mastering which is one of the main tasks of learning a foreign language at school for practical purposes, is carried out through listening and speaking. The teacher who transmits information to others performs the action of speaking, and all who listen to him/her perform the act of listening. Oral communication, which is carried out in one-sided speech, when one person speaks with a detailed statement, and the other one – only perceives his/her speech, and then such oral speech acquires a monologue form. Extended statements during monologue speech are based on the internal logic of the development of the speaker's thoughts and on the context of the whole statement, taking into account the situation of communication (Arbuthnott & Frank, 2000).

Monologue speech is a coherent continuous statement of one person, addressed to one or more partners. The purpose of such a statement is usually the need to influence other people in some way, to convince them with something. Monologue speech is closely related to dialogic speech. Most often, a monologue is a special case of dialogic speech, when the statement of one of the partners is presented in an expanded form as a complete message. Therefore, during studying the person's speech, the monologue form is a further development of detailed utterances in the system of a dialogic speech.

Pupils begin detailed monologue utterances only when they master the language material in dialogic exercises to the extent necessary for the organization of monologue utterances based on different grammatical structures. Monological utterances, larger in volume, pupils learn at a stage when they have already accumulated sufficient language material and they are able to use it freely in oral form. This allows pupils to pay full attention to the logical sequence of phrases when they are expressing their own opinion in a foreign language (Aleksandrov, Memetova & Stankevich, 2020).

One of the main tasks of teaching monologue speech is the development of oral language skills. The ability to understand spoken language and express one's thought is necessary for many

people; this is due to the growing of political, economic, cultural ties between our country and many other countries all around the world.

A monologue is an organized type of oral speech with the aim directly influence on the partner of communication or the audience, which involves the utterance of one person. Monologue speech is characterized by certain communicative, psychological and linguistic features that the teacher has to take into account in the process of learning this type of speech activity (Nohachevska & Lohvina, 2021).

Monologue speech performs the following *communicative functions*:

1) the informative one – the message of information about objects or events of the environment, a description of phenomena, actions, conditions;

2) the influential function – the incitement to the action or prevention of undesirable action, belief in the justice or injustice of certain views, opinions, actions, beliefs;

3) the expressive (emotionally expressive) one – the use of speech communication to describe the state in which the speaker is to relieve emotional tension;

4) the entertaining function – a performance of a person on stage or among friends to entertain the audience (for example, art reading, storytelling in an informal conversation);

5) the function of ritual-cult – the utterances during any ritual rite (Batel, 2020).

Each of these functions has its own specific linguistic means of the expression, appropriate psychological stimuli and the purpose of the expression (for example, stylistically neutral message, a desire to persuade the listener or in some other way to influence him).

REFERENCES:

Aleksandrov, A.A., Memetova, K.S. & Stankevich, L.N. (2020). Referent's Lexical Frequency Predicts Mismatch Negativity Responses to New Words Following Semantic Training. *Journal of Psycholinguistic Research*, 49, 187–198. <https://doi.org/10.1007/s10936-019-09678-3>.

Arbuthnott, K., & Frank, J. (2000). Executive control in set switching: Residual switch cost and task-set inhibition. *Canadian Journal of Experimental Psychology*, 54, 33–41. <https://doi.org/10.1037/h0087328>.

Batel, E. (2020). Context Effect on L2 Word Recognition: Visual Versus Auditory Modalities. *Journal of Psycholinguist Research*, 49, 223–245. <https://doi.org/10.1007/s10936-019-09683-6>.

Nohachevska, I. & Lohvina, O. (2021). Psychological approaches for building up a monologue-story. *Збірник наукових праць “Проблеми сучасної психології”*, 52, 204–224. <https://doi.org/10.32626/2227-6246.2021-52.204-224>

Юлія Демчук

Рівненський державний гуманітарний університет

Рівне

(Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри практики англійської мови та методики викладання РДГУ Кваснецька Н.В.)

ІНТЕРАКТИВНЕ НАВЧАННЯ НА УРОКАХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Сучасне суспільство ставить перед освітою нові завдання, серед яких важливим є підготовка осіб, здатних приймати критичні рішення та ефективно взаємодіяти у швидкозмінній реальності. Активність, самостійність, творчість та здатність до адаптації стають ключовими характеристиками особистості на сучасному етапі, і їх формування вимагає впровадження нових підходів до навчання.

У зв'язку з цим виникає необхідність в застосуванні інноваційних, нетрадиційних та методів навчання, спрямованих на розвиток критичного мислення. Наприклад, у Концепції Нової української школи підкреслено значення використання таких методів: «У процесі навчання будуть використовуватися методи, які вчать робити самостійний вибір, пов'язувати вивчене з практичним життям, враховують індивідуальність учня» (Гриневиц, 2016).

У цьому контексті питання ефективності навчання іноземних мов учнів початкової школи є надзвичайно актуальним. Один із перспективних підходів до вдосконалення цього процесу – це використання інтерактивного навчання на уроках іноземних мов.

Вивченню проблеми використання інтерактивних методів навчання приділяли увагу та внесли значний внесок видатні сучасні та зарубіжні науковці: В. Беспалко, В. Монахова, О. Пометун, Л. Пироженко. Вони тлумачать інтерактивність у навчанні як здатність до взаємодії, спілкування, діалогу та активної діяльності. Їх дослідження показують, що використання інтерактивного навчання значно підвищує засвоєння матеріалу, оскільки воно впливає не лише на свідомість учня, але й на його емоційну сферу.

Інтерактивне навчання відображає сучасні тенденції в освіті, спрямовані на активну участь учнів у навчальному процесі, створення стимулюючого середовища для їхнього особистісного розвитку та залучення до співпраці та взаємодії. Використання інтерактивних методик на уроках іноземних мов в початковій школі може значно збільшити мотивацію учнів, поліпшити їхні комунікативні навички та сприяти кращому засвоєнню мовного матеріалу.

Завдяки інтерактивному навчанню на уроках іноземної мови учнів початкової школи:

- Забезпечується активна участь кожного учня в процесі навчання, сприяючи залученню різних типів навчальних інтересів та стилів вивчення (Гадкевич, 2004).
- Створюються умови для практичного використання мовленнєвих навичок у реальних ситуаціях, що допомагає у формуванні комунікативної компетентності.

- Відбувається інтеграція мовленнєвих навичок з іншими аспектами навчання, такими як культурологічний контекст, творчість та співпраця.
- Забезпечується індивідуалізація навчального процесу, що дозволяє враховувати потреби кожного учня та його темп навчання.
- Стимулюється розвиток критичного мислення та вміння аналізувати та оцінювати отриману інформацію.
- Підвищується мотивація до вивчення мови через застосування цікавих ігрових форматів, інтерактивних вправ та використання технологій.
- Формується позитивне ставлення до іноземної мови та культури країн, де вона є офіційною, що сприяє більш глибокому розумінню світу (Гадкевич, 2004).
- Розвивається співпраця та комунікація між учнями, що сприяє формуванню навичок співпраці та колективної роботи (Новітні технології).
- Забезпечується більш ефективне запам'ятовування матеріалу завдяки використанню різноманітних засобів і методів (Інтерактивні методи, 2015).
- Розвивається творче мислення та вміння вирішувати проблеми, що допомагає учням в адаптації до різних ситуацій у мовному середовищі (Інтерактивні методи, 2015).

На разі є гостра потреба у покращенні результативності навчання інтрактивне навчання ж в свою чергу може забезпечити кращу засвоєність матеріалу, більш активну участь учнів та більш стійке засвоєння мовних навичок. А також, сприяє розвитку комунікативних навичок, що є важливим аспектом у сучасному світі, де спілкування з різними культурами та національностями стає все більш важливим (Новітні технології).

Отже, для забезпечення якісної та ефективної освіти вчителям варто приділити належну увагу цьому засобу навчання.

ЛІТЕРАТУРА:

Гадкевич, Л. Інтерактивні технології. *Завуч*. 2004. №6. С. 9-12.

Гриневич, Л. (2016). Концепція Нової української школи. URL: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/ua-sch-2016/konczepczyia.html>

Інноваційні технології в початковій школі. Київ: Шкільний світ, 2008. 112с.

Інтерактивні методи навчання / за заг. ред. П.Шевчука і П.Фенриха. Щецін: Вид-во WSAP, 2005. 170 с.

Новітні технології навчання учнів на уроках. Презентація. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-pedrada-na-temu-novitni-tehnologi-na-urokah-140866.html>

Пометун, О., Пироженко, Л. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід. Київ. 2011. 135 с.

*Ірина Дем'янчук
Лариса Анатоліївна Середюк
Рівненський державний гуманітарний університет
Рівне*

РОЛЬ ІГРОВИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНИМ МОВАМ

Анотація. Стаття розглядає роль ігрових педагогічних технологій у навчанні іноземних мов. Поняття ігрових педагогічних технологій визначається як широка група методів та прийомів, що використовуються для організації навчального процесу через різноманітні педагогічні ігри. Особливу увагу приділяється специфічним характеристикам педагогічної гри, таким як чітко поставлена мета навчання та відповідний педагогічний результат. Автори розглядають переваги ігрових педагогічних технологій над традиційними методами навчання іноземних мов, зокрема їх ефективність у залученні учнів до активного навчального процесу та розвитку мовних, культурних та соціальних компетенцій. На основі аналізу досліджень висунуто висновок про важливу роль ігрових освітніх технологій у підвищенні якості навчання іноземних мов та комплексному розвитку учнів.

Ключові слова: гра, ігрові педагогічні технології, навчання іноземних мов, мотивація навчання, мовні навички.

THE ROLE OF GAME-BASED EDUCATIONAL TECHNOLOGIES IN FOREIGN LANGUAGE TEACHING

Abstract: The article explores the role of game-based pedagogical technologies in foreign language teaching. The concept of game-based pedagogical technologies is defined as a broad group of methods and approaches used to organize the educational process through various pedagogical games. Special attention is paid to the specific characteristics of pedagogical games, such as clearly defined learning objectives and corresponding pedagogical outcomes. The authors examine the advantages of game-based pedagogical technologies over traditional methods of teaching foreign languages, particularly their effectiveness in engaging students in active learning processes and developing linguistic, cultural, and social competencies. Based on research analysis, a conclusion is drawn regarding the important role of game-based educational technologies in improving the quality of foreign language teaching and the comprehensive development of students.

Keywords: game, game-based pedagogical technologies, foreign language teaching, learning motivation, language skills.

DIE ROLLE DER SPIELBASIERTEN BILDUNGSTECHNOLOGIEN IM FREMDSPRACHENUNTERRICHT

Zusammenfassung: Der Artikel untersucht die Rolle der spielbasierten pädagogischen Technologien im Fremdsprachenunterricht. Das Konzept der spielbasierten pädagogischen Technologien wird als eine breite Gruppe von Methoden und Ansätzen definiert, die zur Organisation des Unterrichtsprozesses durch verschiedene pädagogische Spiele verwendet werden. Besonderes Augenmerk wird auf die spezifischen Merkmale pädagogischer Spiele gelegt, wie zum Beispiel klar definierte Lernziele und entsprechende pädagogische Ergebnisse. Die Autoren untersuchen die Vorteile spielbasierter pädagogischer Technologien gegenüber traditionellen Methoden des Fremdsprachenunterrichts, insbesondere ihre Wirksamkeit bei der Einbindung der Schüler in aktive Lernprozesse und bei der Entwicklung sprachlicher, kultureller und sozialer Kompetenzen. Basierend auf der Analyse von Forschungsergebnissen wird der Schluss gezogen, dass spielbasierte Bildungstechnologien eine wichtige Rolle bei der Verbesserung der Qualität des Fremdsprachenunterrichts und der umfassenden Entwicklung der Schüler spielen.

Schlüsselwörter: Spiel, spielbasierte pädagogische Technologien, Fremdsprachenunterricht, Lernmotivation, Sprachkenntnisse.

Постановка проблеми. Гра, хоч і початково представлена як форма відпочинку й розваги, може еволюювати в контексті навчання, творчості та терапії, відкриваючи можливості для застосування у професійній сфері. Даний принцип особливо застосовується до навчальної дисципліни “Іноземна мова”, незважаючи на те, що її змістовий аспект переважно належить до сфери гуманітарного знання. Використання освітніх ігрових технологій може значно підвищити ефективність освітнього процесу, сприяючи не лише у реалізації конкретного курсу, але й у збільшенні мотивації та інтересу учнів до саморозвитку та самовдосконалення. Актуальність дослідження, яке міститься у даній статті, підтверджується зростаючим інтересом науковців до освітніх технологій, заснованих на принципах гри.

Аналіз досліджень і публікацій. Початкову дискусію стосовно дослідження феномену ігрових освітніх технологій відзначено ініціативою відомого педагога Т. Кривко-Апіняна, який розглядав їх як форму діяльності та психічного відображення, як модель поведінки та сприйняття дійсності, а також визначав роль гри в житті індивіда. Додаткові наукові розвідки щодо проблематики специфіки ігрових освітніх технологій проводили також сучасні фахівці у галузі філології, серед яких можна відзначити П. Підкасистого, Ж. Хайдарова, Г. Селевка та інших.

Мета – визначити роль ігрових освітніх технологій у навчанні іноземним мовам.

Виклад основного матеріалу дослідження. Під терміном ігрові педагогічні технології розуміється широка група методів та прийомів, які використовуються для організації навчального процесу за допомогою різноманітних педагогічних ігор (Ясногурська, 2021: 225). Відзначається, що, на відміну від простих ігор, педагогічна гра має специфічну особливість:

- Чітко поставлена мета навчання. Кожна педагогічна гра має конкретну ціль, яку педагог визначає перед початком гри. Ця мета може стосуватися різних аспектів навчання, таких як освоєння нового матеріалу, розвиток певних навичок або формування міжособистісних вмінь.
- Відповідний педагогічний результат. Педагогічна гра має призвести до певних результатів, які можна спостерігати або виміряти. Це може бути досягнення певного рівня знань, розвиток конкретних навичок або формування позитивних уявлень та ставлення до навчання. Цей результат може бути обґрунтованим, вираженим у певній формі і характеризується навчально-пізнавальною спрямованістю (Гавінська, 2015: 17).

Іншими словами, педагогічні ігри спрямовані на досягнення конкретних цілей в навчанні та мають спеціально розроблені правила та механізми, які сприяють формуванню певних навичок та знань учнів.

Л. Мелешко вважає, що ігри є набагато ефективнішим способом навчання порівняно зі стандартними пасивними методами навчання (наприклад, запам'ятовування правил) (Мелешко, 2017: 100). Це тому, що саме завдяки цьому досягається підвищення ймовірності того, що учні будуть активніше брати участь на уроках, і заохочує їх використовувати та, зрештою, вдосконалювати свою мову, навички критичного мислення та вирішення проблем, котрі постають в процесі вивчення іноземної мови. Зокрема, цей практичний досвід може допомогти учням зберегти інформацію, з якою вони стикаються під час гри.

Ігрові освітні технології відіграють важливу роль у процесі навчання іноземних мов. Вони стимулюють мовне спілкування, надаючи учням можливість використовувати мову в різних ситуаціях та сприяючи розвитку навичок мовлення та розуміння мовлення співрозмовника. Т. Шапотюк вважає, що ігри збільшують мотивацію учнів до навчання, роблячи його більш захопливим та цікавим. Під час гри учні отримують можливість практикувати різні аспекти мови, такі як читання, письмо, говоріння та слухання, що сприяє формуванню мовних навичок і вмінь (Шапотюк, 2016: 219). На думку Л. Пінчука, важливим аспектом є інтеграція культурних елементів у гру, що дозволяє учням краще розуміти культурний контекст мови (Пінчук, 2017: 121). До того ж, взаємодія з іншими учасниками гри сприяє розвитку соціальних навичок, таких як співпраця, толерантність та емпатія, що є важливими у міжнародному спілкуванні. Таким чином, ігрові освітні технології є не лише

ефективним засобом навчання іноземних мов, але і сприяють комплексному розвитку мовних, культурних та соціальних компетенцій учнів.

Висновки. Ігрові педагогічні технології визнаються широкою групою методів та прийомів, які застосовуються для організації навчального процесу через різноманітні педагогічні ігри. Вони виявляються ефективнішими в порівнянні зі стандартними пасивними методами навчання, оскільки стимулюють учнів до активної участі та дозволяють їм використовувати та вдосконалювати мовні навички, критичне мислення та вирішення проблем, а також покращують мотивацію до навчання. Таким чином, ігрові освітні технології відіграють важливу роль у навчанні іноземних мов, сприяючи комплексному розвитку мовних, культурних та соціальних компетенцій учнів.

ЛІТЕРАТУРА:

Гавінська Т. М. Ігри на уроках англійської мови як засіб формування комунікативної компетенції школярів: методич. посіб. Слобідко-Охрімівський НВК, 2015. 67 с.

Мелешко Л. В. Концепції мовної гри як теоретичні засади організації навчально-ігрової діяльності. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. Житомир, 2017. С. 99-102.

Пінчук Л. М. Використання ігрових педагогічних технологій у процесі формування англійськомовної компетенції. *Вісник Запорізького національного університету. Педагогічні науки*. 2017. № 1. С. 118-123.

Шапотюк Т. Ігрова діяльність у методиці викладання англійської мови. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки*. 2016. № 1. С. 217-220.

Ясногурська Л. Роль ігрових освітніх технологій у навчанні іноземним мовам. *Інноватика у вихованні*. 2021. Випуск 13. Том. 2. С. 223-231.

Inna Doroshko

*Rivne State University of Humanities
Rivne*

*(Supervisor – PhD in Psychology, Associate Professor
Rivne State University of the Humanities O. Ye. Verovkina)*

THE USAGE OF MULTIMEDIA TECHNOLOGIES AT THE ENGLISH LESSONS IN A SECONDARY SCHOOL

English is the most widely used language for communication in today's globalized world. Understanding of this language is crucial for one's growth on both personal and professional levels. The most recent multimedia technologies have been integrated into the English language learning process to increase its effectiveness. These innovative resources enable the customization, entertainment, and interest of learning experiences.

A variety of information displays methods, including an interactive text, graphics, animation, music, and video, are together referred to "multimedia". By taking into consideration different learning styles, this multimodal approach enhances comprehension and learning of the material. Multimedia uses a variety of media types to draw in and hold the attention of students.

Efficiency is enhanced by visual illustrations, diagrams, tables, etc. The Internet plays a key role by providing access to authentic materials: video, audio, and interactive exercises that immerse learners in real-world contexts to develop listening, speaking, reading, and writing skills.

Multimedia presentations are useful tools for English lessons. Educators can quickly and easily create interactive presentations by adding a text, photos, videos, and interactive elements using programs like Google Slides, Prezi, and Microsoft PowerPoint. These presentations accomplish the goals of providing fresh material, demystifying difficult concepts, and highlighting important points covered in lectures and courses.

In addition, interactive whiteboards are often used in classrooms. Teachers may use today's digital whiteboards to display multimedia information, annotate slides or photographs, and involve students into interactive activities. Teachers that encourage their students to solve issues by moving objects on the board or by coming up with their own solutions are fostering both experiential and collaborative learning (Shklyaruk, 2011:116).

Experienced teachers use such multimedia teaching tools as "sketching" or "scribing". One of the pioneers in the use of sketching as a productive and interactive didactic tool for conceptualizing information by both students and teachers was the American educator Paul Bogusch. He was one of the first to question the use of purely traditional approaches to learning and successfully demonstrated the effectiveness of incorporating sketching into the learning process (Soroka, 2015: 5).

Instantaneous multimedia audio files, movies, and interactive exercises are among the resources available for learning English on websites, learning portals, and video libraries. These

useful and entertaining materials allow students to practice language in authentic settings and enhance their language skills.

Multimedia technology integration into the classroom offers several advantages. Students are first and foremost encouraged to participate actively since it fosters the development of their critical thinking, creative, and problem-solving abilities. To show that they comprehend a range of ideas and topics, students can make their own multimedia presentations, infographics, or movies. Secondly, the multimedia approach considers individual needs and a variety of learning methods. Adding kinesthetic, aural, and visual elements allows learning approaches to be customized to meet the individual needs of every learner. Individualized evaluations, learning pathways, and focused feedback are all offered by adaptive learning systems.

Another benefit is the promotion of collaboration and effective communication. Collaborative multimedia projects help develop teamwork, negotiation skills, and the ability to communicate ideas clearly. Remote collaboration using digital tools prepares students for the demands of a globalized world. Finally, the integration of multimedia technologies into the learning process helps prepare students for the future labor market. They develop digital literacy, project management, problem solving and time management skills that are highly valued by employers.

A well-balanced mix of conventional and contemporary teaching techniques is required for maximum efficacy. Text books, lectures, and conversations are not entirely replaced by multimedia technology. For instance, teachers might utilize presentations to outline concepts and provide examples while instructing students about new grammatical structures. To aid students in remembering the content, the instructor might facilitate a conversation and offer corrections. This hybrid strategy maximizes the benefits of both methods while diversifying the learning process.

In order to maximize the benefits of multimedia technology in English language learning, it is necessary to create a supportive learning environment. This includes providing adequate technological infrastructure, access to resources, and support for both teachers and students. Recent experience shows that the material and technical base of educational institutions has been improved significantly, so multimedia presentations can be introduced into the learning process (Kademia, 2011).

It is also necessary to provide proper training and support to students so that they can effectively use multimedia tools and resources. Trainings, instructions, and online materials can help develop the necessary digital skills.

Regular evaluation and monitoring will ensure the effectiveness of the implementation of multimedia technologies. This will identify strengths and areas for improvement, as well as assess the impact on student learning outcomes.

Despite the many benefits of multimedia technology, the effective use of multimedia technology in English language teaching involves certain challenges that need to be overcome. First and foremost, it is important to ensure that your program's multimedia use meets your learning objectives and fits undoubtedly.

Secondly, it is important to consider the potential negative effects of excessive use of digital devices, including potential health risks and the difficulty of replicating face-to-face interactions.

Thirdly, a balance must be maintained between traditional and digital learning methods to protect diversity and maximize effectiveness.

The fourth, teachers need to stay up-to-date on multimedia resources, best practices, and trends.

Finally, governments must provide adequate resources and support to create a technologically favorable environment.

The introduction of multimedia technology into English language teaching opens up new opportunities to improve academic standards. These cutting-edge materials upgrade traditional teaching methods by enhancing learning through interaction, customization, and consideration of each student's specific needs and learning preferences.

The use of multimedia technology promotes critical thinking, creativity, and problem-solving skills, leading to more active participation. They foster collaboration, effective communication, and professional readiness for the digital age. However, effective implementation requires educators to develop professionally, work in technology-friendly workplaces, and overcome specific challenges.

By combining the advantages of traditional and cutting-edge methods, multimedia approaches have the potential to completely transform English language teaching, making it more efficient, interesting, and relevant to the needs of the modern world.

REFERENCES:

Gurevich R. S., Konoshevsky L.L., Shestopalyuk O.V. (2004). Modern information tools for teaching and learning. Vinnytsia: VDPU named after Mykhailo Kotsiubynskyi. 535 c.

Kademia M. Y., Shakhina I. Y. (2011). Information and communication technologies in the educational process: a study guide. Vinnytsia. 220 p.

Soroka T. V. (2015). Scrumbling as a Modern Form of Visualizing Educational Material. *English Language and Literature*. No. 16-18, pp. 5-11.

Shklyaruk G. O. (2011). Intensification of Foreign Language Teaching Using Computer Technologies. *English Language and Literature*. No. 22, pp. 2-3.

Ірина Костюк

*Рівненський державний гуманітарний університет
Рівне*

*(Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри
практики англійської мови та методики викладання РДГУ
Ветрова І.М.)*

THE IMPACT OF TEACHER PRESENCE ON STUDENT ENGAGEMENT

The modern rapidly evolving landscape of education is characterized by technological advancements and diverse learning modalities, but the significance of teacher presence remains undeniably prominent. The dynamic between teachers and students holds paramount significance in fostering an engaging and enriching learning environment. According to Dr. Kim Moore (2023), the interaction between teachers and students extends beyond the mere transmission of knowledge; it encompasses emotional support, guidance, and inspiration, shaping the educational journey profoundly. When teachers are actively present and engaged in the learning process, students are more likely to feel motivated, involved, and committed to their studies.

Understanding the impact of teacher presence on student engagement becomes imperative for educators, administrators, and policymakers alike. By clarifying the mechanisms through which teacher presence affects student engagement we contribute to the refinement of teaching methods and the enhancement of educational outcomes. The ongoing war in Ukraine has understandably cast a long shadow over the lives of young people, impacting their emotional well-being and capacity to focus in educational settings. In this challenging context, cultivating a strong teacher presence is of crucial importance to fostering a sense of stability and enabling effective learning to take place. Blended learning, which is now used in Ukrainian schools, emphasises the role of the teacher not only in the classroom but also in the online environment. As classrooms transition into virtual spaces and digital platforms become integral to educational delivery, the dynamics of teacher-student interactions transform. In this context, exploring how teacher presence manifests in both traditional and online learning environments becomes essential to discern its nuanced impact on student engagement.

“Presence from the teacher’s point of view is the experience of bringing one’s whole self to full attention to perceive what is happening in the moment” (Rodgers, C., & Raider-Roth, M., 2006). It is in tune with Dewey, who believes that teachers need to be “alive” to students’ reactions, carefully observing and analyzing them. They establish the atmosphere for interactions, showing enthusiasm, and nurturing a supportive emotional environment that is essential for successful learning. The presence of a teacher promotes meaningful communication that influences cognitive and social development. It fosters collaboration, unity, and open dialogue, both in and out of the classroom. Teacher presence goes beyond the traditional classroom setting to other areas like hallways,

cafeterias, and playgrounds, indicating the teacher's commitment to connecting with students through their knowledge and personal experiences (Dewey, J.,1933).

The issue of student engagement was discussed by Newmann F., Schlechty P., Kuh G., Chapman E., Fletcher A. and other scientists. Student engagement “refers to the degree of attention, curiosity, interest, optimism, and passion that students show when they are learning or being taught, which extends to the level of motivation they have to learn and progress in their education.” (EdGlossary, 2014) It's about motivating them to be actively involved in their education and empowering them to make decisions. The quality of student engagement is impacted by their relationships with the school community, teachers, peers, the teaching methods used, and the curriculum itself. It's essential to create a positive and supportive learning environment that encourages student involvement. Teachers have a crucial role in igniting students' interest and cultivating a shared enthusiasm for learning. However, students also have a responsibility to actively contribute to the classroom atmosphere, participate in decision-making, and shape their own educational journey.

Nowadays, there is a strong focus on online education, which has prompted experts to mainly talk about “teaching presence” instead of “teacher presence”. According to Acuña-Solano (2017), “teacher presence” denotes observable actions within the educational setting, and “teaching presence” encompasses a broader range of activities including course design, facilitation of discourse, and direct instruction. Teaching presence involves connecting with oneself, students, and the subject matter. This comprehensive approach emphasizes the active involvement of instructors, understanding of students' perspectives, and proficiency in the subject matter.

REFERENCES:

Acuña-Solano, J. (2017). Teaching Presence vs. Teacher Presence in Online Teaching [Blog post]. URL: https://issuu.com/jonacuso/docs/314_teaching_presence_vs._teacher_p

Dewey, J. (1933). *How We Think: A Restatement of the Relation of Reflective Thinking to the Educative Process*. Boston, MA: D.C. Heath & Co Publishers. URL: <https://bef632.wordpress.com/wp-content/uploads/2015/09/dewey-how-we-think.pdf>

GLOSSARY OF EDUCATION REFORM (2014). URL: <https://www.edglossary.org/student-engagement/>

Moore, K. (2023). The Profound Influence Teachers Have on the Shape of Students' Lives. LinkedIn. URL: <https://www.linkedin.com/pulse/profound-influence-teachers-shape-students-lives-dr-kim-moore>

Rodgers, C., & Raider-Roth, M. (2006). Presence in teaching. Teachers and Teaching: Theory and Practice. URL: https://www.researchgate.net/publication/228338408_Presence_in_teaching

Diana Koval
Rivne State University of the Humanities
Rivne

*(Supervisor – PhD in Psychology,
Associate Professor at the Department of English Language Practice
and Teaching Methodology of
Rivne State University for the Humanities D. O. Bihunov)*

THE ROLE OF PERCEPTION IN EFL STUDYING

The reform of the general education and secondary school implies the achievement of a new qualitative level of school's activity, which meets the conditions and needs of the society. When preparing young people for inclusion into a complex network of numerous social, political, ethnic, cultural, psychological, everyday, personal and other connections in the society. Also, the school must take into account the individual's and form a creative, active person capable of self-expression, self-improvement, self-esteem, tolerance, understanding of the value of another person, ability to communicate not only with a help of a native language, but at least one of the most common languages of the world.

Of particular importance in these circumstances there are the study of communication mechanisms and the discovery of productive conditions of the development of communicative activity at school practice of learning a foreign language.

The teacher faces the challenges of widespread use of active forms and teaching methods, which include, in particular, the use of technical means of training, giving more orientation to the occupation.

The history of the methodology of teaching a foreign language knows a lot of attempts to find the most rigorous teaching methods. In Ukraine, there are several different directions of intensive education, united under a general name "intensive training methodology". These include a sub-tendency, the emotional-semantic method (Fauconnier & Turner, 2002), the relaxation pediatrician, the rhythm Pedagogy (Geeraerts, 2016), a method of activating the possibilities of the person (Dant, 2005), the method of deepening (Davies, 2010) and others. In 2006 scientists (Brugman & Lakoff, 2006) developed their own method of intensive study of a foreign language, which is realized through the activization of speech capabilities of a man on the basis of musical perception.

The most important means of learning, according to many scientists is the perceptual-emotional component of communicative techniques, which has a great influence on the activation of speech capabilities of a man.

One of the main conditions for successful learning of a foreign language is the formation of a constant, constructive and intentional perception of a foreign language, which guarantees a living creative process of knowledge.

The Latin word “recertio” denotes perception, a direct, coherent reflection of objective reality by the senses. This is a complex process of receiving and transforming information that provides reflection of objective reality, and the synthesis of feelings that are formed this process in general.

Is it permissible to consider the category of perception in connection with a foreign language? Of course, since perception is a starting point and a necessary component of the process of cognition and is more or less connected with thinking, memory, attention, it is directed by motivation and has an emotional color. Perception is always substantive. It always carries an object that is perceived in a real space. In our case, we call such an object a foreign language.

By law, presented by scientists (Fauconnier & Turner, 1998), at first, the general idea of the subject changes with a more definite and detailed perception.

There are two types of perception:

- perception that occurs involuntarily and without desire;
- complicated process of perception, which is directed by desire or volitional efforts.

In accordance with the school curriculum, pupils have one way or another one to adopt (interact) with a foreign language, but the teacher should try to influence teenagers’ perception of a foreign language in such a way that it becomes a complex process, directed by their will, and teaching a foreign language becomes a long, purposeful and systematic perception.

A significant role is played by the preparation for perception, the knowledge of what exactly will be necessary to perceive under which conditions of perception will take place. Significant influence on the perception is given by our attitude to what we perceive, an interest in the object of perception, the feelings that it causes us, the desire or reluctance to perceive this object, the necessity or duty of the perception of an object or phenomenon. We consider it as our main goal to teach pupils to comprehend a foreign language holistically and correctly understand it.

REFERENCES:

- Brugman, C. & Lakoff, G. (2006). Radial network. *Cognitive linguistics: basic readings*. Berlin: Mouton de Gruyter, 109-140.
- Dant, T. (2005). The Driver-Car. In *Automobilities*. M. Featherstone, N. Thrift, and J. Urry (eds.), 61–80. London: Sage Publication.
- Davies, M. (2010). The Corpus of Historical American English (COHA): 400 million words, 1810–2009. URL: <https://corpus.byu.edu/coha/>.

Fauconnier, G. & Turner M. (2002). *The Way We Think: Conceptual Blending and the Mind's Hidden Complexities*. New York: Basic Books.

Fauconnier, G. & Turner, M. (1998). Blending as a central process of grammar: Expanded version. *Conceptual Structure, Discourse, and Language*, Adele Goldberg (ed.), 113-130.

Geeraerts, D. (2016). Prospects and problems of prototype theory. *Diacronia*, (4), 1-16.

Anna Korotka

*Rivne State University of the Humanities
Rivne*

*(Supervisor – Doctor of Psychology, Professor,
the head of the Department of English Language Practice
and Teaching Methodology of
Rivne State University of the Humanities N. O. Mykhalchuk)*

SECOND LANGUAGE ACQUISITION THEORIES

Language, as one of the typically human characteristics, has been subject to great scientific study for over a long time. Already at the time when Latin was the dominant language in Europe theorists studied the language from several perspectives. At that time, however, only receptive skills were studied, as people learned the language through literature and writing only, which was then followed by a detailed study of grammar. In this grammar-translation method, as P.M. Lightbown (1985, 173) observes, “the main activity was focused on written translation, and no attention was given to the actual communicative use of the language in question”. Later on, when English took over as the most widely used language worldwide; it adopted the same methods for studying and teaching language as Latin. It was assumed that grammar-translation method proved its efficiency through time thanks to its dominant status and thus had to be a high-quality method.

With an increased need for actual communication in English, the 20th century saw the grammar-translation method ceasing to be sufficient and therefore new methods of approaching language learning were needed. As a result, numerous approaches to language acquisition emerged explaining the process of language acquisition and suggesting new methods of learning and teaching. As scientists (Lyster, Lightbown & Spada, 1999) point out, perhaps no aspect of language pedagogy has been the subject of more interest than the study of learner error. The fact that sources of error cannot be observed in any way made it a feature of language learning that has gained considerable attention, as each method was trying to come up with a reasonable explanation.

Teachers are often worried when their students make errors, because they believe the students may learn the errors and keep using them. Therefore, teachers think they must avoid this happening and make sure that everything students say must be perfect. This belief originally comes from behaviourism – an approach to language learning, which was dominant in the 1950s and 1960s. It was one of the first schools of thought – if not the very first – which dealt with learners’ errors in great depth.

Behaviourist theory was the most prominent psychological theory in the 1950s and this theory also made its way to the field of second language (SL) learning. The idea of the theory, based on habits which are included in language learning, is rooted in psychological theory with the notions of stimulus and response being its keystones. Behaviourist theory saw language learning as a strictly

mechanical process (Krashen, 1984). Therefore, the primary source of language acquisition, according to Behaviourists, is the daily exposure to large quantities of language stimuli in the environment. By repetition of responses to these stimuli we develop language habits. This view suggests that language learning is improved when a learner is actively and repeatedly responding to the stimuli. When repeating these responses over and over, habits are formed by way of an automatic response on a particular stimulus (Horwitz, 1988). Basically, this theory implies that language learning should be promoted by periodic repetition of the same structures.

In these circumstances, an occurrence of error meant that applied teaching methods were incorrect or unsuitable. Perfect teaching method would produce no errors at all. Errors, in general, were seen as negative and in lessons they were corrected instantly. In such lessons, there was no place for improvisation, because under such conditions it was not possible to prevent learners from making errors (Horwitz, 1988). Behaviourists were not utterly wrong in their thinking, as repetitive learning can be useful when one wants to eliminate an error in his learning. However, it is impossible to be achieved just by a single method. The scientists point out in their book for teachers that “the learner is doing his best to sort things out for himself and requires intellectual, as well as mechanical help” (Horwitz, 1988, 284).

One of the main critics of this theory was Noam Chomsky. According to him, this theory was not suitable for language learning as learners could not master the complexity of language simply by repetition of particular sentences. He was convinced that in order to learn language thoroughly, learners need to know how to create sentences they have never heard before. Language learning is a complex and abstract process that learners are more likely to learn when they study the rules of language instead of repeating individual sentences. Students are not able to understand some of the language structures purely on the basis of language stimuli. Chomsky’s criticism led with the greatest probability to the downfall of Behaviourist theory and the rise of a new perspective on the issue of language learning (Horwitz, 1988, 286).

REFERENCES:

Lightbown, P.M. (1985). Great Expectations: Second-Language Acquisition Research and Classroom Teaching. *Applied Linguistics*, 6, 173-189.

Lyster, R., Lightbown, P. & Spada, N. (1999). A Response to Truscott’s, “What’s Wrong with Oral Grammar Correction”. *The Canadian Modern Language Review*, 55(4), 457-467.

Krashen, S. (1984). Writing: Research, Theory and Applications. New York: Pergamon Institute. P. 34-39.

Horwitz, E. K. (1988). The Beliefs About Language Learning of Beginning University Foreign Language Students. *The Modern Language Journal*, 72, 283-294.

Сергій Кривда

Рівненський державний гуманітарний університет

Рівне

(Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри практики німецької і французької мов РДГУ Джава Н.А.)

НАВЧАННЯ ЛЕКСИКИ НА УРОЦІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

Мова розвивається відповідно до розвитку світу. У зв'язку з технічним прогресом, науковим та суспільним розвитком вона збагачується новими лексичними одиницями та водночас втрачає інші слова з свого активного лексичного запасу.

Розрізняють активний та пасивний лексичний запас. Під активним розуміють слова та вислови, які мовець використовує в мовленнєвих ситуаціях. До активного словникового запасу належать лексичні одиниці, які мовець розуміє, але не використовує (Rohrer, 1988: 231).

Ментальному лексикону притаманні наступні особливості як хороша організація, здатність до збагачення та позитивна динаміка.

Під час процесу опанування лексичних одиниць з іноземної мови можуть виникати труднощі, такі як вивчення, запам'ятовування, використання. Вони можуть бути спричинені як особливостями та неспівпадіннями з рідною мовою, так і іншими чинниками.

Під час роботи з лексикою необхідно презентувати нові лексеми у зв'язку з їхнім значенням та особливостями вживання, оскільки лексика є основою мовної та комунікативної компетенції.

Для занять з мови обсяг лексики значно зменшується та розділяється на групки стосовно потреб та обставин.

Процес опанування лексики зі сторони учня можна розділити на дві фази: фаза контакту та фаза вправ. Під час першої фази відбувається систематизація, впорядкування значення нового слова. Друга фаза сприяє засвоєнню нової лексичної одиниці (Fleischer, 1983: 42).

Метод ведення словника є найбільш поширеним, метод асоціації не є таким досконалим та впорядкованим, як здається на перший погляд. Для його вдосконалення необхідні відповідні тренувальні вправи.

Під час першого контакту з новим словом учень має подолати три завдання, це опрацювання вимови, написання та усвідомлення значення нової лексичної одиниці.

У зв'язку з цим науковець Мартін Лошвер розрізняє такі етапи як цільовий, коли вчитель ознайомлює учнів з інформацією. Етап повторення та реактивації нової лексичної одиниці завдяки різним вправам та мовленнєвим ситуаціям. Та третій етап, так званий «етап посередництва», коли відбувається семантизація слова.

Існує два способи семантизації: вербальний, завдяки різноманітним мовним засобам, та невербальний, це семантизація, наприклад через зображення.

Четвертий етап носить назву етапу вправ, під час якого застосовуються різноманітні вправи для впорядкування та систематизації знань, пов'язаних з новим словом.

Розрізняють наступні види вправ: розпізнавальні, вправи для засвоєння, порівняльні вправи, вправи на впорядкування, тренувальні, описові вправи.

Під час етапу закріплення та активації повторення вивченого слова сприяє засвоєнню вимови, написання та значення, та використання його як в активному, так і пасивному лексичному запасі завдяки різноманітним видам вправ.

ЛІТЕРАТУРА:

Fleischer, W. (1983). *Phraseologie der deutschen Gegenwartssprache*. Tübingen.

Loschmann, M. (1980). Zur Systematisierung des Wortschatzes auf der Grundlage von Texten unter dem Aspekt der Weiterentwicklung des freien Sprechens, in: *Deutsch als Fremdsprache* 3 (1980), 153-161.

Rohrer, J. (1985). Lernpsychologische Aspekte der Wortschatzarbeit, in: *Arbeitskreis Deutsch als Fremdsprache beim DAAD* (Hrsg.): *Materialien Deutsch als Fremdsprache*, Heft 24, 35-59.

Maksym Krushynkyi
Rivne State University of the Humanities
Rivne

*(Supervisor – PhD in Psychology, Professor's assistant of
the Department of English Language Practice
and Teaching Methodology of
Rivne State University of the Humanities E. E. Ivashkevych)*

TASKS WITH A CULTURAL ORIENTATION FOR PUPILS AT PRIMARY SCHOOL

According to a new program of Ukrainian education, the amount of pupils' words at the end of the second class should be at least four phrases. It can be brief announcements about certain events, description of some phenomena and objects. In the third form pupils at the end of a school year must still be able to convey the contents of texts having been read or listened, have to express their attitude to something or someone, using at the same time not less than six phrases. In the next class the program provides the formation at the end of the academic year the ability to convince the interlocutor in something. Accordingly, the volume of the statement also increases. A pupil already has to speak not less than eight sentences.

Pupils in the fifth form should, according to the program, be able (without pre-training) logically and consistently, according to different training situations to make an expanded message on the topic, to transmit in its words the contents of read or heard information in the form of a narrative, a description, and also make a prepared message, independently picking up the material and using additional information (Farhady, 1993). The volume of the statement reaches 12 phrases, in the seventh form the amount of them is 14. In the next class pupils should be able to discuss topics within the spheres of communication indicated by the program; they have to be able to use the functions provided by the content of the program: to express their beliefs, opinions, consents or disagreements in response to receive information; give concise examples or explanations to a plan or an idea; tell the story, the plot of the book and express their attitude to them. Speech volume is at least 16 phrases. At the end of the ninth form this volume is increased to 18 phrases, and at the end of the twelfth grade it is 22 phrases. In accordance with the requirements of the program from year to year the level of complexity of tests aimed at verification of abilities and skills of monologue speech is complicated.

So, at first pupils can be offered to do tests, to use a complete verbal support. In the future it is replaced by an illustrative support, which will tell the sequence of descriptions. In addition to full verbal supports there are partial / incomplete verbal supports in the form of open table substitutions, structurally-speech schemes and logical-syntactic statements.

So, we'd like to *emphasize that all tasks must have a cultural orientation*. For example:

1. Your friend who lives in the UK is about to visit you next year. Imagine this moment when you talk to him on the phone. Ask him about yourself. Describe the weather in Ukraine. Use the substitution table.

1. *In... it's...*
2. *The sun... every day.*
3. *The sky is...*
4. *Sometimes it... rains snows.*
5. *A wind blows.*

2. Betty is interested how we celebrated the New Year. Write her a letter, but at first tell how Ukrainians celebrate this holiday. This will help you with this scheme:

1. *In Ukraine the 1-st of January, New Year's Day, is...*
2. *People do not go...*
3. *The holiday begins on the...*
4. *Relatives and friends come to...*
5. *After 12 o'clock some young people go out into...*

In this situation you can also use a logical syntactic scheme that defines the logical sequence of expressions, but allows the content to vary, depending on the actual events and interests of pupils. According to the partial verbal supports you can also include a statement of words and keywords. The plan is sometimes presented in the form of nominative sentences, as well as in the form of questions (Brumfit & Johnson, 1991: 28).

3. You visit your friend who lives in the UK who fell ill a few days ago. Now, of course, it is much better. Speak with him, inquire about his/her health, tell him/her how your friends spend their free time in the village. Do not forget to talk about the weather. The key words and phrases will help you to answer:

1. *spent the weekend in the country / in a small town / in a big city;*
2. *went there by train / by bus / by car / on foot;*
3. *the weather was... . It... . The ice seemed... .*
4. *rode a horse / in one horse open sleigh;*
5. *skied down steep slopes.*
6. *skated on the pond / on the lake / on the river.*

You can also use mixed verbal-figurative supports. They may plan an apartment with room names, a school plan with a designation of offices, a schematic plan as a part of the letter. In the process of testing a dialogue speech, the teacher can use separate drawings, slides. Subsequently, the teacher can propose tests without the use of supports (Alderson, Clapham & Wall, 1995).

It is generally acknowledged that the constant use in the educational process of being studied materials that have educational and developing potential, forms that are interesting for pupils to study a foreign language, with which there are significant reasons of improving the effectiveness of studying the foreign languages. Therefore, it is no coincidence that one of the problems having been discussed according to the modern methods is the problem of providing pupils with knowledge in the field of regional studies and the application of these knowledge in the process of teaching foreign language communication. In the absence of the linguistic environment, which, without a doubt, is the main source and at the same time an incentive for learning, in particular, dialogical speech, may be printed in a foreign language text (Bachman, 1991).

REFERENCES:

Alderson, J., Clapham, C. & Wall, D. (1995). *Language Test Constructon and Evaluation*. CUP. 310 p.

Bachman, L.F. (1991). *Fundamental Considerations in Language Testing*. Oxford University Press, 116-135.

Brumfit, C. & Johson, K. (1991). *The Communicative Approach to language Teaching*. Oxford. 243 p.

Farhady, H. (1993). Measures of language profeciency from the learner's perspective. *TESOL Quarterly*, 16, 43-59.

Olha Kudria

*Rivne State University of the Humanities
Rivne*

*(Supervisor – PhD in Psychology,
Associate Professor at the Department of English Language Practice
and Teaching Methodology of
Rivne State University for the Humanities D. O. Bihunov)*

THE PROBLEM OF MANAGING PUPILS' ENGLISH LANGUAGE CLASSROOM AND THE LEVELS OF KNOWLEDGE

The problem of managing pupils' English language classroom is one of the central problems of English Methodology. This problem is also carefully studied by Pedagogy, Psychology, because the activity is the basis of all human life and the formation of a pupil as a person. Without activity it is impossible to solve any educational tasks; the principle of education of the person in the activities is one of the leading general pedagogical and didactic principles (Mykhalchuk, Ivashkevych Er. & Nabochuk, 2021). In the activity and through the activity the person is formed, so, the process of managing pupils' English language classroom stimulates children's creative possibilities, interests and requests.

In the life of each person cognitive activity takes a central place. In practice, learning a child begins at an early age with the assimilation of those skills, which are necessary to carry out even the most elemental actions.

But learning is not only in the field of practical actions of a person. Its main function for the younger generation is to acquire knowledge, skills and abilities systematically. The experience accumulated by the person in the field of knowledge is much wider and richer for the development of the child's personality than the learning of the experience with direct operation of skills from which it is necessary to master the pupils' abilities (Onufriieva & Ivashkevych Ed., 2021).

Systematic gnostic activity gradually takes its forms organized by the society (the child enters school in a certain period and moves at predetermined stages of study), therefore, the teaching is often identified with the cognitive activity of a pupil. In fact, a person learns all his/her life.

A cognitive activity of a pupil in contemporary society is a systematic activity of the growing generations. Society determines the time of cognitive activity, provides institutions in which this activity is carried out; its purpose is determined the content and conditions of the course of the activity (under the direction and by managing of a teacher).

At the English lessons the subject of cognitive activity is a pupil, and therefore in the center of education is his/her person, his/her consciousness, his/her attitude to the outside world, both to the process of cognition and to the accomplices of cognitive activity: pupils and teachers who organize and direct, manage the process of teaching. This is a feature of studying in school years, which,

depending on the social purpose, from the organization and directing its teachers, at the same time does not lose its subjective as a personal basis.

Another feature of cognitive activity of a pupil is the nature of its course. Since both the purpose, the content and the methods of cognitive activity of pupils are laid down in the program, the learning process can take place in different ways, with different expenditures of forces, the activity, the independence of the subject. In one case, the activity of schoolchildren is reproductive, in the second case – it is constructive, in the other one it is creative. The very nature of the course of study affects its final result which is the nature of acquired knowledge, skills and abilities. So, scientists told about different levels of knowledge (Mykhalchuk, Ivashkevych Er. & Nabochuk, 2021).

The reproductive level of knowledge is knowledge of facts, phenomena, events and their reproduction without significant changes. The processes of thinking, which ensure the functioning of knowledge at this level, are also reproductive in nature and they are the most economically acquired by the information methods of teaching: the narrative ones, the methods of explanation, performance by pupils using training exercises according to the sample, and so on.

The constructive level of knowledge is knowledge gained as a result of combining, re-designing the knowledge of the first level (through the selection of main facts, comparison, generalization and other methods of speech activity). Knowledge is achieved through heuristic learning methods: a statement with logical tasks, a heuristic conversation, solving cognitive tasks, exercises that involve significant changes in the structure of knowledge.

The creative level of knowledge is knowledge and skills acquired during the independent search activity of pupils, they are acquired by heuristic and research methods, which stimulate schoolchildren to self-creative activity. This level is achieved, as a rule, in the senior classes, and elements of research activity are also possible in this case (Tarone, 1983).

REFERENCES:

Mykhalchuk, N., Ivashkevych, Er. & Nabochuk, A. (2021). The problem of managing pupils' English language classroom. *Актуальні проблеми іноземної комунікації: лінгвістичні, методичні та соціально-психологічні аспекти: Матеріали IV Всеукраїнської науково-методичної Інтернет-конференції, 14 квітня 2021 року*, 88-96. Рівне.

Onufriieva, L. & Ivashkevych, Ed. (2021). Contemporary approaches to the problem of the development of cognitive activity of pupils according to the ways of managing the young learner's classroom. *Збірник наукових праць "Проблеми сучасної психології"*, 52, 61-83. <https://doi.org/10.32626/2227-6246.2021-52.61-83>

Tarone, E. (1983). Some Thoughts on the Notion of Communicative Strategy. *TESOL Quarterly*, 15, 285-295.

*Oleh Leonovets
Larysa Gron
Rivne State University of the Humanities
Rivne*

TEACHING MIDDLE SCHOOL STUDENTS MONOLOGUE SPEECH AT ENGLISH LESSONS

The monologue is a unity of different types of sentences which convey meaning or an idea. The key point of a speaker who gives a monologue speech is to be heard and understood by listeners. So the monologue is always shaped by the speaker's task and communicative purpose. Unlike the dialogue the monologue is more self-sufficient and independent of external influence. The speaker tries to make it as comprehensible and attractive as possible (Li, Novik & Gulomova, 2021).

Linguistically, the monologue has three communicative functions: informative, acting and emotional-evaluative. The first one is the most relevant for middle school students, as its key point is to communicate knowledge about a subject, a person, an event or another phenomenon to the audience. The best age to start developing a monologue speech skill for students is middle school when their English level is appropriate for such an activity.

Talking about teaching ESL/EFL, there can be pointed out three stages of monologue speech formation by students: the reproductive (when the form and the meaning of a text is set by others), the reproductive-productive (when a student shows some independence and creativity in the ordering some parts of a text) and the productive (when a student chooses the content of a speech and language means on his/her own) (Li, Novik & Gulomova, 2021).

The main goal of teaching English as a second or foreign language in contemporary pedagogy is to make students communicate fluently and effectively. So when talking about teaching monologue speech it is necessary to focus on it. The teaching process has to be as much related to the real-world context as possible. This relationship ignites and motivates students to practice a language skill. Monologue speeches should not be monotonous drills on dull topics but bright activities on issues which are relevant to student's lives.

Speaking can be taught by practicing speaking. Even complete freedom in making mistakes can be given to students. In such a way students will make many mistakes but they will feel free to speak as much as they feel. Not correcting students' mistakes won't contribute to their speech accuracy, yet it boosts their fluency a lot (Sun, 2012). So such kind of practice can take place from time to time.

There are other motivating strategies which can make teaching monologue speech more effective and interesting. Using LEGO at English lessons can be not only fun but also a useful experience. Students may build their own settings with the LEGO Story Starter Set or with other sets and then describe it. Or they may be given a prepared setting and asked to describe it. There are many

ways to use it in the classroom. The experiment from the primary school showed that it motivated children to live through the story they were talking about (Cojocnean, 2019). That experience can also be used for middle school students.

Two more strategies which can be used for boosting monologue speech skills in middle schools are “Show and Tell” and “Presentation”. The “Show and Tell” strategy is practiced by a student describing an object or a picture in front of a class or a group of peers or a teacher. The realia can be chosen by a student. The “Presentation” strategy is a process of speaking on a given or chosen topic by a student in front of an audience (Royani, Sulistyarini & Tukimun, 2023).

It should be mentioned that monologue speech is rather formal speech and rather writing like (Royani, Sulistyarini & Tukimun, 2023). So students can practice and prepare by writing their speech on paper.

The last thing to be mentioned about teaching monologue speech is positive feedback. This motivates students to continue working on that skill and not be afraid of self-expression.

REFERENCES:

Cojocnean, D. (2019). Developing Young Learners’ Oral Skills Through Storytelling with LEGO®. *Revista de Pedagogie – Journal of Pedagogy*. LXVII. 105-121. 10.26755/RevPed/2019.1/105.

Li, S. P., Novik, K. P., Gulomova, R. R. (2021). Teaching Monologic Speech in English Classes. *Palarch’s Journal of Archaeology of Egypt/Egyptology*. 18(4). 2965-2973.

Royani, E. & Sulistyarini, N. & Tukimun, T. (2023). Teaching Speaking Strategies. *AMERTA Media*. 94 p. URL: https://www.researchgate.net/publication/370839593_TEACHING_SPEAKING_STRATEGIES [accessed May 10 2024].

Sun, Y. C. (2012). Examining the Effectiveness of Extensive Speaking Practice via Voice Blogs in a Foreign Language Learning Context. *CALICO Journal*, 29(3), 494–506. URL: <https://www.jstor.org/stable/calicojournal.29.3.494>

Diana Mats

*Rivne State University of the Humanities
Rivne*

*(Supervisor – PhD in Psychology, Professor's assistant of
the Department of English Language Practice
and Teaching Methodology of
Rivne State University of the Humanities E. E. Ivashkevych)*

THE TENDENCIES OF COMMUNICATIVE METHOD OF TEACHING A FOREIGN LANGUAGE ACCORDING TO COMMUNITY PERCEPTION STANDARDS

Growing need for communication and cooperation between countries and peoples with different languages and cultural traditions requires a substantial adjustment of the approaches to the study foreign languages. The rapid changes taking place in our society, modernization of educational systems, achievements in the field of the theory and practice of teaching foreign languages – all this necessitates updating the contents and methods of the educational process. During the post-war decades, a typical tendency towards the strengthening of the communicative orientation of the educational process provides the approach to a real process of communication. The development of a communicative method in one way or another one has been involved in many scientific groups and methodologists in different countries. The most significant contribution to justification of this method was made by many supporters, and above all by scientists (Wilson & Keil, 1999).

Among the newest teaching methods of foreign languages, which arose mainly in the English-speaking countries – the United States and Great Britain – in the last decades of the twentieth century methods are becoming increasingly popular, combining communicative and cognitive goals. The existence of various options in this area in a modern methodology with different names – the Full Language Content Approach, the Cognitive Approach, the Content-based ESL Program, the Cognitive Academic Language Approach – indicates an increasing interest in learning foreign languages and the desire of methodologists to rethink their role and place in the world.

The main idea of a communicative approach is that students must not only acquire knowledge (for example, to know grammatical, lexical or spoken forms), but also to develop skills and abilities of using linguistic forms for real communicative purposes in order to become effective users of the language. Before the emergence of the communicative method, the methods and materials for teaching languages tended to almost fully focus on the introduction and consolidation of grammatical structures and vocabulary units in situational contexts. However, it rarely led to the development of effective language skills. After the release of H. Widdowson's Teaching Language as Communication and D. Wilkins Notional Syllabuses, which paved the way for a communicative approach, the authors of the programs and the training – methodological materials began to distinguish between different communication functions that perform the language and which are directly related to the study of a foreign language, such questions as how to go somewhere or how to imagine. Subsequently, a

methodology and teaching materials for working on lessons were developed, aimed at familiarizing students with examples of these functions in the context of their use and providing practices for their use (Zhang, Zhou, Briggs & Nunamaker, 2006).

The essence of *communicative learning techniques* is that the learning process is a model of communication process. It is possible to achieve this providing the following laws are complied with:

- personal character of communicative activity of the subject of communication;
- interaction of speech partners;
- situation as a form of communication functioning;
- the content basis of the process of communication;
- a system of speech means, the use of which would provide a communicative activity in situations of communication;
- functional character of assimilation and use of speech means;
- heuristic communication, etc.

Scientists (Verspoor, Cenoz, Gorter & May, 2017) give the following definition of the concept of communication – it is a way to maintain human life as the person. For this reason, scientists' statement is correct, when they write that such a subject of speaking is needed, that is, content that could correspond to the communicative need and become an internal motive for speaking. And not only speaking, but also all kinds of speech activity as means of communication.

The term “communicative competence” is widely used in Western methods, and some methodologists (Zhang, Zhou, Briggs & Nunamaker, 2006) also describe four components that make up the communicative competence, such as:

- *grammatical competence*, that is the ability to recognize lexical, morphological, syntactical, phonological features of the language and manipulate them at the level of words and sentences;
- *sociolinguistic competence* or social rules for using the language: understanding the roles of the participants in the communication, the information they exchange, and the functions of their interaction;
- *the competence of the statement*, which is related to the ability to perceive and produce not a single sentence, but a false unity;
- *the competence of a speech strategy* used to compensate for imperfect knowledge of rules, in situations where you can not remember the word, did not understand the replica, etc.

REFERENCES:

Verspoor, M., Cenoz, J., Gorter, D. & May S. (2017). Cognitive linguistics and its applications to second language teaching. *Language awareness and multilingualism (3rd ed.)*, 150-160. Cham: Springer.

Wilson, R.A. & Keil, F.C. (1999). The MIT encyclopedia of cognitive sciences. Cambridge, Massachusetts, & London: The MIT Press. 150 p.

Zhang, D., Zhou, L., Briggs, Robert O. & Nunamaker, J.F. (2006). Instructional Video in e-Learning: Assessing the impact of interactive video on learning effectiveness. *Information & Management* 43, 15-27.

Дарина Мельничук

Рівненський державний гуманітарний університет

Рівне

(Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри практики німецької і французької мов РДГУ Джава Н.А.)

ROLLE VON ÜBUNGEN UND AUFGABEN FÜR EINEN KOMMUNIKATIV ORIENTIERTEN DEUTSCHUNTERRICHT

Die Wirksamkeit des Erlernens von Fremdsprachen hängt hauptsächlich von der gewählten Lernmethode ab. Im gegenwärtigen Entwicklungsstadium des Fremdsprachenlernens gilt der kommunikative Ansatz als der wichtigste, da er auf das Erlernen von Fremdsprachen durch Kommunikation ausgerichtet ist. Dieser Ansatz steht manchmal im Gegensatz zum traditionellen Fremdsprachenunterricht, bei dem der Schwerpunkt auf dem Erlernen der Sprache als System von Wörtern und grammatikalischen Phänomenen liegt.

Der Forscher für Fremdsprachendidaktik, N. D. Trofaïla, weist darauf hin, dass der kommunikative Ansatz auch Wortschatz und Grammatik nicht vernachlässigt, sondern den Schwerpunkt auf die Möglichkeit verlagert, diese sprachlichen Phänomene in der Kommunikation mit Muttersprachlern zu nutzen (Трофаїла, 2024). Die Essenz des kommunikativen Lernens besteht darin, dass sich die Teilnehmer des Prozesses auf die Live-Kommunikation konzentrieren. Mithilfe verschiedener mündlicher Aktivitäten interagieren sie ständig mit dem Lehrer und lernen, ihre Gedanken auszudrücken und den Gesprächspartner zu verstehen.

Der kommunikative Ansatz nimmt im Ranking der Beliebtheit von Methoden zum Erlernen der deutschen Sprache den ersten Platz ein, da er auf die Praxis der Kommunikation abzielt. Diese Technik wird in Europa und den USA aktiv eingesetzt. Dieser Ansatz spiegelt sich in der Organisation konventioneller Sprachübungen, Story-Rollenspiele wieder, die als Kommunikationstechnologien im Unterricht eingesetzt werden. Dieser Ansatz ermöglicht den Beginn der Ausbildung kommunikativer und sprachlicher Fähigkeiten bei älteren Vorschulkindern in einer Fremdsprache und gewährleistet die Kontinuität des Fremdsprachenunterrichts im Vorschul- und Grundschulalter. Das Ziel des kommunikativen Ansatzes besteht darin, die Sprachbarriere zu beseitigen und die Lust des Schülers am Sprechen zu wecken.

Der erste Schritt zur Beherrschung des deutschen Wortschatzes ist das Kennenlernen neuer Wörter, das meist mit der Semantisierung, also der Offenlegung der Bedeutung neuer Wörter, beginnt. Darüber hinaus werden im ersten Schritt die Kenntnisse der Schüler über das lexikalische System der deutschen Sprache, die Regeln ihres Gebrauchs und die Besonderheiten der Verwendung neuer lexikalischer Einheiten in der Sprache nachgewiesen (Смоліна, 2010: 18).

Die zweite Stufe des deutschen Wortschatzerwerbs beinhaltet die Automatisierung der Aktionen der Schüler mit neuen Wörtern auf der Ebene von Wortformen, Wortkombinationen oder

Sätzen. Die in dieser Phase hauptsächlich verwendeten Übungen sind rezeptiv-reproduktive und produktive konditional-kommunikative Übungen, bei denen der Schüler eine Sprachprobe wahrnimmt und bestimmte Aktionen damit in mündlicher oder schriftlicher Form ausführt, entsprechend der vom Lehrer geschaffenen Kommunikationssituation.

In der zweiten Phase werden die Schüler aufgefordert, folgende Übungsarten durchzuführen: Nachahmung einer Sprachprobe; Antworten auf die Fragen des Lehrers; Substitution in einer Sprachprobe; Vervollständigung der Sprachprobe; Erweiterung der Sprachprobe; unabhängige Verwendung des Wortes in einer Phrase oder einem Satz (СМОЛІНА, 2010:21).

Unter Verwendung dieser Prinzipien des kommunikativen Lernens werden wir den Prozess des Erlernens neuer Vokabeln der deutschen Sprache durch Schüler unter Berücksichtigung des kommunikativen Ansatzes betrachten. Insbesondere nach Ansicht ausländischer Methodenforscher, insbesondere V. Börner, umfasst der Prozess des Vokabelerwerbs immer vier Schlüsselschritte, nämlich:

- Wortformwahrnehmung;
- die Bedeutung von Wörtern verstehen;
- Auswendiglernen von Wörtern;
- kommunikativer Gebrauch des Wortes (Börner, 2000: 29–30).

Daher ist es die Fähigkeit, den neu erlernten Wortschatz sprachlich anzuwenden, der den Grad der Beherrschung des Stoffes im Rahmen einer kommunikativ orientierten Bildung anzeigt. Beispielsweise sollen Schüler im Rahmen der Schule des Themas „Menschliches Aussehen“ neben der Arbeit mit neuem Vokabular auf der Ebene von Wörtern und Phrasen/Sätzen auch lernen, neue Wörter in Supraphraseneinheit (Text) zu verwenden. In der letzten (kommunikativen) Phase des Vokabellernens zu diesem Thema können den Schülern folgende Übungen angeboten werden:

Übung 1

Typ: rezeptiv-reproduktiv, bedingt-kommunikativ.

Zweck: Die Aktionen der Schüler mit neuen Wörtern auf der Ebene der Supraphraseneinheit zu automatisieren.

Empfang: Hinzufügung einer Sprachprobe.

Anweisung: *„Beschreiben Sie die Stars Kleidung. Was trägt Claudia Schiffer?“*.

*“Claudia Schiffer trägt einen _____, gestreiften Pullover,
einen schwarzen _____, einen _____ Schal,
eine schwarze _____ und eine _____ Sonnenbrille“*.

Übung 2

Typ: reproduktiv, kommunikativ.

Zweck: Die Aktionen der Schüler mit neuen Wörtern auf der Ebene der Supraphraseneinheit zu automatisieren.

Empfang: Das Spiel „Machen Sie einen Fotoroboter“.

Anweisung: „Wollen wir jetzt Steckbrief spielen! Einer ist der Polizist, die anderen sind die Kinder, die den Freund verloren haben. Um einen Menschen finden zu können, muss man Personalbeschreibungen berichten. Also, was können wir über einer Person sagen? Wer wird Herr Polizist? Er geht hinaus und wir geben eine Person zum Raten auf!“.

Daher entspricht das Erlernen einer Fremdsprache mit einem kommunikativen Ansatz dem Grundprinzip der Interaktivität des Lernens, da es die Organisation der pädagogisch-sprachlichen Interaktion von Kindern als Abfolge interaktiver Übungen in beruflich bedeutsamen Kontexten und Situationen gewährleistet. Derzeit gibt es eine beträchtliche Anzahl kommunikativer Methoden, die im Bildungsprozess eingesetzt werden können, um dessen Wirksamkeit zu steigern.

LITERATUR:

Смоліна С. В. Методика формування іншомовної лексичної компетенції. *Іноземні мови*, 2010. № 4. С. 16–23.

Трофаїла Н.Д. Методика навчання дітей німецької мови: теоретичний аспект: навч.-метод. посіб. Умань: Візаві, 2024. 214 с.

Börne W. Didaktik und Methodik der Wortschatzarbeit: Bestandsaufnahme und Perspektiven. In: Kühn, Peter (Hg.): *Germanistische Linguistik. Studien zu Deutsch als Fremdsprache V. Wortschatzarbeit in der Diskussion*. Hildesheim: Olms, 2000. S. 29–56.

Zlata Mishuk

*Rivne State University of the Humanities
Rivne*

*(Supervisor – PhD in Psychology,
Associate Professor at the Department of English Language Practice
and Teaching Methodology of
Rivne State University for the Humanities D. O. Bihunov)*

UKRAINIAN SYSTEM OF TEACHING A FOREIGN LANGUAGE

A *system of teaching* a foreign language is called as any complex phenomenon, which includes numerous elements that form a certain set due to the presence of internal links between them. *Teaching foreign languages* at secondary schools is understood as a system, the functioning of which is conditioned by many factors. The main ones are: the nature of social order at the present stage of the development of the society, the goals of education and training, the principles and content of teaching a foreign language, and others.

There are *different approaches* which describe a *foreign language learning system*. One of these approaches, proposed by scientists (Вакуленко, 2011), is the interpretation of the system of teaching a foreign language as a multi-level hierarchical structure, within which the character of the interaction of all elements, which form the system of teaching a foreign language, is determined. Therefore, scientists (Фаріна, 2011) propose *three levels* in the structure of the system of teaching foreign languages at secondary schools: *at the first level*, the system of teaching is considered from a general standpoint as a system that creates the interaction of methods of science and the entire object-subject paradigm. *At the second level* the teaching system relates to the field of teaching of a particular foreign language. *At the third level*, the system of teaching a foreign language is considered as a real educational process, the main components of which are: a teacher, pupils and material resources, also the instructions.

So, we'll describe a *communicative approach* of teaching teenagers a foreign language. The term "*approach*" means a general outline conceptual position that is decisive in the consideration and definition of other subordinate conceptual models. In other words, the "*approach*" means a *learning strategy*.

In contemporary scientific literature *four main approaches* are distinguished: *the behavioristic approach* (defines mastery of a foreign language as the formation of reactions to foreign language stimuli); *the intuitive-conscious approach* (mastering a foreign language based on models of intensive mode with the subsequent awareness of their meaning and rules of their operation); *a conscious cognitive approach* (directing the pupils' activities to learn the rules of using lexical-grammatical models, on the basis of which the conscious construction of statements is carried out) and *the communicative approach*.

The communicative approach, to a large extent, reflects the specifics of a foreign language as a subject at a secondary educational institution. This approach was determined as a result of methodological understanding of scientific achievements in the field of linguistics – the theory of communicative linguistics and psychology and the theory of a cognitive activity, reflected in articles on Psychology and teaching methods of foreign languages (Воробйова, 1999).

Implementation of a communicative approach into the process of studying a foreign language means that the formation of foreign language skills and abilities is carried out through the implementation by a pupil of foreign language speech. In other words, *mastering means of communication* (phonetic, lexical, grammatical) is has the aim to provide their practical application into the process of communication. We mean mastering such skills, as: speaking, listening, reading and writing. This process is carried out through the implementation of these types of speech activity in the learning process in conditions that simulate situations of real communication. In this case, the educational activities of pupils are organized in such a way that they perform motivated actions with speech material for solving communicative tasks with the aim of achieving the goals and intentions of a real communication.

From the standpoint of a communicative approach, the process of teaching a foreign language is based adequately on a real process of communication. Also, the communicative approach for teaching foreign languages is dopted into a contemporary Ukrainian system of methods determines the choice of goals, according to which the principles, content, methods and means of learning are determined.

So, defining the goals of learning we've to answers the question: "With what purpose to teach?" The purpose of teaching foreign languages is to teach pupils a foreign language as means of communication and implementation into this process the techniques of education and achieve the process of the development of pupil's personality. Through contemporary methods of teaching foreign languages at secondary schools four goals were put forward: *a practical method, the educational one, a facilitative method and developing one.*

The practical purpose involves the practical mastery of pupils' speech skills at a sufficient level for foreign language communication in four types of speech activities: listening, speaking, reading and writing in typical situations. Acquiring a foreign language communication with pupils involves the formation of a certain level of communicative competence, which is realized with the help of speech skills developed on the basis of language, linguistic knowledge and speech skills. Thus, the main language skills include: the ability to perform oral communication in typical situations (educational, labor, social and cultural spheres of communication); the ability to read, to understand the basic content of simple authentic texts of different genres; the ability to fix and to transmit the elementary information in a writing form.

REFERENCES:

Вакуленко О. Мотиваційні фактори у вивченні англійської мови. *English*. 2011. № 19. С.19-20.

Воробйова І.А. До питання про формування соціокультурної компетенції старшокласників у процесі вивчення іноземної мови. *Педагогіка і психологія*. 1999. № 3. С. 44-51.

Фаріна О.З. Комунікативний підхід до навчання англійської мови в спеціалізованій школі з поглибленим її вивченням. *Англійська мова і література*. 2011. № 22-23. С. 7-24.

*Sofia Panchuk
Larysa Gron
Rivne State University of the Humanities
Rivne*

TEACHING FOREIGN LANGUAGE GRAMMAR TO YOUNG LEARNERS

Teaching Grammar to young learners is not easy. The Learning Objective of grammar at primary school is to improve the speaking and writing skills of the learner. In addition, grammar can help them become a better communicator. Grammar studies the rules and structure of language, including parts of speech, sentence structure, and punctuation. That is why Learning Objectives are to recognize and identify parts of a sentence (subject and predicate), identify and use parts of speech, identify and apply rules for capitalization and punctuation, compose examples of grammar elements. In other words, the learners should acquire Grammatical Competence which may be defined as knowledge of, and ability to use, the grammatical resources of a language.

No one knows exactly how people learn languages although a great deal of research has been done into the subject (Ellis, R. 2010, Erlam, R. 2003, Shih, J. Y. 2008 and others). Many approaches have been proposed for grammar teaching and they have met with varying degrees of success and failure.

We have briefly reviewed the treatment of grammatical explanations by some of the major methods (Grammar-Translation Approach, Lexical Approach, Direct Approach, Audio-Lingual Approach, Conscious Approach, Practical Approach, Structural Approach and Situational Approach) to show the variety of grammar teaching ways and techniques. Having compared all these approaches we came to the conclusion that the main difference in grammar teaching are the ways in which different approaches deal with grammar explanations and may help teachers in evaluating available materials. These are a deductive approach and an inductive approach.

The deductive approach starts with the presentation of a rule and is followed by examples in which the rule is applied and the inductive approach starts with some examples from which a rule is inferred.

It is important to stress that the deductive method is not necessarily dependent on translation. Some studies have failed to establish which method of teaching grammar works best, such as those carried out by Berendse, E. (2012), Ellis, R. (2010), Erlam, R. (2003), Shih, J. Y. (2008) and others. In fact, many popular student grammar practice books adopt a deductive approach, with all their explanations and exercises in English.

To determine the effectiveness of learning English grammar through inductive and deductive instruction, we have done an experiment the purpose of which was to identify a comparative study

between teaching students using deductive and inductive approaches to improve students' ability in grammar.

According to the issues mentioned above, a research question has been made: which instruction (inductive or deductive) gives better effect on students' grammar ability?

We took the two third-grade classes composed classes as the sample. Those samples were class 3-A whom received deductive instruction and class 3-B whom received inductive instruction. English is the first foreign language they have learned at school.

After conducting pre-test and post-test, we obtained the desired data.

There were 21 students in inductive class. The pre-test of inductive class showed that there were three students who got 50, and there were sixteen students who got score more than 50 on the post-test. Only one student got perfect score after treatment. The mean score of pre-test was 37.05, and increased up to 71.30 on the post-test. It suggests that inductive instruction can increase students' grammar ability.

There were 20 students in deductive class. All students presented and took the pre-test and post-test. On the pre-test, there were only two students who got score more than 50. After the post-test, there were fifteen students who got the score more than 50. There were three students who got perfect score on the post-test.

Overall, students' mean score increase from 35.50 on pre-test to 67.75 on the post-test. This result implied that deductive instruction also can increase students' ability in grammar.

Also, scientific observations have shown that inductive approach is more suitable for young learners. Primary students are better at learning grammar structures from examples rather than learning them deductively.

The results showed neither test indicated a significant difference between these two approaches to teaching grammar.

It is predicted that there are some reasons that caused the similar effect between deductive and inductive approach. One of them, the learner's characteristics can interact with instructional conditions that affect learning performance.

The statistic results of this study suggest that in practice, teachers could be free to use both deductive and inductive approaches. Nevertheless, based on the present findings it can be argued that if a choice must be made between the two, an inductive learning approach should be taken.

REFERENCES:

Berendse, E. (2012). A comparison between the effectiveness of inductive and deductive instruction in L2 English classroom in a L1 Dutch environment. Unpublished master's thesis. *Language and Culture*, Utrecht University.

Ellis, R. (2010). Does explicit grammar instruction work? *Ninjal Project Review*, 2: 3-22.

Erlam, R. (2003). The effects of deductive and inductive instruction on the acquisition of direct object pronouns in French as a second language. *The Modern Language Journal*, 87(2), 242-260.

Shih, J. Y. (2008). Effects of inductive and deductive approaches in grammar instruction for junior high school students of differing English proficiency. Unpublished master's thesis. *National Pingtung institute of commerce*, Taiwan.

Максим Пацалай

*Луцький національний технічний університет
Луцьк*

(Науковий керівник – канд. психол.н., доцент кафедри іноземної та української філології ЛНТУ Губіна А.М)

ВИВЧЕННЯ ЛЕКСИКИ З ВИКОРИСТАННЯМ CHATGPT

Вивчення іноземної мови – тренд 2024 року. Через свою поширеність у світі вибором більшості стає саме англійська мова і часто постає логічне питання у початківців: «З чого почати? Що може допомогти у вивченні?».

Завдяки активному розвитку нейромереж використання різноманітних платформ для вивчення мови стало більш доступним пересічному користувачу, а що найголовніше – це безкоштовно (Пащенко, 2023; Ямнич, 2023). Проте, незважаючи на усі можливі інструменти та джерела, такий метод має свої переваги та недоліки. Розглянемо на прикладі нейромережі ChatGpt v3.5.

Наразі, при введенні запиту «Хочу вивчити англійську мову, з чого радиш почати?», ChatGPT надасть короткий алгоритм, що включає в себе 7 пунктів:

1. вивчення основ;
2. підбір навчальних матеріалів (у цьому пункті він надає перелік найпопулярніших ресурсів, таких як Duolingo, Rossetta Stone та Babbel);
3. спілкування з носіями мови;
4. прослуховування англомовних матеріалів;
5. практика письма і читання;
6. відвідання курсів або занять з вивчення англійської мови;
7. постійна практика.

Надалі була спроба наступного запиту: «Ти можеш мені допомогти вивчити лексику з англійської мови на тему “The Family?”», на що отримано розгорнуту та дуже структуровану відповідь. Нейромережа розділила тему на певні підтеми, наприклад: Family members, Family activities and events, Describing family members. Кожна з цих підтем містить вичерпну інформацію для розуміння базової лексики на задану тему. За потреби можна попросити ChatGPT надати більше слів з окремої теми, або надати слова більш високого рівня володіння мовою. До прикладу, наступним запитом стало: «Чи можеш ти надати більше слів для теми Describing family members на рівні B2?», на що отримано просто величезний список нових слів, які також були структуровані на підтеми. Що є суттєвою перевагою у використанні ChatGPT для вивчення лексики, так це надання слів разом з їхньою транскрипцією. Слід додати запит: «Чи можеш ти надати ці слова з транскрипцією?» і отримаємо перелік усіх слів, що були надані у попередньому запиті, разом з їхньою транскрипцією. Це дуже зручно,

оскільки не витрачається час для пошуку транскрипції у словниках. Звісно ж, до кожного слова надається і переклад українською мовою, якщо запит написаний українською мовою.

Враховуючи усе вище перераховане, вивчення лексики з використанням ChatGPT – можливе. З власного досвіду використання можемо переконатися наскільки неймережі коректно перекладають слова та володіють лексикою, що створює довіру до отриманої інформації. Однак, одним з недоліків є те, що потрібно розуміти та правильно формувати запити для ChatGPT; потрібно визначитися, яку саме інформацію ви хочете отримати. Також, на відміну від викладача, ChatGPT не може перевірити правильність вашої вимови та наскільки добре ви засвоїли наданий матеріал.

Незважаючи на це все, ChatGPT – ідеальний інструмент для навчання за умови правильного використання. Він допоможе у вивченні не лише лексики, а й граматики. Цей безкоштовний інструмент дасть базове розуміння мови та допоможе з її вивченням на будь-якому рівні: від A1 до C2.

ЛІТЕРАТУРА:

Пащенко К. 5 рекомендацій від ChatGPT для досконалого вивчення англійської мови. URL: <https://cambridge.ua/uk/blog/kak-vyuchit-angliyskiy-yazyk-5-sovetov-ot-chatgpt/> (дата звернення: 27.04. 2024).

Ямнич Н. Вивчення англійської мови за допомогою системи штучного інтелекту ChatGPT. URL: <https://nubip.edu.ua/node/138186> (дата звернення: 27.04. 2024).

Viktoriiia Pradosh

*Rivne State University of the Humanities
Rivne*

(Supervisor – PhD in Pedagogical Sciences, Associate Professor at the Department of English Language Practice and Teaching Methodology of Rivne State University for the Humanities N. V. Kvasnetska)

A VARIETY OF INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGY TOOLS AND THEIR APPLICABILITY IN THE EDUCATIONAL PROCESS

The use of new information technologies in teaching is one of the most important aspects of improving and optimizing the educational process, enriching the arsenal of methodological tools and techniques, allowing diversifying the forms of the activity and making the lesson interesting and memorable for pupils.

In contemporary scientific literature (Bitan, Kaftory, Meiri-Leib, Eviatar & Peleg, 2017) there are many different approaches to the definition of the term “information and communication technology”. According to the Pedagogical Applied Dictionary (edited by Dr. L. Luzina), information and communication technologies (ICT) are a combination of tools and methods for transforming information data to obtain new quality information (information product).

In modern sources, information and communication technologies are a wide range of digital technologies used for creating, transmitting and distributing information and providing services (computer equipment, software, telephone lines, cellular communications, electronic mail, cellular and satellite technologies, wireless and cable networks), communications, multimedia, and the Internet) (Akimova & Sloboda, 2016).

The modern educational paradigm, which is built on computer-based teaching aids, takes as its basis not the transfer of ready-made knowledge and skills to students, but the inculcation of self-education in the student. At the same time, the activity of pupils at the lessons is in the nature of communication with a teacher, mediated through interactive computer programs and audiovisual media.

Scientists (Crystal, Harris & Sackner-Bernstein, 2004) believe that any teaching method is enriched by the integration of information technology into it. But if in the process of teaching informatics ICTs act both as an object of study and as a means of learning, in the process of teaching general educational disciplines they are only a means of learning.

Let us define the concept of “ICT tools”. Means of information and communication technologies are software, software and hardware and technical means and devices operating on the basis of microprocessor, computing technology, as well as modern means and systems for information broadcasting, information exchange, providing operations for collecting, producing, storing, storing,

processing, information transfer and the ability to access information resources of local and global computer networks.

The most commonly used ICT tools in the educational process are:

- electronic textbooks and manuals demonstrated using a computer and multimedia projector;
- electronic encyclopedias and reference books;
- simulators and testing programs;
- Internet educational resources;
- DVD and CD discs with pictures and illustrations;
- video and audio equipment;
- research projects.

Methodists (Brin & Page, 1998) distinguish several classifications of ICT tools. In accordance with the first classification, all ICT tools used in the education system can be divided into two types: hardware (computer, printer, scanner, camera, video camera, audio and video recorder, etc.) and software (electronic textbooks, simulators, test devices). environments, information sites, Internet search engines, etc.).

The breakthrough in the field of ICT, which is currently taking place, forces us to reconsider the issues of organizing information support for cognitive activity. Thus, the second classification of ICT tools allows us to consider the possibility of using information technology in educational activities (Dresner, 2005):

- to search for literature, in Internet using browsers like InternetExplorer, MozillaFirefox and others, various search engines (Yandex.com, Rambler.com, Mail.com, Google, Yahoo.com, etc.) and work with it (referencing, note-taking, annotation, quoting, etc.);
- use for the activity with texts, using the package of the main Microsoft Office application programs: Microsoft Word allows you to create and edit texts with graphic design; Microsoft PowerPoint allows you to create presentation slides for a more colorful demonstration of the material; Microsoft Excel to perform calculations, analyze and visualize data and work with lists in tables and on web pages; Microsoft OfficePublisher allows you to create and edit booklets, brochures, etc.
- for automatic translation of texts with the help of translators (PROMTXT) and electronic dictionaries (AbbyLingvo7.0);
- for storing and accumulating information (CD-, DVD-disks, Flash-disks);
- for communication (Internet, e-mail, ICQ, Skype, MailAgent, etc.);

- for processing and playback of graphics and sound (players MicrosoftMediaPlayer, WinAmp, WinDVD, zplayer, programs for viewing images ACDSee, PhotoShop, CorelDraw, programs for creating diagrams, drawings and graphs Visio), etc.

REFERENCES:

Akimova, N. & Sloboda, N. (2016). Metaphor or deviation: the problem of semantic compatibility. URL: https://drive.google.com/file/d/0B_TGw0uPDDhnZ3NMV0l5MktCb1E/view

Bitan, T., Kaftory, A., Meiri-Leib, A., Eviatar, Z. & Peleg, O. (2017). Phonological ambiguity modulates resolution of semantic ambiguity during reading: An fMRI study of Hebrew. *Neuropsychology*, 31(7), 759-777.

Brin, S. & Page, L. (1998). The Anatomy of a Large-Scale Hypertextual Web Search Engine. *Computer Networks*. vol. 30. pp. 107-117.

Crystal, D., Harris, J. & Sackner-Bernstein, J. (2004). *Language Revolution*. NYSE: Wiley. 152 p.

Dresner, E. (2005). The Topology of Auditory and Visual Perception, Linguistic Communication, and Interactive Written Discourse. *Language@Internet*. URL: <http://www.languageatinternet.de/articles/2005/161/index.html/>

Dariia Rybak

*Rivne State University of the Humanities
Rivne*

*(Supervisor – PhD in Psychology, Professor's assistant of
the Department of English Language Practice
and Teaching Methodology of
Rivne State University of the Humanities E. E. Ivashkevych)*

THE PROBLEM OF INTENSIFICATION OF ORAL ENGLISH LANGUAGE SPEECH IN ELT CLASSROOM

The most important problem in learning a foreign language is its *intensification*. This process is dominant when we talk about *ELT Classroom*. The intensification of the cognitive process should begin with the first steps in teaching children at school, since we have the aim of accelerating pupils' acquisition of gaining necessary knowledge, skills and abilities, and providing in such a way the development of a creative independent personality.

Means of the intensification of teaching English may be *static and dynamic video-phonograms*, since they provide the interaction of auditory, visual and speech-motor analyzers of pupils, which are of great importance for teaching oral speech of foreign languages. *Static video-phonograms* are dynamic auditory with static video, with slide and mono-screen or TV. Within our research, the application of *dynamic video-phonograms* is considered as a device that provides teaching material with a combination of dynamic audio and video. Dynamic video-phonograms help to disclose the essence of the language phenomenon having been studied. They act as the effective means of modeling the fragments of the objective reality.

The dynamic video-phonogram performs informative and stimulating didactic functions in learning. The action of an informative function is ensured by the reception of new information on the linguistic, extra-linguistic and paralinguistic levels. The stimulating function is that one when the video-phonogram mobilizes the pupils' mental activity: it causes a great interest at foreign language lessons, transforms arbitrary attention into involuntary one, activates and develops pupils' creative imagination (Barnard, 1993).

Then we turn to the consideration of the functioning of visual and auditory perception in the process of teaching oral speech, which are combined into active processes, as well as their influence on the person's thinking. The psychological basis of any dynamic video-phonogram is the visual image, which is defined by us as the unity of sensory and rational reflection of the reality and arises as a result of practical and cognitive activity.

Pupils of 10-15 years old have a high level of visual memory, which depends on the intense development of the person's visual perception. The visual activity of children of 10-15 years old increases by 60% compared with the visual images of the seven-year-old children; a sensitivity to shade the colors which are almost quickly increased. The development of visual perception improves

visual memory of a pupil. In addition, in the visual memory of teens, spatial characteristics are already fixed.

Scientists (Allan, 1991) also notice a significant development of auditory perception of children of 10-15 years old. But the processes of perception and reproduction of the visual and auditory images are not yet sufficiently formed, and because of this reason we require good management of the process of perception of audiologists.

The video-phonogram differs from purely sound means of teaching a qualitatively different psychic effect on pupils, which is due to the fact that with the onset of its demonstration the appearance of stimuli is associated not only with the auditory level of reception, but also with the visual appearance of a series of bright light spots on the screen that are rapidly changing. Simultaneous excitation of the auditory analyzer and the center of vision cause a reorganization of the physiological state of certain areas of the cerebral cortex. There is a new psychic reaction that quickly prepares the body for receiving absolutely new information. The central nervous system of a pupil becomes especially active, which affects the speed and breadth of mental processes, as well as the process of perception and analysis of new feelings. Thus, the beginning of the demonstration of the video-phonogram's results in an active psycho-physiological state of the nervous system of the individual that promotes the learning of information and to a large extent influences the person's thinking, memory and attention (Beagles-Ross & Gat, 1983).

Of great importance there are the data on the processing of verbal sounds and non-verbal visual information through the person's thinking. Impulses that come from the visual images, in a great degree activate the activity of the cerebral cortex. That's why it follows that auditory perception can be regarded as a thoughtful operation in the process of thought activity. The development of pupils' perceptions and comprehension of audiovisual materials implies the teaching of thoughts' operations. The formation of certain skills and abilities of auditory perception promotes the assimilation of linguistic knowledge, their application in foreign language teaching. Therefore, the improvement of thought-based operations of the auditory perception of speech will be a great help of the video-phonogram in a condition for successful teaching of oral speech in other languages.

Consequently, auditory perception is a conscious intellectual process, which involves a certain degree of the development of thinking processes. The processing of verbal and visual information, understanding the meaning of the message occurs the internal perception of visual images. This means that when teens are studying a foreign language, the teacher has also to take into account the nature of internal speech.

REFERENCES:

Allan, M. (1991). *Teaching English with Video*. Longman Group. 119 p.

Barnard, J. (1993). Video-based Instruction: Issues of Effectiveness, Interaction, and Learner Control. *Journal of Educational Technology Systems*, 21, 45-50.

Beagles-Ross, J. & Gat, I. (1983). The Specific Impact of Radio and Television on Children's Story Comprehension. *Journal of Educational Psychology*, 75, 128-137.

Yaroslava Sova
Rivne State University of the Humanities
Rivne

(Supervisor – PhD in Pedagogical Sciences, Associate Professor at the Department of English Language Practice and Teaching Methodology of Rivne State University for the Humanities N. V. Kvasnetska)

SONG AS A TYPE OF AUTHENTIC MATERIAL

In modern methods of teaching foreign languages, proficiency and the process of mastering foreign language communicative activities are qualified as intercultural communication. Features of intercultural communication in a secondary school setting include the use of authentic materials that contain cultural references. Authentic text materials are those that are not specially processed and reflect natural language use.

The introduction of authentic materials into the learning process is becoming increasingly important nowadays. It is important that teaching a foreign language takes place in such a way that the student, independently, in a natural and organic way, could come to the need to produce exactly those authentic texts that are provided by the teacher. The pupil needs to know some of the cultural patterns well enough and respond adequately to the speech and non-speech patterns of behavior of his foreign interlocutor.

Working with different types of authentic materials allows you to increase the communicative and cognitive motivation of students, helps in the formation of linguistic and cross-cultural competence, has a positive impact on the personal and emotional state of students, and provides the opportunity for simultaneous communication both to language and culture. This is confirmed in the studies of a number of authors (Mykhalchuk & Simko, 2021; Murphy, 1999; Welcome to the English-speaking countries, 2001).

One type of authentic material is song. Let's consider the concept of a song, which is given in the explanatory dictionary (2024): "A song is a poetic and musical work for performance by voice, voices" (The Explanatory Dictionary, 2024: 45). There are many types of songs. We are interested in the authentic song. Authentic song materials are those created by native speakers for native speakers. They are not created for educational purposes, but to reflect natural language use. The use of such materials is of particular importance, since they are a prototype of a modern foreign language and create the illusion of participation in the everyday life of the country of the target language, which serves as an additional incentive to increase student motivation.

Working with a song implies that from the first minutes the student is involved in the process of working on an authentic document. This process carries a deeply cognitive approach: identification, classification, understanding of written text, listening, reasoning about the song itself (music, performer, theme) (Savignon, 1992). Each pupil takes his own position and expresses one

point of view or another. As for the teacher, his tasks include determining the stages of work, organizing joint and independent activities of students, and influencing the formation of their cultural values.

English song culture, especially from the point of view of the younger generation, reflects not only the current state of society, but also its anxieties, vision of the world, values at a new stage of civilization, as well as national traditions in the field of poetry and music. Therefore, when choosing a song for educational purposes, intercultural competence is undoubtedly required from the teacher. You should choose a melody that would meet the interests and hobbies of students, and the content of the song, on the contrary, should carry a serious semantic load.

At the same time, it is necessary to emphasize that one should also pay attention to the performer of the musical composition himself/herself, because the interpretation of the song is directly dependent on the personality of the musician and the tasks of his work. Many of the English songs are not suitable for singing in chorus. Apparently, they are intended to a greater extent for individual performance and, perhaps, this is where the special authenticity of the English mentality is manifested.

It is impossible not to notice that modern songs contribute to increasing the relevance of language learning. Of course, the teacher must be independent when choosing a song, but at the same time take into account generally accepted criteria:

- the song can be proposed by one or more pupils;
- this song is often broadcast on the radio;
- it corresponds to fashion and the tastes of schoolchildren;
- the theme of the song relates to the theme of the lesson;
- the entire song or chorus can be performed in chorus, by the whole group.

REFERENCES:

- Murphy, R. (1999). *English Grammar in Use*. Cambridge: Cambridge University Press. 133 p.
- Mykhalchuk, N. & Simko, R. (2021). Psychological ways of the developing of teenagers' sovereignty. *Збірник наукових праць "Проблеми сучасної психології"*, 52, 136-158. <https://doi.org/10.32626/2227-6246.2021-52.136-158>
- Savignon, S. (1992). *Communicative Competence: An Experiment in Foreign Language Teaching*. Philadelphia: Center for Curriculum Development. 120 p.
- The Explanatory Dictionary (2024). <https://www.dictionary.com/browse/explanatory>
- Welcome to the English-speaking countries (2001). *English*, 31-32, 20-21.

Ivanna Solovei

*Rivne State University of the Humanities
Rivne*

(Supervisor – PhD in Pedagogical Sciences, Associate Professor at the Department of English Language Practice and Teaching Methodology of Rivne State University for the Humanities N. V. Kvasnetska)

THE BRIEF HISTORY OF THE CONCEPT OF LEARNER’S AUTONOMY

Autonomy, generally, is not seen as a method or a behavior to be taught. On the contrary, it is understood as innate part of a human nature (Hořínek, 2007, 8) which is usually exercised over different areas of our life not only in the process of language learning. By nature, we are all autonomous from our birth since we in a great degree, however, not always consciously, control what we learn during different developmental learning stages. Frequently, even young children display their autonomy clearly when they choose to learn particular undesirable behavior, for e.g. saying inappropriate words. As it can be seen, the notion of autonomy is not a recent model of fashion, but it has always been present in a subject’s life (Mykhalchuk & Simko, 2021, 136).

Although a considerable interest in “learner’s autonomy” has been the matter of the last thirty years, because the ideas of learners directing and controlling their own learning emerge even from such an ancient history as Sung Dynasty around the year 1100. As a Chinese scholar Chu Hsi claims: “If you are in doubt, think it out by yourself. Do not depend on others for explanation. Suppose there was no one you could ask, should you stop learning? If you could get rid of habit of being dependent on others, you will make your advancement in your study” (Benson 2001, 56).

As Benson puts forward, numerous great scientists of the past evidently believed in autonomous learning. “You cannot teach a man anything: you can only help him find it within himself” (Benson, 2001, 23). Rousseau’s Emil proposes a model of education that respects learner’s natural impulses and inclinations and leaves the learner to experience the natural consequences of their actions (Benson, 2001, 24).

Going closer according to the history of learner’s autonomy, it is necessary to mention American philosopher and educational reformist John Dewey. In the first half of the twentieth century he and his problem-solving method laid a foundation for constructivist theories that are nowadays proposed as a theoretical basis for autonomy in language education (Benson, 2001, 26).

Project method was expanded in the educational philosophy at the beginning of the twentieth century by William Kilpatrick, who provided a lot of opportunities for autonomous learning. The last emphasizes students’ problem solving with “as little teacher direction as it is possible. The teacher is seen more as a facilitator than a deliverer of knowledge and information” (Wikipedia, 2024) and students are allowed and encouraged to direct their own learning by their individual interests.

The term “learner’s autonomy” has been a “buzz” word in the language education for more than thirty last years. The origin of this concept goes back to 1971 when the Centre de Recherches et d’Applications Pédagogiques en Langues (CRAPEL) was founded by Yves Châlon who has been the “father” of the theory of learner’s autonomy, as one of the outcomes of the Council of Europe’s Modern Languages Project (Benson, 2001, 8; Smith, 2006, 5).

The term itself was coined by Henri Hořínek, the successor of Châlon at the position of the CRAPEL leader (in 1981 in his report to the Council of Europe). Although, as Smith (2006, p.6.) presents, the first publications on this topic appeared in 1977 (Harding-Esch) and 1979 (Hořínek, 2007). Nevertheless, the terms have been used were “individualisation”, “independence” and “self” – these are terms and their definitions were sustained in the academic discourse until recently mainly in Anglo-French environment. After 1981 academic circles gradually started to adopt the term “learner’s autonomy” and finally by the year 1997 “all titles of books (dealing with the notion of learner’s autonomy) published in that year had “autonomy” as the main component” (Smith, 2006, 6).

At the very beginning the focus of learner’s autonomy movement was used according to education of adults. The self access learning centers were equipped with a rich collection of authentic materials which were meant to develop self-directed learning and autonomy outside the classroom and thus without a teacher. However, P. Benson (2001, 9) summarizes the experience of thirty years of these centers as rather questionable: “...there is no necessary relationship between self-instruction and the development of autonomy, and ... under certain conditions self-instructional modes may even inhibit autonomy”.

REFERENCES:

- Hořínek, M. (2007). A closer look at learner autonomy – a qualitative study. (Diploma thesis). URL: http://is.muni.cz/th/12319/ff_m/thesis.pdf
- Mykhalchuk, N. & Simko, R. (2021). Psychological ways of the developing of teenagers’ Sovereignty. *Збірник наукових праць “Проблеми сучасної психології”*, 52, 136–158. <https://doi.org/10.32626/2227-6246.2021-52.136-158>
- Benson, P. (2001) Teaching and Researching Autonomy in Language Learning. Harlow: Longman. 565 p.
- Wikipedia (2024). Project Method. URL: http://en.wikipedia.org/wiki/Project_method
- Smith, C. R. (2006). The history of learner autonomy. URL: <http://autonomyhistories.pbworks.com/f/The+History+of+Learner+Autonomy.pdf>

Олександр Студенко

*Український державний університет науки і технологій
Дніпро*

*(Науковий керівник – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри іноземних мов,
Український державний університет науки і технологій
Мунтян А. О.)*

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА МЕТОДИ У ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ

На сучасному етапі прогресу людства мова відіграє важливу роль у розвитку інтелекту та мислення людини в цілому. В свою чергу вивчення іноземних мов є надійним інструментом вдосконалення такого розвитку. Вміння сприймати, розуміти та використовувати іноземні мови не лише розширює комунікативні можливості, а й сприяє розвитку когнітивних функцій мозку, таких як критичне мислення, творчість та аналітичні здібності. Крім того, вивчення іноземних мов сприяє розширенню світогляду та поглибленню розуміння різноманітних аспектів культури, історії та суспільства інших країн.

Викладання іноземних мов вимагає від викладача гнучкості, креативності та вміння адаптуватися до потреб та індивідуальних особливостей кожного студента. Знання новітніх методів викладання, а також спеціальних навчальних технік і прийомів є надзвичайно важливими для досягнення високого рівня мовної компетентності студентів. Крім того, важливо поєднувати педагогічний досвід з новими підходами та інноваціями в галузі мовної освіти, щоб створювати найбільш стимулюючі та продуктивні заняття для студентів. Тільки такий підхід може забезпечити успішне досягнення високого рівня мовної компетентності та розвитку інтелектуальних здібностей у студентів.

На сучасному етапі розвитку методичної науки комунікативний метод є одним з основних та найбільш ефективних методів навчання іноземних мов. Цей метод акцентується на розвитку комунікативної компетенції студентів, тобто їхньої здатності ефективно спілкуватися та взаємодіяти з іншими людьми за допомогою мови в різних ситуаціях. Але також заслуговують уваги і інші новітні методи навчання, які часто використовують новітні технології та підходи для покращення їх ефективності.

Існує метод активного навчання, який акцентується на активній участі студентів у процесі навчання. Замість традиційного пасивного прийому інформації від викладача, у цьому методі студенти активно взаємодіють з навчальним матеріалом, виконують завдання та спілкуються між собою, що сприяє глибшому розумінню та запам'ятовуванню інформації. Студенти працюють в групах або парах, вирішуючи поставлені завдання, обговорюють та аналізують матеріал, висловлюють власні думки. Такий метод сприяє розвитку творчості студентів, оскільки вони мають можливість самостійно приймати рішення, створювати та досліджувати нові ідеї.

Метод гейміфікації ґрунтується на використанні елементів гри у навчальному процесі для стимулювання мотивації студентів та підвищення їхнього інтересу до навчання. Цей метод використовує елементи гри, та мотивацію через досягнення, що робить навчання цікавішим і стимулює студентів до участі. Також студенти можуть змагатися між собою або працювати у спільній команді для досягнення спільних цілей. Це сприяє розвитку командної роботи та підтримує взаємодопомогу між ними. Метод гейміфікації дозволяє налаштувати навчальний процес під кожного студента, та створити індивідуальні шляхи для навчання.

Також заслуговує уваги новітній метод інтерактивного віртуального та відео навчання. При цьому методі використовується віртуальна реальність та різні інтерактивні інтерфейси, де студенти через свою взаємодію з віртуальним простором вивчають матеріал. Такий метод дозволяє студентам відчувати себе частиною навчального процесу, активно вивчати матеріал і отримувати зворотній зв'язок на свої дії. Застосовані системи у цьому методі дозволяють налаштуватися під потреби та рівень знань кожного студента окремо. Даний метод вважається доволі ефективним, так як може бути використаний в тих областях, де доступ до реальних об'єктів або сценаріїв є складним, або неможливим.

Сучасний метод навчання за допомогою штучного інтелекту використовує комп'ютерні алгоритми та моделі, які допомагають у засвоєнні матеріалу студентам. Використання штучного інтелекту, та нейронних мереж, допомагає адаптувати навчальний процес під потреби кожного студента. Штучний інтелект може аналізувати дії, відповіді на завдання, та час на засвоєння матеріалу, для створення індивідуального навчального плану. Аналіз дій студента дозволяє швидко виявляти проблемні місця у засвоєнні матеріалу, та надавати рекомендації щодо подальшого навчання. Це допомагає учням вдосконалювати свої навички та досягати своїх цілей.

Застосування перерахованих інноваційних методів в навчальному процесі може значно покращити якість освіти та підготовку студентів. Такі методи відкривають нові можливості не тільки для студента, а і для викладача, дозволяючи персоналізувати навчальний процес і забезпечити ефективність навчання. Сучасні технології значно розширюють можливості викладання, та покращення якості освіти.

ЛІТЕРАТУРА:

Кудря М.М. Сучасні методики викладання іноземних мов у вищій школі України. *Спеціальний тематичний випуск "Вища освіта у контексті інтеграції до європейського світнього простору"*. 2020. (2). с. 222-230. ISSN 2309-7744.

Куца С. Сучасні методи викладання іноземних мов. Бережани: ВСП «Бережанський фаховий коледж НУБіП України», 2022. 500 с.

Матвіїв І. В. Інноваційні методи викладання іноземних мов. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. 2018. № 2(1). С. 36-38.

*Олександра Трушевська
Вікторія Миколаївна Юшак
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Луцьк*

ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ З ВИКОРИСТАННЯМ ЦИФРОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ У БАЗОВІЙ ШКОЛІ

У сучасному світі, де технології розвиваються швидкими темпами, традиційні методи навчання англійської мови вже не завжди є найефективнішими. Соціальні мережі відіграють все більшу роль у житті людей, у тому числі й у процесі навчання. У зв'язку з цим виникає потреба у впровадженні інноваційних методів навчання, які б враховували особливості сприйняття інформації сучасними учнями та сприяли б розвитку їхніх навичок усного та письмового мовлення.

Важливо, щоб майбутні педагоги були озброєні сучасними засобами для досягнення цілей освіти. Новітні дослідження та наукові досягнення вітчизняних та зарубіжних вчених слугують джерелом актуальної інформації для цієї сфери (Горун, 2020; Тесцова, Лопата, 2023; Курга, 2021). Зазначається, що цифрові технології є потужним інструментом для освітньої діяльності, що спонукає до змін у можливостях пізнання та навіть до виникнення нових форм мислення.

Цифрові інструменти, такі як соціальні мережі, штучний інтелект, віртуальна та доповнена реальність, гейміфікація та інші, мають великий потенціал для використання у навчанні англійської мови в базовій школі.

Соціальні мережі допомагають вивчати мову шляхом занурення в мовне середовище. Програми для віртуальної комунікації дають можливість спілкуватися з носіями мови з усього світу, що дозволяє учням практикувати свої навички спілкування в реальних ситуаціях. Соціальні мережі рясніють автентичними матеріалами, такими як публікації, відео та аудіозаписи, які можуть допомогти учням покращити своє розуміння мови та культури. Соцмережі зроблять вивчення мови цікавішим та більш захоплюючим, що сприятиме підвищенню мотивації учнів. Також вони дають можливість учням познайомитися з різними культурами та традиціями, що допоможе їм стати більш толерантними та ввічливими до представників інших національностей.

Окрім соціальних мереж помічником у вивченні англійської мови може стати штучний інтелект (ШІ). Він використовується для створення чат-ботів та інших інструментів, які дозволяють учням практикувати спілкування з носіями мови або віртуальними помічниками. Це допомагає учням подолати страх спілкуватися та покращує їхні комунікативні навички.

Також ШІ використовується для аналізу вимови учнів та надання їм зворотного зв'язку, що сприяє покращенню фонетичних навичок. Він може застосовуватися для аналізу

письмових робіт учнів, що має на меті допомогти покращити граматичну компетентність. ШІ є ефективним інструментом для створення персоналізованих словникових карток та вправ, які допоможуть учням розширити свій словниковий запас.

Іншим цифровим інструментом є гейміфікація – процес використання ігрових механізмів та елементів у неігровому контексті, таких як освіта. Її мета – зробити навчання цікавішим, захоплюючим та мотивуючим для учнів. Цей інструмент допоможе заохотити учнів працювати у команді. Гейміфікація допомагає учням краще засвоювати матеріал та покращити свої результати навчання. Це пов'язано з тим, що гейміфіковані навчальні заходи часто розбивають складний матеріал на менші, зрозуміліші частини, заохочують до повторення та практики, а також надають учням негайний зворотний зв'язок.

Гейміфікація може допомогти учням розвинути важливі навички, такі як:

- вміння вирішувати проблеми;
- критичне мислення;
- навички до співпраці;
- вміння спілкуватися;
- постановка цілей.

Найкраще використовувати її у поєднанні з іншими ефективними методами навчання, щоб максимізувати результат. Не менш важливо ретельно обирати ігрові механізми та елементи, які відповідають віку та інтересам учнів.

Ігрове навчання – це інноваційний метод, який використовує спеціально розроблені ігри та симулятори для ефективного засвоєння знань та навичок. Цей підхід є чудовим доповненням до традиційних уроків, роблячи навчання цікавішим, захоплюючим та результативним.

Аналіз теоретичних джерел з проблематики дослідження дав нам змогу підсумувати як ігрове навчання може використовуватися на уроці:

- вступ до нової теми: ігри та симулятори можуть бути використані для знайомства учнів з новою темою, генеруючи інтерес та залучаючи їх до подальшого вивчення;
- відпрацювання навичок: ігри та симулятори допомагають учням відпрацювати практичні навички в безпечному та захоплюючому середовищі;
- підсумовування та закріплення матеріалу: ігри та симулятори використовуються для підсумовування вивченого матеріалу, закріплення знань та перевірки розуміння.

Отже, сучасні методи навчання англійської мови повинні відповідати потребам та інтересам сучасних учнів. Для цього важливо використовувати інноваційні методи, які ґрунтуються на використанні цифрових інструментів.

Соціальні мережі, штучний інтелект, гейміфікація та інші інструменти мають великий потенціал для покращення процесу вивчення англійської мови в базовій школі. Використання інноваційних методів навчання допомагає учням базової школи досягти значних успіхів у вивченні англійської мови та сприяє розвитку соціально-комунікативних навичок.

Важливо зазначити, що інноваційні методи навчання варто використовуватися у поєднанні з іншими ефективними методами. Вчителі повинні ретельно обирати інструменти та підходи, які відповідають віку, інтересам та потребам своїх учнів.

ЛІТЕРАТУРА:

Горун Г. Використання нових інформаційних технологій на заняттях з англійської мови. *Актуальні проблеми навчання іноземних мов для спеціальних цілей* : збірник наукових статей. Львів : ЛьвДУВС, 2020. 140 с.

Тесцова О. О., Лопата І. Л. Роль цифрових технологій у процесі вивчення іноземної мови. *Наукові записки. Серія: Філологічні науки*. 2023. 1 (204). С. 71–76.

Курпа А. V. Using Instagram Social Network when Teaching English to Students of Senior School. *Information Technologies and Learning Tools*. 2021. 86(6). P. 52–69.

Maria Fordziun
Rivne State University of the Humanities
Rivne

*(Supervisor – PhD in Psychology, Professor's assistant of
the Department of English Language Practice
and Teaching Methodology of
Rivne State University of the Humanities E. E. Ivashkevych)*

MODERN ENGLISH LESSON, ITS MAIN CHARACTERISTICS

In the conditions of reforming the educational system of Ukraine there is a rethinking of the goals, content and organization of foreign language education. Currently, the use of techniques and methods that form the ability to independently acquire knowledge, find and analyze the necessary information, draw conclusions and inferences, which increases the importance of the formation of pupils' universal learning activities.

In this regard, the improvement of the lesson as the main form of organization of educational activities becomes very important. According to the available definitions, a lesson is a form of organization of the educational process in which “the teacher for a specified time organizes cognitive and other activities of a permanent group of schoolchildren (class) taking into account the characteristics of each of them, in order for all pupils to master the basics of the subject directly in the learning process, as well as for the education and development of cognitive and creative abilities, spiritual strength of students” (Cruse, 2021, 121).

We define a lesson as an integral part of the educational process, in which like a drop of water, all the pros and cons of the scientific concept used by the teacher are reflected.

The purpose of the lesson is the acquisition by pupils of knowledge, skills and abilities, the development of their competencies, the achievement of the final results established in the State standard of the appropriate level of education. The tasks of the educational sector at school, in accordance with the State Standard, are:

- “further development of motivation to study language and literature, assimilation through language and literature of history, culture, moral and aesthetic values, formation of pupils' spiritual world, their worldviews, civic qualities, affirmation by means of language and literature of national and universal values;
- development of skills to communicate freely in different situations, to formulate and defend one's own opinion, to lead a discussion, evaluate life phenomena, moral, social, historical and other problems of the present, express one's opinion, achieve mutual understanding and interaction with other people;

- improvement of basic lexical, grammatical, stylistic, orthoepic, spelling skills, generalization and deepening of students' knowledge about language as a social phenomenon and about literature – as the art of speech;
- development of skills to navigate in a variety of information in Ukrainian and other languages, in the world of classical and mass literature, to use modern information communications (Internet, distance learning system, etc.), to conduct research activities (find, perceive, analyze, evaluate, systematize, compare various facts and information), to apply in practice the knowledge acquired in the process of studying language and literature, acquired skills and abilities;
- improvement of research skills of independent learning, self-development, self-control, development of artistic and figurative thinking, intellectual and creative abilities of students, their emotional and spiritual sphere, aesthetic tastes and general culture” (Ertmer & Newby, 2013).

The Competence Approach reflects the type of educational content, which is not reduced to a psychological-oriented component, but includes a holistic experience of solving life problems, performing key functions, social roles, the manifestation of competencies. Competence approach in education in contrast to the concept of “knowledge acquisition” involves the development of students' skills that allow them to act effectively in future situations of professional, personal and social life. Of course, subject knowledge does not disappear from the structure of education, but plays a subordinate, indicative role. “We have abandoned not knowledge as a cultural subject, but a certain form of knowledge (knowledge “just in case”, i.e. information)” (Belkhir, 2022, 54). As rightly noted in the theoretical developments devoted to the substantiation of the competence approach (Cognition & Technology Group at Vanderbilt, 1997), it is necessary not so much to have knowledge, but to have certain competencies and be ready to find and select the necessary knowledge in the vast repositories of information created by mankind at any time.

The aim in a foreign language lesson is the formation of foreign language communicative competence, which is a complex integrative education, which includes language, socio-cultural, compensatory, educational and cognitive components. This is the specificity of a foreign language lesson aimed at teaching foreign language communication, the formation of language and speech skills in various types of speech activities: listening, speaking, reading, writing. So, the main characteristics of a foreign language lesson are language orientation, individualization, novelty, situationality and functionality.

REFERENCES:

- Belkhir, S. (2022). Cognition and Language Learning. URL: https://www.researchgate.net/publication/339782634_Cognition_and_Language_Learning
- Cognition & Technology Group at Vanderbilt (1997). The Jasper Project: Lessons in curriculum, instruction, assessment and professional development. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Cruse, E. (2021). Using Educational Video in the Classroom: Theory, Research and Practice By, M.Ed., Curriculum Director, Library Video Company.
- Ertmer, P.A. & Newby, T.J. (2013). Behaviorism, cognitivism, constructivism: Comparing critical features from an instructional design perspective. *Performance Improvement Quarterly*, 26 (2), 43-71.

Сергій Циганков

*Український державний університет науки і технологій
м. Дніпро*

*(Науковий керівник – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри іноземних мов,
Український державний університет науки і технологій
Мунтян А. О.)*

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ЗАСОБІВ ДЛЯ ПОКРАЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

У сучасному світі, іноземні мови стали невід’ємною і важливою частиною життя в контексті глобалізації та міжкультурного суспільства. Навчання іноземних мов вимагає постійного оновлення методів та підходів вивчення, щоб забезпечити ефективне засвоєння мови та її особливостей. Нинішня проблема, яка виникає у цьому питанні, є не ефективне використання інтерактивних мультимедійних засобів у навчанні іноземних мов.

Сучасні студенти виростають в епоху діджиталізації, де доступ до інформації та технологій є необхідністю. Звичайні методи навчання мови, залишилися ефективними лише у певних випадках, і являються частіше за всього недостатніми для залучення та зацікавлення сучасної покоління. Тому, впровадження інтерактивних мультимедійних засобів у навчальний процес стає необхідністю для викладачів і лінгвістів.

Застосування мультимедіа та інтерактивних засобів у викладанні іноземної мови відіграє важливу роль у сучасному навчальному процесі. Їх застосування робить навчальний матеріал більш доступним та зрозумілим, використовуючи відео та аудіо записи, ілюстрації, графіки, інтерактивні презентації та електронні підручники, що спонукає кращому засвоєнню та розумінню інформації. Мультимедіа та інтерактивні засоби позитивно впливають на залучення учнів до активності брати участь у навчанні. Інтерактивні вправи та ігри можна налаштувати таким чином, щоб стимулювати змагальність та співпрацю серед учнів. Це може створити позитивне конкурентне середовище, що сприяє збільшенню мотивації до досягнення кращих результатів (Кухарьонюк, 2023).

Різноманітні вправи, ігри та завдання дозволяють нам взаємодіяти з матеріалом, застосовувати свої знання на практиці та розвивати комунікативні навички. Використання таких засобів дозволяє персоналізувати наше навчання, адаптуючи матеріали та завдання до встановлених потреб. Це створює більш ефективний та індивідуальний підхід до навчання та дозволяє нам отримувати швидкий зворотний зв’язок для вдосконалення наших навичок (Кравець, 2017).

Технічні обмеження та доступність обладнання можуть стати серйозною перешкодою на шляху впровадження інтерактивних мультимедійних засобів у навчальний процес. На жаль, не всі студенти мають доступ до сучасного комп’ютерного обладнання або швидкого

підключення до Інтернету, що може ускладнити їхню можливість користуватися такими засобами. Більше того, технічні проблеми, такі як низька швидкість Інтернету, нестабільність з'єднання або відсутність відповідного програмного забезпечення, можуть перешкоджати ефективному використанню мультимедіа та інтерактивних ресурсів у навчанні. Тому важливо розглядати альтернативні методи навчання та постійно працювати над вирішенням цих технічних перешкод, щоб забезпечити рівний доступ до якісної освіти для всіх.

На теперішній час і майбутній одним з ключових напрямків повинна бути співпраця з існуючими або створення нових продуктів інтерактивних та мультимедійних засобів у розвитку новітніх технологій у навчанні мов. Сучасна технології надають широкий спектр інструментів та ресурсів, які можуть бути використані для покращення процесу навчання мов але завжди є куди зростати.

Сучасна цифровізована система підходу до навчання може допомогти впроваджувати інноваційні програмні продукти та платформи, спеціально розроблені для вивчення мов. Нові технології штучного інтелекту, віртуальної реальності та адаптивного навчання можуть бути використані для створення інтерактивних та ефективних навчальних середовищ.

Сучасні підходи сприятимуть розвитку інноваційних методик та стратегій навчання, які відповідають сучасним потребам та вимогам у процесі навчання. Систематичне використання цифрових інтерактивних мультимедійних засобів надає цінний досвід та експертизу для розробки програм, які сприятимуть покращенню навичок мовлення, розуміння та використання іноземних мов. Основою для розробки інноваційних інтерактивних мультимедійних засобів, мобільних додатків та онлайн-платформ, стає досвід користувачів який отримується від експлуатації що забезпечать ефективне та доступне навчання мов (Цимбал, 2022).

Схвальне рішення про більшу інтегрованість інтерактивних мультимедійних засобів, мобільних додатків або онлайн-платформ у систему навчання іноземним мовам, є не відворотним оскільки стимулюватиметься інтерес до вивчення мов, і не потрібно забувати про полегшений процес контроль і доступності до матеріалів і результатів для викладача, що економить час на перевірку результатів і звільняє час для допомоги учням з їх труднощами при вивченні.

У підсумку, використання інтерактивних мультимедійних засобів у навчанні іноземних мов грає ключову роль у збагаченні різноманітністю підходів до навчального процесу та покращенні його ефективності. Ці засоби сприяють активній участі у процесі навчання, розширюють можливості засвоєння матеріалу та створюють стимул до розвитку мовленнєвих навичок. У тім, важливо використовувати їх з метою досягнення конкретних навчальних цілей та враховувати індивідуальні потреби та особливості студентів. Відповідно

до цього, інтерактивні мультимедійні засоби стають не лише ефективним інструментом для вивчення іноземних мов, але й важливим фактором у вдосконаленні сучасних методів викладання та навчання мовам.

ЛІТЕРАТУРА:

Кухарьонук С. (2023). Роль мультимедіа та інтерактивних засобів у викладанні англійської мови онлайн. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/86-1.pdf>

Кравець О. (2017). Використання інтерактивних методів навчання на заняттях з англійської мови. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/55/1/ВИКОРИСТАННЯ%20ІНТЕРАКТИВНИХ%20МЕТОДІВ%20НАВЧАННЯ.pdf>

Цимбал С. В. Використання сучасних технологій у вивченні іноземних мов. Міжвузівський науково-методичний семінар «Використання дистанційних освітніх технологій у викладанні іноземних мов». Державного торговельно-економічного університету. м.Київ. 15 лютого 2022 р. С.91-93. URL: <https://knute.edu.ua/file/MjIxNw==/109664606dc6a9db927e7ec06f000e5a.pdf>

Iryna Shmatko

*Rivne State University of the Humanities
Rivne*

*(Supervisor – Doctor of Psychology, Professor,
the head of the Department of English Language Practice
and Teaching Methodology of
Rivne State University of the Humanities N. O. Mykhalchuk)*

EFFECTIVE APPROACHES AND METHODS FOR TEACHING ENGLISH YOUNG LEARNERS: INTRODUCTION INTO THIS PROBLEM

In the scientific literature scientists (Soars & Soars, 1986) often refer in their definition of Contemporary approaches and methods for teaching English young learners to the actions of teachers take to create and supportive environment for the academic and social emotional learning of pupils of primary school. Scientists describe five types of actions. In order to attain a high quality of classroom management, teachers must (1) *develop caring, supportive relationships with and among students* and (2) *organize and implement instruction in ways that optimize students' access to learning*. The importance of developing favorable teacher – pupil relationships is also expressed by L. Morska (Morska, 2003). Additionally, J. Soars and L. Soars (Soars & Soars, 1986) state that teachers should (3) *encourage pupils' engagement in academic tasks*, which can be done by using group management methods. Teachers must (4) *promote the development of pupils' social skills and self-regulation*.

de Villiers, J., & de Villiers, P. (2000) refer to this as making pupils responsible for their behavior. Finally, J. Soars and L. Soars (Soars, J. and Soars, L., 1986) state that teachers should be able to (5) *use appropriate interventions to assist pupils with behavior problems*. The last two actions proposed by J. Soars and L. Soars (Soars, J. and Soars, L., 1986) indicate that effective classroom management improves pupil's behaviour. Hence, classroom management is an ongoing interaction between teachers and their pupils. In such a way we'll present a similar definition: "Classroom management refers to actions taken to create and maintain a learning environment conducive to successful instruction (arranging the physical environment, establishing rules and procedures, maintaining pupils' attention to lessons and engagement in the activities)". Both definitions emphasize the importance of actions taken by the teacher to facilitate learning among the pupils.

Even though there are many factors (both internal and external) that should be taken into consideration while we are engaged in the teaching process. Under "the internal factors" it means "factors inside classroom" such as:

- **Effective instruction.** Guided practice due to the attention to individual pupils lead well-planned instruction, which tend to enhance order and effective learning.
- **Setting and implementing rules.** The goal is to achieve to achieve maximum amount of learning within minimum time.

- **Feedback on appropriate behavior.** It is good point to remember that praise of behavior would be more effective if linked with good performance.
- **Classroom environment.** Fully managed classrooms will increase students desire to study in such supportive learning environment.
- **Teacher's Approach.** The best way to teach students is to develop an activity that lets them create the rules, instead of telling the students what the rules are.
- **Disabilities.** If one pupil has a learning disability, the teacher may need to spend more one-on-one time with this pupil or allow the development of technician to work with him/her.

Under external factors we'll put the external factors, or factors "outside the classroom" that affect class management such as: *planning, teacher's personality, parent-teacher meetings* and *psychological factors*.

They are distinct because the former deals with behavior problems in class management whereas the latter deals with the way how teachers teach and students learn. While dealing with pedagogical matters (learning-teaching process) teachers deal with the behavior matters too. All these factors are just like pieces of a jigsaw that make the main figure, in this case, "successful class-management" and a successful teaching and learning process in general.

So, the teachers' role in managing a classroom successfully is of much importance since teacher should consider different factors in order to make a successful class management. And as a result of this we'll consider some of the psychological factors that affect on class management too (Strange, 1989).

In a climate of rapid change, increasing innovation, and proliferating knowledge, lifelong learning is an important educational objective. Because of the exponential growth rate of information, knowledge and skills become obsolete before acquisition, let alone mastery, is possible. To effectively address the impact of the information explosion on the preparation of students for the future, professional schools and educators need to utilize instructional methodologies that not only help pupils acquire content knowledge and develop problem-solving and reasoning skills, but also develop lifelong learning skills. "We teach most effectively when we help our students learn how to learn...not what to think and make and do in [the current year]; but how to think and how to learn for those years of life and profession than lie ahead" (de Villiers, J., & de Villiers, P., 2000).

REFERENCES:

Morska, L. (2003). Theory and practice of English Teaching Methodology. Ternopil: Aston. 98 p.

de Villiers, J., & de Villiers, P. (2000). Linguistic determinism and the understanding of false beliefs. In P. Mitchell. & K. J. Riggs (Eds.) *Children's reasoning and the mind* (pp. 191–228). Hove, England: Psychology Press.

Soars, J. & Soars, L. (1986). *Headway Intermediate*. Oxford University Press. 345 p.

Strange, D. (1989). *Chatterbox 1*. Oxford University Press. 374 p.

Анастасія Яковець

Рівненський державний гуманітарний університет

Рівне

*(Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри практики англійської мови та методики викладання РДГУ
Ветрова І.М.)*

PROMOTING LEARNER AUTONOMY THROUGH TASK-BASED LESSON PLANNING

Promoting learner autonomy through task-based lesson planning involves designing lessons that empower learners to take control of their learning as learner autonomy is the ability of students to take learning into their own hands and make it possible to promote it (Coterall, 2000: 1).

Paul Moore views TBLT as an approach to teaching and learning languages based on the growing body of research on second language acquisition (SLA), known as task-based language teaching (TBLT). TBLT suggests using tasks as the unit of analysis in SLA research and language education. It originated from the communicative approach to language teaching (Moore, 2018: 1).

This approach is often associated with self-directed or autonomous learning, where individuals take responsibility for their learning process. S.Coterall states that TBLT plays a significant role in it, as autonomy depends on specifically designed tasks to engage students and encourage their thinking and decision-making with the help of suitable tasks. Learner-centered approaches in language teaching can facilitate learners in their journey to autonomy. It is responsible for various learner strategies and self-regulated learning (Coterall, 2000: 1-5). Students must be aware of strategies that can improve their responsibility for learner improvement. It means being aware of a variety of learning possibilities and aware of the implications of their decisions.

David Nunan says that TBLT has an important role in achieving autonomy; it has to be researched by educators to implement it within classrooms. Lessons based on TBLT need to be thoroughly prepared within the scheduled programs. Tasks must spark interest in students and willingness to be creative and independent. TBLT encourages learner autonomy by placing learners in control of their language learning through meaningful tasks (Nunan, 2003: 1-3).

Flávia Vieira suggests, that TBLT in exclusively autonomous classrooms involves structuring the learning process around specific tasks or activities rather than a predetermined curriculum. This approach is often associated with self-directed or autonomous learning, where individuals take responsibility for their own learning journey (Vieira, 2015: 1-7). She also mentions the positive aspects of TBLT in autonomous settings are various tools, social networks, online communities, and collaborative platforms, which empower learners to take charge of their learning experiences. We must focus on how digital tools allow learners to explore the world around them, collaborate with others, and access authentic language resources and materials (Vieira, 2015: 1-7). Phil Benson has discussed the importance of creating a supportive learning environment where

learners feel empowered to take ownership of their learning journey has to be emphasized. Learner autonomy is a fundamental aspect of successful language learning. Teachers also play a crucial role in nurturing autonomy in their students through task implementation (Benson, 2005: 1-5).

REFERENCES:

Coterall, S. (2000). Promoting Learner Autonomy through the Curriculum: Principles for Designing Language Courses. *ELT Journal* Volume 54/2. URL: <https://www.researchgate.net/publication/31211652> Promoting learner autonomy through the curriculum Principles for designing language courses

Moore, P. (2018). Task-Based Language Teaching. *TESOL Encyclopedia of English Teaching*. New Jersey. URL: <https://www.researchgate.net/publication/323906906> Task-based language teaching

Benson, Ph. (2005). Autonomy in Language Learning. URL: https://www.academia.edu/2249379/Autonomy_in_language_learning

Nunan, D. (2003). Practical English Language Teaching. *International Edition 1st Edition* Singapore: McGraw-Hill. URL: https://www.academia.edu/34135090/Practical_English_Language_Teaching_pdf

Vieira, F. (2015). Promoting Learner Autonomy through the Curriculum: Principles for Designing Studies in Second and Foreign Language Education. *Library of Congress Cataloging-in-Publication Data*. URL: <https://library.oapen.org/bitstream/id/a0ee28bf-8fa5-4079-92d5-c9b9f3e97859/1004875.pdf>